

TRYSIL KOMMUNE
-stavgaket foran

Budsjett 2025

og

**revidert økonomiplan
2025-2028**

Formannskapetets innstilling

26.11.2024

Innhold

1. Innledning.....	4
2. Hvordan lese dokumentet	7
3. Budsjett - før tiltak.	9
3.1. Økonomisk oversikt drift – før tiltak er innarbeidet.....	9
4. Tiltak i budsjett og planperioden	10
4.1. Nye valgte tiltak	10
4.2. Salderingstiltak	17
4.3. Ikke valgte tiltak (ønskede, nye tiltak).....	31
5. Budsjettskjemaer– årets bevilgning	36
5.1. Beskrivelse av årets bevilgninger	36
100 – Sentraladministrasjon	38
2* Oppvekst.....	41
3* Helse og mestring	43
400, 500 og 600/601 – Samfunnsutvikling	47
850 – Øvrig finans – premieavvik mm	50
851 – Overføringer fra Trysil kommuneskoger KF	50
6. Investeringer.....	51
6.1. Oversikt § 5-5, første ledd.	51
6.2. Budsjettskjema på prosjektnivå (§ 5-5, andre ledd)	52
6.3. Beskrivelser investeringer:.....	53
7. Økonomisk oversikt drift	58
8. Gebyrer og betalingssatser	59
9. Foreslåtte skjemaer §5-4 Kommuneloven	60
10. Vedlegg	62
10.1. Beregning av skatt og rammetilskudd	62
10.2. Renter og avdrag.....	63
10.3. Selvkostberegninger.....	64
10.4. Budsjett Kirkelige Fellelråd.....	66
Prioriterte nye tiltak.....	71
Prioriterte salderingstiltak.....	71
10.5. SÅTE-ikt – Drifts- og investeringsbudsjett.....	73

10.6. Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i Trysil kommune 2025.....74

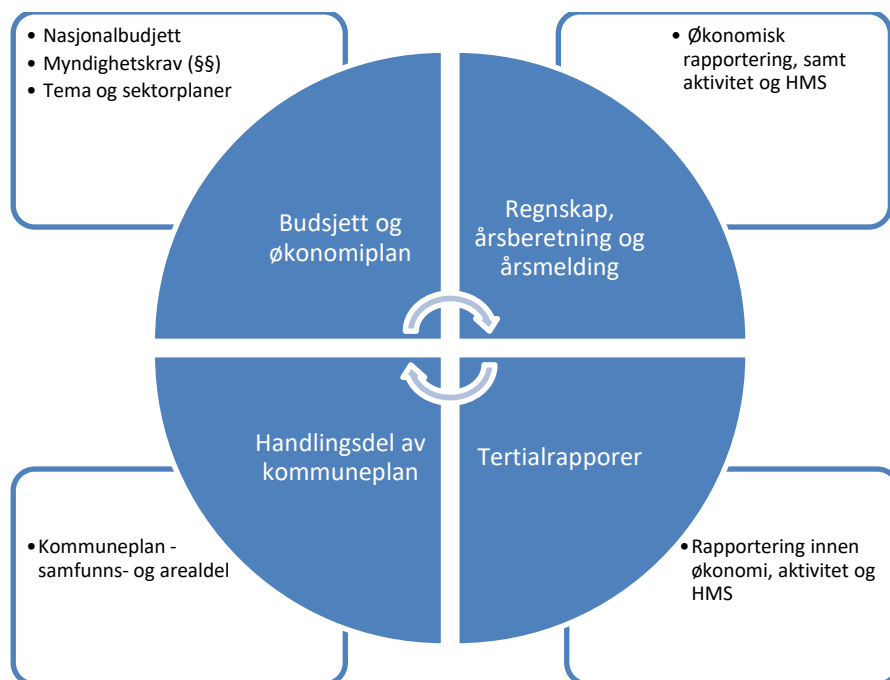
Bakgrunnsdokumenter og generelle forutsetninger:

- Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034
- Økonomiplan 2024 - 2028
- Regnskap, årsberetning og årsmelding 2023
- 6 564 innbyggere pr. 1.7.23 og 6 575 innbyggere pr 1.1.2025.
- 4,5-5,5 % rente i 2025, avhengig av type lån.
- Skatteøre ca. 11 % (vedtas ikke kommunalt)

1. Innledning

Budsjettet og økonomiplanen skal utarbeides i henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), med tilhørende forskrift om kommunale og fylkeskommunale budsjetter og regnskaper.

Kommunens plan- og budsjettssystem kan illustreres som vist i figuren under.

Budsjettet og økonomiplan må sees i sammenheng med Handlingsdel av kommuneplan. I disse dokumentene beskrives kommunens økonomiske status, utvikling og andre forhold som påvirker kommunens situasjon. For kommunens fremtidige handlefrihet er det viktig at ting sees i sammenheng og at enkeltsaker ikke legger hindringer i forhold den ønskede utvikling. I kommuneplanen er visjon, mål og delmål for kommunen beskrevet.

Budsjett er en bindende plan for kommunens anskaffelse og anvendelse av midler. Budsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Budsjettet skal være bygget opp på en slik måte at det gir kommunestyret eller de organer som kommunestyret bemyndiger, anledning til å prioritere hvordan midlene ønskes anvendt i budsjettåret. Krav til budsjettets innhold er beskrevet i kommunelovens § 14 og i forskriftenes § 2 og § 5.

Finansielle måltall § 14-2

Kommuneloven pålegger kommunestyret å fastsette finansielle måltall. Det er ikke spesifisert hvilke måltall en skal legge opp til, men det virker naturlig å fastsette mål for Netto driftsresultat, likviditetsgrad, buffere (spesielt ubundne driftsfond) og netto lånegjeld.

Intensjonen er å fastsette lokale mål, som er realistiske og som viser utviklingen over tid. De skal henge sammen med økonomiplan, handlingsdel og kommuneplan. Hvis ikke, kan for eksempel prioriterte overordnede mål fra andre planer ikke gjennomføres pga. mangel på ressurser.

Det er også tydeliggjort at for eksempel Statsforvalterens anbefalte netto driftsresultat på 1,75 % av inntektene ikke vil gjelde som et absolutt krav.

Vi bør derimot tilstrebe en realistisk og oppnåelig grad på økonomiske måltall. Det vil si:

- Netto driftsresultat på minimum 1 % (tilsvarer om lag 7,5 mill.), men fortrinnsvis 1,75 %, som er normen fastsatt som akseptert måltall fra TBU (Teknisk Beregnings Utvalg).
- Ubundne fonds (kommunale ubundne driftsfond) på 5 % av inntektene på slutten av økonomiplanperioden. (36 mill.)
- Likviditetsgraden bør ligge på en ratio over 2. (omløpsmidler delt på kortsiktig gjeld)
- Totale netto lånegjeld bør ligge under 130 % av driftsinntektene. Med totale netto lånegjeld mener her kommunens totale lånegjeld med fradrag for Husbanklån til viderefremidling og lån til kirkelige formål. Grunnen at kommunen har en relativt høy lånegjeld er fordi det har vært og vil bli investert

mye i selvkostområder for å kunne bidra til utviklinger på Trysilfjellet. Uten disse nødvendige investeringer ville det fort føre til en byggestopp, noe som vil være svært uheldig. Rentebærende lånegjeld (der hvor kommunen har en renteeksponering) er mye lavere. Kommunens rentebærende lånegjeld bør ligge under 75 % av driftsinntekter.

Kommunelovens § 14-5 stiller følgende krav til årsbudsjettet:

1. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer. Første punktum er ikke til hinder for at kommunestyret eller fylkestinget kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Første punktum gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta.
2. Kommunestyret eller fylkestinget skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.
3. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.
4. Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget senest 30. juni.

§ 2 i forskriften stiller følgende krav til budsjett og økonomiplan:

Økonomiplanens driftsdel, driftsbudsjettet og driftsregnskapet skal omfatte

- a) løpende inntekter
- b) utgifter til drift
- c) overføring til investering
- d) bruk av og avsetninger til driftsfond
- e) dekning av tidligere års merforbruk.

Økonomiplanens investeringsdel, investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet skal omfatte

- a) utgifter til investeringer i anleggsmidler
- b) inntekter fra salg av anleggsmidler og inntekter som er knyttet til investeringer
- c) bruk av lån
- d) utlån og mottatte avdrag på utlån
- e) overføring fra drift
- f) bruk av og avsetninger til investeringsfond
- g) dekning av tidligere års udekket beløp.

Økonomiplanens investeringsdel, investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet skal også omfatte:

- a) tilskudd til andres investeringer når dette følger av § 2-4
- b) avdrag på lån når dette følger av § 2-5
- c) utbytte og uttak av kapital fra selskaper når dette følger av § 2-7.

Budsjett for kommunale foretak - Trysil kommuneskoger KF - kan fremstilles som særbudsjetter eller innlemmes i kommunens budsjett. Uansett er foretaket en del av kommunen som juridisk person, og kommunestyret er ansvarlig. Budsjettet for 2025 forutsetter overføringer fra Trysil kommuneskoger KF på 13,5 mill. kr, midlene kommer frem i ramme 851. I tillegg kommer renter og avdrag på lån for finansiering av innfrielse av garanti overfor Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjon IKS. (1,15 mill.)

Budsjett for Trysil kommuneskoger KF behandles av kommunestyret som en egen sak.

Budsjettet vedtas på enhetsnivå.

Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene i økonomiplanens driftsdel og driftsbudsjettet, skal stilles opp i tråd med det som er bestemt av det organet som har budsjettmyndigheten. Nettosummen av bevilgningene skal tilsvare beløpet på post 6 i oppstillingen etter første ledd i § 5-7.

For å ivareta best mulig økonomistyring er administrasjonens budsjett bygd opp med egne ansvarsområder med ansvarskoder på 4 siffer. Hvert ansvar er underlagt en egen enhet (med 3 siffer), som igjen er underlagt en sektor (med ett siffer). Myndighet til å gjennomføre **budsjettreguleringer** er beskrevet i vårt gjeldende delegeringsreglement. Det er kommunestyret selv som vedtar justeringer mellom sektorrammer,

med unntak av rammeendringer som følge av lønnsoppgjør hvor rådmannen er delegert fullmakt til å gjøre dette.

Aktivitet på ansvarsområdene rapporteres på funksjoner i henhold til KOSTRA¹-forskrift. Funksjoner uttrykker hvilke ressurser i form av grupper av aktiviteter/tjenester kommunen bruker for å ivareta bestemte behov hos innbyggerne.

---

¹ KOSTRA er en forkortelse for **K**ommune-**S**tat-**R**apportering. Rapporteringen består av både tjeneste- og regnskapsrapportering.

2. Hvordan lese dokumentet

Budsjettet er en detaljering av første året i økonomiplan, og må også sees i sammenheng med handlingsdelen av kommuneplan.

Budsjett og økonomiplan består av følgende kapitler:

1. Innledning
2. Hvordan lese dokumentet
3. Hovedoversikt totale utgifter og inntekter – ved **videreføring av aktiviteten** året før budsjettåret – uten at tiltak er innarbeidet.
4. **Tiltak** for saldering av budsjett og økonomiplan. Kravet til budsjett er at det er i balanse (inntekter = utgifter). Rådmannen har innarbeidet tiltak for å få budsjettet i balanse.
5. **Årets bevilgning**. Hovedoversikt totale utgifter og inntekter - etter at tiltakene er innarbeidet, samt kortfattet beskrivelse for hver sektor.
6. **Investeringer**, med en oversikt over de investeringer som er blitt prioritert inn i budsjettåret og planperioden.
7. **Økonomisk oversikt drifts- og investeringsbudsjett**
8. **Gebyrer**.
9. **Satser for tilskudd og godtgjørelser**
10. **Vedlegg**.

Beskrivelse av de forskjellige kapitlene:

Hovedoversikt totale utgifter og inntekter – ved videreføring av dagens aktivitet viser kommunens hovedtyper av driftsutgifter og driftsinntekter. Oversikten viser kommende års budsjett, opprinnelig budsjett året før budsjettåret og sist avlagte årsregnskap.

Tiltak er utarbeidet for å oppnå budsjettbalanse, i tillegg er det utarbeidet noen nye driftstiltak, som for øvrig ikke ble prioritert, grunnet et for lavt netto driftsresultat. Alle tiltak blir presentert og kommentert.

Årets bevilgning.

Hovedoversikt totale utgifter og inntekter - saldert budsjett (alle tiltak innarbeidet) - viser kommunens hovedtyper av driftsutgifter og driftsinntekter når budsjettet er saldert. Oversikten viser kommende års budsjett, opprinnelig budsjett året før budsjettåret og sist avlagte årsregnskap.

Beskrivelse av årets bevilgninger viser enhetenes rammebudsjetter (netto).

Resultatmål/indikatorer bør være en del av beskrivelse av bevilgning. Dette er noe som bør gjøres i samarbeid med administrasjon og politikere.

Investeringer er en oversikt over de investeringstiltakene som er prioritert i budsjettåret og økonomiplan. Investeringstiltak som ikke er prioritert, står som uprioritert i planperioden.

Økonomisk oversikt driftsbudsjett er en obligatorisk oppstilling over samlede inntekter og utgifter.

Gebyrer og betalingssatser viser en oversikt over alle gebyrer, utleiesatser m.m. som kommunen foreslår og hvor kommunestyret skal og kan bestemme nivået på. Gebyrer vedtatt av kommunestyret er bindende gjennom budsjettåret.

Vedlegg 1 - Beregning av skatt og rammetilskudd

Ved beregning av **rammetilskudd og skattenivå** er KS sin siste prognosemodell lagt til grunn. KS har lagt Prop. 1S (Statsbudsjettet 2024-2025) for budsjettterminen 2025 til grunn for sine beregninger.

Det er tatt utgangspunkt i forventet skatteinntekt pr. innbygger i forhold til gjennomsnittlig skatteinntekt pr. innbygger på landsbasis. For Trysil kommunes vedkommende utgjør dette ca. 82,5 %. Trysil får kompensert ca. 12 % ekstra gjennom et inntektsutjevningssystem. Dersom den nasjonale skatteveksten er høyere, vil kommunene få ekstra inntekter. Er veksten lavere enn prognosen, mister vi inntekter.

Vedlegg

- **Beregning av rammetilskudd** – Prognosemodell som viser sammensetning av frie inntekter i form av rammetilskudd og skatt på formue og inntekt.
- **Renter og avdrag**, er en oversikt som viser renter og avdrag kommunen har på innlån.
- **Beregning av selvkost / gebyrendringer**
- **Beregning av inntekter på selvkostområder**
- **Budsjett til Trysil kirkelige fellesråd**
- **IKT-budsjett (SÅTE)**
- **Kontrollutvalgets budsjettforslag**

3. Budsjett - før tiltak.

Utgangspunktet for budsjett og økonomiplan er kommunens vedtatte aktivitetsnivå året før budsjettåret. Oversikten nedenfor viser det økonomiske handlingsrommet når aktiviteten videreføres inn i planperioden og inntekter og utgifter korrigeres i forhold kjente lønns- og prisendringer og frie inntekter fra Staten. Helårseffekt av vedtatte tiltak gjennom året og i inneværende års budsjett og økonomiplan er lagt inn som en del av grunnlagsendringene på de forskjellige sektorene.

Når alle kjente endringer i rammebetingelser er innarbeidet er det et negativt avvik på kr 20,9 millioner kroner i 2025. Innbyggertallet i planperioden blir stabilt, men noe lavere enn før, muligens kan det øke litt igjen til over 6.600. Vi må ta høyde for en andel eldre som gradvis øker. Det negative avvik blir større utover økonomiplanperioden, mye grunnet økning i avdrag og rente etter kraftige investeringer. Fondsavsetninger blir for svake til å bygge opp en reserve, hvis det ikke vedtas kraftige og bærekraftige tiltak. Vi må utgiftsføre økte premieavvik, avdrag, rente og økende pensjonskostnader. Kommunen er avhengig av at Norge som nasjon gjør det bra på skatteinngang og anslaget som er lagt inn er i tråd med det som vi har fått opplyst i Statsbudsjettet.

Årsaken til det negative avviket ligger bl.a. i endringer i innbyggings sammensetning, brukerbehov og beregnet utgiftsbehov som staten har fastsatt når de bevilger overføring av frie inntekter til kommunen. Utgiftsveksten er ofte høyere enn inntektsveksten. Årsaken til endringene er kommentert nedenfor for hver sektor. Generelt kan det sies at kommunen har en høyere kostnadsstruktur enn det staten har beregnet.

Mye av dagens aktivitetsnivå er også finansiert med egne frie inntekter, i form av eiendomsskatt, salg av konsesjonskraft, overføringer/utbytte fra kommuneskogen og utbytte fra Innlandet Energi Holding AS (før: Eidsiva).

3.1. Økonomisk oversikt drift – før tiltak er innarbeidet

Før tiltak innarbeides er budsjettert netto driftsresultat for 2025 negativt med 20,9 mill., I forhold til en sunn kommuneøkonomi bør budsjettert netto driftsresultat være på minimum 1 % av driftsinntektene, helst 1,75 % eller høyere. Avviket i forhold til dette er på hele 35-36 MNOK.

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Rammetilskudd	-271 088 337	-285 841 000	-291 045 000	-291 045 000	-291 045 000	-291 045 000
Inntekts- og formuesskatt	-213 657 411	-220 544 000	-240 446 112	-240 446 112	-240 446 112	-240 446 112
Eiendomsskatt	-47 541 305	-48 050 000	-49 050 000	-50 050 000	-50 050 000	-50 050 000
Andre generelle driftsinntekter	-30 696 037	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000
Sum generelle driftsinntekter	-562 983 090	-592 928 000	-619 034 112	-620 034 112	-620 034 112	-620 034 112
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	523 416 197	551 761 604	595 447 250	592 526 914	590 299 916	590 500 423
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000
Sum netto driftsutgifter	567 578 093	586 971 604	634 957 250	632 036 914	629 809 916	630 010 423
Brutto driftsresultat	4 595 004	-5 956 396	15 923 138	12 002 802	9 775 804	9 976 311
Renteinntekter	-15 988 970	-9 160 000	-11 660 000	-11 660 000	-11 660 000	-11 660 000
Utbytter	-14 125 213	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000
Gevnster og tap på finansielle omløpsmidler	-2 215 884	0	0	0	0	0
Renteutgifter	35 034 640	25 052 396	29 885 396	35 641 396	39 903 396	45 035 396
Avdrag på lån	39 529 890	32 080 000	38 825 000	44 380 000	50 890 000	51 890 000
Netto finansutgifter	42 234 464	35 472 396	44 550 396	55 861 396	66 633 396	72 765 396
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto driftsresultat	2 667 570	-5 694 000	20 963 534	28 354 198	36 899 200	43 231 707

4. Tiltak i budsjett og planperioden

Tiltakene i kapittel fire er tiltak som kan prioriteres og vedtas i forhold til om og når de skal gjennomføres. Beskrivelsen av tiltakene skal vise hensikten og konsekvensene, i tillegg vise hvilke mål og delmål i kommuneplanens de bygger oppunder.

Kravet til budsjettbalanse er absolutt, dette gjelder også for hele økonomiplanperioden. Dette kravet vil påvirke prioritering og gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres til hvilket tidspunkt i planperioden er en politisk prioritering.

Det er lite som tyder på at kommunen vil få mer ressurser til disposisjon i årene som kommer. Kommunen har store økonomiske utfordringer framover. Utfordringen blir derfor å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til økonomistyring, omstillingsevne og kompetanseutvikling vil bli ytterligere skjerpet. Dette vil kreve stor innsats både fra den politisk og administrativ ledelse, og ikke minst fra medarbeiderne i de ulike virksomheter i kommunen.

For å komme i budsjettbalanse er det utarbeidet ei liste over tiltak som må gjennomføres. Tiltakene i budsjettokumentet gir kommunen et økonomisk resultat som bør være positivt. Men dette forutsetter en stram budsjettstyring i 2025 og fremover, samt at noen av tiltakene kan være vanskelig å gjennomføre.

Arbeidet med økonomiplan er utfordrende ettersom kommuneøkonomien er betinget av mye lov- og regelverk og forventningene fra alle parter er store. Avvik mellom disponible økonomiske rammer og aktivitetsnivå er for stort i Trysil. Det viser seg samtidig å være vanskelig å utarbeide nok tiltak til å komme i økonomisk balanse, uten å kutte pålagt tjenesteyting. Alle tiltak skal likevel være **realistiske og konsekvens-utredet**.

4.1. Nye valgte tiltak

Følgende nye tiltak ble valgt inn i forslaget fra Kommunedirektøren:

Nye valgte tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sentraladministrasjon				
	0	0	0	0
	0	0	0	0
Oppvekst				
41O-25-05 Motvirke utenforskap / inkludering av barn og unge	321 000	321 000	321 000	321 000
41O-25-06 Oppjustering av ramme "Lærlinger"	238 000	476 000	476 000	476 000
41O-25-16 Økt bemanning SFO	800 000	800 000	800 000	800 000
SUM OPPVEKST	1 359 000	1 597 000	1 597 000	1 597 000
Helse og Mestring				
41H-25-03 Leie av 15 stk karie medisindispenser, velferdsteknologi i enhet for hverdagsmestring	302 000	302 000	302 000	302 000
41H-25-10 Rapport Demensvennlig samfunn - Hukommelsesteamet/Tjenestekontoret inkl. koordinerende enhet	320 000	320 000	320 000	320 000
41H-25-11 Redusere fra tre til to fagledere i enhet for hverdagsmestring avd. 1,2 og 3 - planlagt innsparing gjennomføres ikke	256 000	767 000	767 000	767 000
41H-25-12 Leie av 13 stk karie medisindispenser, velferdsteknologi på BOAK	262 000	262 000	262 000	262 000
SUM HELSE OG MESTRING	1 140 000	1 651 000	1 651 000	1 651 000
Samfunnsutvikling				
41S-25-01 Bedre mobildekning Grøndalen og Drevdalen	1 150 000	0	0	0
41S-25-15 Driftskonsekvens av offentlig toalett i sentrum	35 000	35 000	35 000	35 000
41S-25-16 Driftskonsekvens av offentlig toalett i sentrum	165 000	165 000	165 000	165 000
41S-25-18 Pott til å arrangere miljøuke/miljømåned	30 000	30 000	30 000	30 000
SUM SAMFUNNSUTVIKLING	1 380 000	230 000	230 000	230 000
SUM NYE ØNSKEDE TILTAK TRYSIL KOMMUNE	3 879 000	3 478 000	3 478 000	3 478 000

Beskrivelser tiltak:

41O-25-05 Motvirke utenforskap / inkludering av barn og unge

Opprettes to stillinger på hver 50 % for å motvirke utenforskap. Disse skal være forbeholdt unge som av ulike grunner ikke går på videregående skole. Tiltaket er ikke ment som varig arbeidsplass, men et aktiviseringsstilbud der de får prøve seg i arbeidslivet.

Mulige arbeidssteder er i første omgang tenkt innenfor oppvekstsektoren, i barnehager eller skole. Andre kommunale arbeidsplasser kan vurderes, som innen renhold og vaktmestertjenesten m.m. Stillingen bør tilbys der det passer den enkelte ungdommen best, og ha maks varighet på 38 uker. Det vil i samarbeid med personal utarbeides vilkår for ansettelsesforholdene som er innenfor gjeldende regelverk. Stillingene vil ikke erstatte annet personell, men ligge som en tilleggsressurs. Det vil søkes om eksterne midler/tilskudd gjennom Bufdir sin tilskuddsordning "Tilskudd til inkludering av barn og unge". Ved positivt svar her, så vil dette kunne finansiere deler av tiltaket.

41O-25-06 Oppjustering av ramme "Lærlinger"

Lærlinger ble budsjettet på den enkelte virksomhet for første halvår 2025. Lærlingene bytter læreplass etter sommeren, og det er usikkert hvor de skal være etter det. Begge lærlingene har lærlingekontrakt med Trysil kommune frem til 1.8.2026.

41O-25-16 Økt bemanning SFO

Det er innført 5-dagers skoleuke for alle slik at 1. og 2. klasse fordeler sine 21 timer utover 5 dager. Dette gir kortere skoledager, men bussavgangene er allikevel ikke før 14.30. Dette, kombinert med at 12 timer med gratis SFO er blitt innført til og med 3. trinn har ført til billigere SFO og en økning i SFO-bruk. 5 dagers skoleuke ble innført uten å tilføre midler til bemanning av 45 barn 4 dager ganger 2,5 time i uka. Når 12 timer gratis SFO ble innført for førstetrinn fikk vi en 50% stilling til ekstra bemanning av SFO 11.55-15.30.

Vi greier ikke å fylle SFO-tilbudet med innhold som var tenkt ved innføring gav 5-dagers skoleuke, og tilbudet oppleves i stor grad som oppbevaring. Utfordringen blir større ved SFO elever med ekstra behov og som etter vedtak har ekstra støtte i skoletiden. Dette er elever med sammensatte utfordringer, helseutfordringer (SONDE-mating)

Vi ser nå at behovet er ytterligere to ansatte til i denne perioden. Foreldre snakker seg imellom om at det virker som for få ansatte til å ha kontroll. Ansatte føler SFO-arbeidet som ekstra belastende.

41H-25-03 Leie av 15 stk karie medisindispenser, velferdsteknologi i enhet for hverdagsmestring

Leie av 15 stk. Karie medisindispenser, velferdsteknologi. Bruker kan selv administrere medisiner.

41H-25-10 Rapport Demensvennlig samfunn - Hukommelsesteamet/Tjenestekontoret inkl. koordinerende enhet

Demensvennlig samfunn

Oppfølging i forbindelse med fattet vedtak i Kommunestyret ved budsjettbehandling for 2024 og økonomiplanperioden 2024 – 2027.

Sektor: HELSE OG MESTRING

Arbeidsgruppe: Emma Görander, Hilde Helseth Bryn, Hanne Susan Lutnæs, Eva Elisabeth Løken, Vera Nordhagen, Astrid Sjøli, Hanna Wallinder.

1. Bakgrunn

I forbindelse med budsjettbehandling for 2024 og økonomiplanperioden 2024 – 2027 fattet Kommunestyret vedtak om følgende verbalforslag:

"Kommunedirektøren tar initiativ til å fullføre avtalen fra februar 2017 med Nasjonalforeningen for folkehelsen om at Trysil skal bli et mer demensvennlig samfunn og bes redegjøre i kommunestyret for ny framdriftsplan og eventuelle økonomiske konsekvenser for dette arbeidet senest i februar 2024".

Over 100 000 mennesker i Norge har diagnostisert demens og over halvparten bor i sine egne hjem. Per i dag finnes det ingen kur for demens, av den grunn må det tilrettelegges og skapes best mulige løsninger som gjør hverdagen enklere for personer med demens. Å være en del av samfunnet er en grunnleggende menneskerettighet, men det viser seg at mange personer med demens opplever isolasjon og ensomhet fordi samfunnet ikke er tilstrekkelig tilrettelagt. Økt kunnskap og kompetanse innen nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet vil stå sentralt for å lykkes med å gi flere personer med demens muligheter til å være mer aktive og selvhjulpne i hverdagen. I årene fremover vil stadig flere få demens, og det er behov for å skape et mer demensvennlig samfunn.

Tidspunkt for oppstart utredningsmandat mars 2024.

Arbeidsrapporten presenterer utarbeidet lokale planer for konkrete tiltak med utgangspunkt i det lokale behovet i Trysil kommune.

Arbeidsgruppen bestod av Avansert klinisk allmennsykepleier/ Tjenestekontoret, Ergoterapeut fra Hukommelsesteam, Fagarbeider fra Enhet for hverdagsmestring, Fagarbeider fra Bo og aktivitetssenter,

Representant for Eldrerådet, Representant fra Demensforeningen og Fysioterapeut/ Tillitsvalgt.

1.1 Overordnet mål

Formålet med samarbeidsavtalen mellom Trysil kommune og Nasjonalforeningen for folkehelsen er at Trysil kommune skal arbeide for å spre kunnskap om demens og å bli mer demensvennlig. På denne måten kan personer med demens og deres pårørende møte forståelse, respekt, støtte, samt ha mulighet til å være inkludert og delta i nødvendige hverdagsaktiviteter. Dette omhandler situasjoner som å handle på butikken, bruke offentlig transport, delta i kulturaktiviteter og andre aktiviteter i dagliglivet. Arbeidsgruppa har, med bakgrunn i gitt mandat, utarbeidet en tiltaksliste på hvordan Trysil Kommune skal organisere kursing for et mer demensvennlig samfunn fremover, i samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelse.

1.2 Målgruppe

Nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet som er av betydning for hverdagslivet til personer med demens.

2. Utredningspunkter

1. Arbeidsgruppa skal utarbeide en tiltaksliste på hvordan Trysil kommune skal organisere aktiviteter for et mer demensvennlig samfunn framover, i samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelse.
2. Utredningen skal si noe om følgende punkter: * Omfang og hyppighet av konkrete tiltak. * Ressursbruk – med økonomiske konsekvenser for Trysil kommune. * Plassering av tiltak i organisasjonen i Trysil kommune.

3. Omfang og hyppighet av konkrete tiltak

Arbeidsgruppa ser at omfanget av arbeidet er stort da vi har over 100 nøkkelorganisasjon og næringer i lokalsamfunnet som skal tilbys kurs. Arbeidsgruppa henviser til Prosjektrapport for Nasjonalforeningen for folkehelsen (2018) der det fremkommer at det er lite hensiktsmessig med frister for å fremme implementeringen. Det er derfor ønskelig at ansatte som skal arbeide med dette får fleksibilitet i forhold til frister og implementering for å få til best mulig Demensvennlig samfunn i Trysil kommune.

Det er nødvendig at kurs blir fordelt regelmessig i årene fremover, arbeidsgruppa mener også at det må tilbys oppfriskningskurs til bedrifter som har personalutskiftninger. Enkelte kurs på kveldstid må påregnes, dette godtgjøres med utbetaling av overtidstillegget og avspasering time mot time.

Ut ifra mandatbestillingen er frist satt til høsten 2024. Arbeidsgruppa ser at dette ikke er gjennomførbart, da mandatet må igjennom politisk behandling, legges inn i budsjett for 2025 og det må ansettes personal i stillingen. Arbeidsgruppa konkluderer med at det konkrete arbeidet med kursing kan starte høsten 2025. Informasjon kan gis ut i de forskjellige kanaler før den tid.

3.1 Tiltaksliste

- Kartlegging av prioriteringsrekke blant bedrifter
- Gi ut informasjon om kurset i lokale media
- Informasjon om kurs til nøkkelorganisasjon og næringer i lokalsamfunnet
- Organisere kursdager
- Forberede kurs
- Holde kurs, estimeres til cirka 20 kurs i året
- Oppfølging av nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet i ettertid
- Digital evaluering til nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet som har gjennomført kurs
- Føre statistikk på gjennomførte kurs
- Oppfølging av nye henvisninger

3.2 Synliggjøring

Nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet, der minst halvparten av de ansatte deltatt på kurs, får tildelt et klistremerke med Nasjonalforeningens logo og Trysil kommunes logo. Klistremerket kan klistres i butikkvinduer og andre synlige steder for å synliggjøre at de er demensvennlige.

4. Ressursbruk – med økonomiske konsekvenser for Trysil kommune

Det kommer frem i prosjektrapporten om implementering av et mer demensvennlig samfunn for Nasjonalforeningen for folkehelsen (2018), at fysisk oppmøte eller telefonkontakt med hver enkelt nøkkelorganisasjon/ næringer i lokalsamfunnet fremmer deltakelse. Arbeidsgruppen mener at det er nødvendig at det brukes ressurser på dette også i Trysil kommune, for å fremme deltakelse hos nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet.

Arbeidsgruppa mener at det må avsettes tid til å arbeide med rekruttering av nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet, samt gjennomføring av kurset som en del av en stilling. For å fremme implementeringen kreves det tid til å aktivt rekrutteres deltakere gjennom direkte kontakt på de forskjellige næringene og nøkkelorganisasjoner. Dette gjelder også kursmaterieell som må tilpasses og spesifiseres de

forskjellige nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet. Det er viktig at kursholder kan arbeide med fleksibilitet da kurs anbefales å holdes på nøkkelorganisasjoner og næringers premisser. Utenom personalkostnad må det beregnes økonomiske midler til; Transport, leie av lokaler i grendene de ganger kurs holdes lokalt i grendene, enkel bevertning.

Tiltaket arbeidsgruppa foreslår har en økonomisk ramme på;
 Sykepleiestilling 40% til Hukommelsesteamet/ Tjenestekontoret 300 000.- inklusive sosiale kostnader.
 Kurs kveldstid godtgjøres med utbetaling av overtidstillegget og avspasering time mot time.
 45 dager med kjøring, ca. 1000 km, ca. 10 000,-
 Kursutgifter 6000,- (innkjøp i forbindelse med gjennomføring av kurs, 300,- pr kurs)
 Leie av lokaler, 4000,-
 Totalt: 320 000,-
 Tiltakene for øvrig foreslås iverksatt gradvis fra og med budsjettåret 2025.

5. Plassering i organisasjonen

I prosjektrapport fra Nasjonalforeningen for folkehelse, anbefales det at det avsettes tid til å arbeide med kurs som en del av en stilling, slik at implementeringen ikke blir en ekstra arbeidsoppgave i tillegg til de oppgaver fulltidsstillinger krever.

Arbeidsgruppa anbefaler at hukommelsesteamet innen sektor for helse og mestring styrkes med 40% stilling rettet mot kursing og oppfølging for et demensvennlig samfunn. Hukommelsesteamet har faglig kompetanse innen demens og tidligere erfaring med å gjennomføre pårørendekurs. Forslaget vil bidra til kontinuitet og kvalitet. Det blir også enklere for nøkkelorganisasjon og næringer i lokalsamfunnet og forholde seg til en allerede godt implementert tjeneste i Trysil kommune.

6. Konklusjon

Overordnet mål i den nasjonale demensplanen 2025 og regjeringens femårsplan er å bidra til et mer demensvennlig samfunn. Med en økende eldregenerasjon i Trysil kommune regner man med at antall personer med demens vill fordobles frem til 2050. Arbeidsgruppa mener at Trysil kommune som et demensvennlig samfunn er avgjørende for mange og bra for alle.

Flertallet av Trysils innbyggere med demens bor hjemme. Et mer demensvennlig samfunn bidrar til at personer med demens, i tråd med egne ønsker, kan bo hjemme lengst mulig og opprettholder et sosialt, kulturelt og meningsfylt liv.

Ansatte i nøkkelorganisasjoner og næringer i lokalsamfunnet som kurses bidrar til økt kompetanse ute i Trysils lokalsamfunn, noe som bidrar til økt trygghet og forståelse for den enkeltes behov og utfordringer. Ved å bli møtt med forståelse og respekt, vil personer med demens og deres pårørende oppleve frihet, verdighet og trygghet.

7. Vedlegg

Vedlegg 1: Samarbeidsavtale mellom Nasjonalforeningen for folkehelse og Trysil kommune

Vedlegg 2: prosjektrapport, nasjonalforeningen for folkehelsen, 2018

<https://www.sv.uio.no/iss/om/samarbeid/prosjektforum/Oppdragsgivers%20erfaringer/2018/prosjektrapport-nasjonalforeningen-for-folkehelsen.pdf>

Vedlegg 3: Kart for forekomst av demens, nettside.

<https://demenskartet.no/>

41H-25-11 Redusere fra tre til to fagledere i enhet for hverdagsmestring avd. 1,2 og 3 - planlagt innsparing gjennomføres ikke

Nedtak av fagleder i enhet for hverdagsmestring

Sektor: Helse og mestring

Oppdragsgiver: kommunalsjef helse og mestring Britt Støa

UTREDNINGSPERIODE: 15.03.2024-15.05.2024

LEDER FOR ARBEIDSGRUPPEN: ENHETSLEDER KIRSTEN ABILD Neby

1 Innledning

I enhet for hverdagsmestring avdeling 1,2 og 3 er det en fagleder i hver avdeling. Det kom i budsjettprosessen i 2023 forslag om nedtak av en faglederstilling i enheten ved naturlig avgang i september 2025. Samtidig blir det stilt større og større krav til tjenesten i form av at det er mer og mer avanserte tjenester som skal gis i hjemmet når brukere sendes rask hjem fra sykehus for å få behandling hjemme. Det er derfor til enhver tid et stort opplæringsbehov i de ulike avdelinger. Det var ikke klar enighet i gruppen som foreslo tiltaket i budsjettprosessen. Det er derfor et behov for å utrede mer grundig hva et nedtak av 1,0 årsverk vil bety for avdelingene i Nybergssund,

2 Mandat

2.1 Bakgrunn og beskrivelse

I forbindelse med budsjettbehandling for 2024 og økonomiplanperiode 2024-2027 fattet Kommunestyret vedtak om reduksjon i en faglederstilling i enhet for hverdagsmestring med 1,0 årsverk fra september 2025.

Ved gjennomgang av tiltak i forkant av budsjettbehandling kom det innspill, både i drøftingsmøte og i arbeidsmiljøutvalget, om en bekymring knyttet til dette tiltaket. Denne bekymringen ble formidlet til politisk nivå ved presentasjon av tiltak. Administrasjonen ble da bedt om å komme med en grundigere vurdering av dette tiltaket slik at det gis mulighet for å vurdere tiltaket på nytt i forbindelse med budsjettbehandling høsten 2024.

2.2 Mål og punkter for utredning

Mål:

Det skal utarbeides en enkel rapport som svarer på utredningspunktene

Utredningspunkter:

1. Prosjektgruppen skal utarbeide en SWOT analyse av tiltaket med en oppsummering.
2. Gruppen skal beskrive utviklingen av tjenesten, herunder utviklingen av tildelte tjenestetimer og IPLOS variabler i perioden 2019-2023.
3. Konkludere på konsekvenser av tiltaket.

2.3 Organisering av styringsgruppe og arbeidsgruppe

Styringsgruppen: Det er ingen styringsgruppe, men oppdragsgiver Britt Støa ber om jevnlig tilbakemelding fra gruppen i prosessen.

Arbeidsgruppen: Består av enhetsleder for HVM Kirsten Abild Neby, avdelingsleder henholdsvis avdeling 1 og 2 i HVM, Pia Lyseggen, Mette Støa Dypviken. Faglederne i avdeling 1,2 og 3 i HVM, Ida Oline Talåsen, Hanne Nordhagen og Stina Jota. Verneombud Laila Fjeldskogen, Julia Tilgård og Ann Kristin Teppen. Tillitsvalgte for Fagforbundet, Mari Anette T. Larsson og Jorunn Nerhagen.

3 Utredning

3.1 SWOT-analyse

Sammendrag:

SWOT-analysen viser en stor overvekt av svakheter og trusler når det gjelder å redusere antall fagledere med 1 årsverk. Avdeling 1,2 og 3 (tidligere hjemmetjenesten) har til sammen ca. 300 brukere. Det er stor pasientflyt, akutte innleggelseser og stor uforutsigbarhet i form av stadige endringer i sykdomsbilder og hjelpebehov hos brukerne. Det stilles store krav til koordinering og veiledning i den daglige drift, hvor faglederne har en essensiell rolle. Samtidig skal de undervise og drive med opplæring. Med 110 ansatte er dette i seg selv en stor jobb. Det er til stadighet nye velferdsteknologiske løsninger som krever grundig opplæring og det vil bli mange flere i de kommende årene for at tjenesten skal kunne være bærekraftig og skal kunne imøtekomme behov for tjenester med den økende aldrende befolkningen i kommunen. Det kreves da samtidig en omfattende kartlegging og oppfølging av brukerne for å kunne tilby de mest hensiktsmessige og best fungerende tjenester. Per nå er det 176 trygghetsalarmer i drift og 24 medisindispensere. Det er 150 brukere som har behov for bistand til administrering av medisiner. De fleste svakheter og trusler som er avdekket viser da at det er de ovenfor nevnte oppgaver som vil være skadelidende hvis de faller på to i stedet for tre fagledere. Hver fagleder kjenner sine brukere, noe som er en stor ressurs i utførelsen av tjenesten. Hvis ansvaret skal deles på to vil det være ca. 150 brukere på hver, noe som analysen viser vil komme til å gå ut over pasientsikkerheten.

Med bakgrunn i den kommende eldrebølgen, med mer komplekse og sammensatte pasientgrupper, og samhandlingsreformen, som sier at kommunene skal satse på at eldre skal kunne bo hjemme lengere, er en vitende om at trykket på hjemmetjenesten vil øke gradvis fremover. For å kunne utøve faglige forsvarlige tjenester, når sykepleieoppgaver, etter opplæring, i stor grad er overført til helsefagarbeidere og i noen grad til ufaglærte, er det behov for den veiledningen og hjelpen faglederne kan gi i den daglige drift. Dette også for å ta vare på pasientsikkerheten. Faglederne har i gjennomsnitt 60 telefonopkall om dagen hver, noe som til dels viser et stort behov for dette. SWOT analysen viser at de ansatte har bruk for den trygghet det er å kunne få råd og veiledning, siden de oftest jobber alene ute hos brukeren. Det er en stor fare for å vanskeliggjøre rekrutteringen til tjenesten, hvis det oppleves som utrygt å jobbe der. Det er samtidig stor

fare for økt sykefravær av samme grunn. Det vil også skyves mer ansvar over på avdelingslederne som fra før har et økende antall oppgaver og en stor personalgruppe å følge opp.

3.2 Utviklingen i tjenesten 2019-2023

	2019			2020			2021			2022			2023		
	DHP	DHH	HTP	DHP	DHH	HTP	DHP	DHH	HTP	DHP	DHH	HTP	DHP	DHH	HTP
Avdeling 1:															
Antall brukere:	75	16	11	75	12	11	77	15	16	90	17	20	120	20	17
Antall timer per uke:	215	18	16	294	11	26	341	14	45	346	17	40	274	21,5	32
Snitt time per bruker:	2,8	1,1	1,4	4	1	2,3	4,4	0,9	2,8	3,8	1	2	2,2	1,1	1,8
Avdeling 2:															
Antall brukere:	52	11	18	58	9	20	62	10	22	82	15	27	96	13	31
Antall timer per uke:	152	12	37	177	9	60	195	12	98	236	13,5	62	163	9,5	48
Snitt time per bruker:	3	1	2	3	1	3	3,1	1,2	4,4	2,8	0,9	4,7	1,8	0,7	1,5
Avdeling 3:															
Antall brukere:	44	8	19	42	10	15	42	12	21	55	11	24	58	17	21
Antall timer per uke:	301	11	69	196	22	55	183	28	98	162	38	50	172	35	58,5
Snitt time per bruker:	7	1,4	3,6	4,6	2,2	3,6	4,3	2,3	4,6	2,9	3,4	2,1	2,9	2,1	2,8

DHP = helsetjenester i hjemmet

DHH = praktisk bistand, time

HTP = praktisk bistand, minstepensjonist

Dette er en oversikt over antall brukere i tjenesten fra 2019-2023. Man kan ikke legge sammen tallene for DHP, DHH og HTP, da dette vil kunne gi feil inntrykk av antall brukere. Men man kan gå ut ifra at de aller fleste som har praktisk bistand også har helsetjenester. DHH og HTP kan legges sammen for å se de som har praktisk bistand totalt.

Tabellen viser at for eksempel avdeling 1 har hatt en økning fra 75 brukere i 2019 til 120 brukere i 2023. Totalt en økning på alle tre avdelinger fra 171 brukere i 2019 til 274 brukere i 2023. Antall brukere totalt som får praktisk bistand har gått fra 83 til 119. Antall vedtakstimer har derimot gått noe ned i snitt. Vi ser dog at dette svinger veldig med hvor tunge brukere vi har. I avd. 3 hadde vi for eksempel flere veldig tunge brukere med store vedtak i 2019.

Disse tallene bekrefter fagledernes arbeidsmengde per i dag. Det vil ikke være rom for å veilede ansatte, samt ivareta pasientsikkerheten når man ser denne økningen, og man vet at de neste årene vil det bare fortsette å øke med antall brukere som trenger bistand til helsetjenester og praktisk bistand i eget hjem.

3.3 Konsekvenser av tiltaket

Konsekvensene for avdelingen vil være alvorlige i forhold til den daglige drift og koordinering i tjenesten. Det vil også gå ut over den daglige opplæring og veiledning av ansatte, da tidsvinduet for dette er veldig trangt i det daglige på grunn av, at tjenestens virksomhet foregår ute i hele Trysil kommune. De ansatte er derfor kun inne på morgenen før de reiser ut, og på ettermiddagen, før de reiser hjem fra jobb. Kartlegging og oppfølging av brukerne både i forhold til velferdsteknologi og andre ting vil ikke kunne bli fulgt opp som tidligere. Totalt sett vil dette kunne gå ut over pasientsikkerheten med så mange brukere. Det vil også gi en

større utrygghet blant de ansatte, som ikke alltid vil kunne få kontakt med en fagleder og i verste fall øke sykefraværet. Dette vil også kunne påvirke rekrutteringen, siden vi ser at nye og uerfarne ansatte er veldig avhengig av den tryggheten det gir å kunne ringe og spørre om ting de lurar på. De ansatte står veldig alene ute i jobben sin hos brukerne. Vi ser også at det er vanskelig å rekruttere ledere til tjenesten. Dette vil da også bli enda mer vanskelig hvis ikke avdelingsleder har en fagleder med på laget. Da vil det bli enda mer oppgaver på leder, som har mye fra før.

4 Oppsummering og anbefaling

Oppsummering:

Morgendagens pasienter og pårørende har større kunnskap og høyere forventning til tjenesten. For å imøtekomme dette er det behov for en velorganisert og velfungerende struktur i alle avdelinger. Per nå med dagens struktur, er det en opplevelse av, at en med 3 fagledere har utfordringer med å sikre faglige forsvarlige tjenester og opprettholde pasientsikkerheten.

Anbefaling:

På bakgrunn av dette og med tanke på en stekt økende andel bruker av tjenesten, ser vi det som helt nødvendig å opprettholde 3 fagledere i hjemmetjenesten. Samtidig har vi i vår analyse også sett at det er behov for en grundig gjennomgang av oppgavene og oppgavefordelingen i tjenesten. Det er flere oppgaver som per nå blir utført av faglederne men som kanskje kunne utføres av andre både i og utenfor tjenesten.

Vi anbefaler, på bakgrunn av ovenstående, derfor ikke å ta ned en faglederstilling i enhet for hverdagsmestring.

41H-25-12 Leie av 13 stk karie medisindispenser, velferdsteknologi på BOAK

I Trysil kommune har vi prøvd ut elektroniske medisindispensere i en periode på en avdeling på BOAK. Dette har gitt positive effekter for den enkelte bruker som kan administrere sine egne medisiner og for personalet i avdelingen.

Elektronisk medisindispenser inne på bo- og aktivitetssenteret vil føre til at de brukerne som mestrer dette fortsatt vil kunne gjøre dette, selv om de bor på institusjon. Vi vil kunne ivareta deres funksjoner lenger, og de vil kunne oppleve mestring. Det vil kunne være ressursbesparende for pleiepersonalet, som kan brukes til andre ting. BOAK ønsker derfor å investere i flere elektroniske medisindispenser for å hente ut mer positive effekter i avdelingen som har til sine 5 beboere. Vi ønsker å utvide til de siste 13 også i samme avdeling.

41S-25-01 Bedre mobildekning Grøndalen og Drevdalen

En nylig kartlegging utført av Telenor viser at disse områdene i Trysil mangler tilfredsstillende mobildekning; Drevdalen, Grøndalen, området rundt Majorstua langs Vestbyvegen, Jerpenvegen, Rysjølia/Storsvea og i Moldbergvegen. Trysil kommune søkte i 2023 om prosjektstøtte fra Hedmark fylkeskraft AS for prosjektene i Drevdalen og på Grøndalen. Dette er områder hvor manglende dekning kan være avgjørende for utfallet ved ulykker med behov for bistand og for leveranser av offentlige tjenester. Manglene dekning kan også føre til reduserer bolyst og redusert verdi på eiendommer da en må lete seg fram til punkter for å kanskje kunne oppnå kontakt med omverdenen. Trysil kommune fikk bevilget 4,1 millioner kroner fra Hedmark fylkeskraft AS til prosjektene, med en egenandel fra kommune på 1 150 000 kroner. Midlene ble ikke prioritert inn på budsjettet for 2024, men Trysil kommunen har fått utsatt frist, og dermed fortsatt mulighet til å kunne gjennomføre prosjektene dersom midlene innvilges for 2025.

41S-25-15 Driftskonsekvens av offentlig toalett i sentrum (byggdrift)

Det er politisk vedtatt at det skal etableres offentlig toalett i sentrum. Dette er beregnet driftskonsekvens for bygg drift/vaktmester og gjelder tilsyn og enkelt vedlikehold.

41S-25-16 Driftskonsekvens av offentlig toalett i sentrum (renhold)

Det er politisk vedtatt at det skal etableres offentlig toalett i sentrum. Dette er beregnet driftskonsekvenser for renhold av toalettet.

41S-25-18 Pott til å arrangere miljøuke/miljømåned

Kommunen har de siste årene arrangert miljøuka i mai. I 2025 planlegges dette utvidet til Miljømåned i mai. Dette er litt for å kunne få med andre tiltak, som innsamling av landbruksplast, under samme arrangements-paraply. Arrangementet har ikke hatt noen midler. Fokus på miljøet er et prioritert tiltak både i kommuneplanens samfunnsdel og ikke minst i klima og energiplanen. For å sikre et godt arrangement er det nødvendig med noen midler. Dette tiltaket er viktig for å kunne nå et av hovedmålene i klima og energiplanen: "kommunen skal drive et målrettet informasjons- og kommunikasjonsarbeid innenfor klima- og energifeltet, og fremstå som rollemodell for innbyggere, ansatte, næringslivet og andre kommuner".

4.2. Salderingstiltak

I en situasjon hvor en ser at kommunen har et netto driftsresultat som er på kr 20,9 mill. negativt, stilles det store krav til omorganisering og effektivisering. Kommunedirektøren ser seg derfor nødt til å foreslå at alle tiltak med innsparing blir valgt.

Oversikt over valgte innsparingstiltak:

Tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sentraladministrasjon				
31K-25-01 Effektiviseringstiltak (foreløpig ufordelt)	-5 500 000	-11 000 000	-16 500 000	-22 000 000
31K-25-02 Reduksjon overføring Kirkelige Fellesråd	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
31K-25-03 Holde stilling på økonomiavdeling vakant så lenge som mulig	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000
31K-25-04 Valgkostnader kan reduseres med færre valgkretser	-320 000	0	-270 000	-720 000
31K-25-05 Lisenser dataprogrammer Økonomi reduseres	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
31K-25-06 Sykefravær etter erfaringstall (føres på KDIR)	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
31K-25-07 Forsinkelsesrenter kan legges til	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
31K-25-08 Kutt i ekstern juridisk rådgivning HR	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
31K-25-09 Kutt på lokal IKT budsjett	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
31K-25-10 Tiltak 1K-41-03 fra 2024 slettes (VR kurs vold og trusler)	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
	-8 340 000	-13 520 000	-19 290 000	-25 240 000
Oppvekst				
31O-25-01 Redusere inntil en lærerstilling	-417 000	-835 000	-835 000	-835 000
31O-25-02 Redusere inntil to lærerstillinger	-835 000	-1 670 000	-1 670 000	-1 670 000
31O-25-03 Redusere inntil en barnehagelærer "Ny sentrumsbarnehage"	-326 000	-662 000	-662 000	-662 000
31O-25-04 Redusere inntil to assistenter "Ny sentrumsbarnehage"	-645 000	-1 290 000	-1 290 000	-1 290 000
31O-25-05 Redusert stilling	-231 000	-231 000	-231 000	-231 000
31O-25-06 Redusere inntil 2 elevelederstillinger, fordelt på Innbygda og TUS	-644 000	-1 288 000	-1 288 000	-1 288 000
	-3 098 000	-5 976 000	-5 976 000	-5 976 000

Helse og Mestring				
31H-25-01 Redusere med 7 langtidsplasser på Borgtun	-6 744 000	-8 092 000	-8 092 000	-8 092 000
31H-25-02 Arbeidslister og ruteplanlegger flyttes til andre enheter	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000
31H-25-03 Omgjøring av KAD plass	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
31H-25-04 Nedtak gule vakter	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000
31H-25-05 Brukerbetaling på dagsenter i grendene	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
31H-25-06 Egenandel fysioterapi	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
31H-25-07 Redusert bruk av vikar, ekstrahjelp og overtid i sektor helse og mestring	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
31H-25-08 Ressursutnyttelse i oppsøkende team	-270 000	0	0	0
31H-25-09 Fact team inntekt	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
31H-25-10 Stillinger holdes vakante på avd. 4 i enhet for hverdagsmestring	-616 000	0	0	0
31H-25-11 20 % av en saksbehandlerstilling holdes vakant på tjenestekontoret	-172 000	0	0	0
	-11 462 000	-11 752 000	-11 752 000	-11 752 000
Samfunnsutvikling				
31S-25-01 Stilling vakant i 12 mnd (fra teknisk/VVA)	-438 000	0	0	0
31S-25-02 Midlertidig gå ned fra 3 til 2 årsverk på fagområdet geodata	-788 000	-788 000	-788 000	-788 000
31S-25-03 Driftskonsekvens ved evt nedleggelse av Vestre Trysil skole - renhold	-100 000	-200 000	-200 000	-200 000
31S-25-04 Driftskonsekvens ved ev. nedleggelse av Vestre Trysil skole - vaktmester	-115 000	-230 000	-230 000	-230 000
31S-25-05 Vakant stilling på kulturskolen spares i 7 måneder	-150 000	0	0	0
31S-25-06 Innsparing energi	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
31S-25-07 Generell effektivisering byggdrift pga teknologi mm	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
31S-25-08 Deler av lønn prosjektleder tas fra prosjekter	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
31S-25-09 Reduksjon veggrus	-100 000	0	0	0
31S-25-10 Reduksjon stikkrenner	-100 000	0	0	0
	-2 391 000	-1 818 000	-1 818 000	-1 818 000
Finans				
31F-25-01 Økning eiendomsskatt	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
31F-25-02 Øke overføring fra Trysil Kommuneskoger KF	-6 000 000	-5 000 000	-4 000 000	-4 000 000
	-11 000 000	-10 000 000	-9 000 000	-9 000 000
SUM TILBUDTE INNSPARINGSTILTAK	-36 291 000	-43 066 000	-47 836 000	-53 786 000

Beskrivelser tiltak:

31K-25-01 Effektiviseringstiltak (foreløpig ufordelt)

Ostehøveltiltak, effektivisering over alle enheter. Tatt utgangspunkt i 1 % for 2025, 2 % for 2026, 3 % for 2027 og 4 % for 2028. Fordeles over enhetene hvis politikerne synes det skal settes inn.

31K-25-02 Reduksjon overføring Kirkelige Fellesråd

Kirkelige Fellesråd er spurt om å bidra til innsparing med en sum på kr 250 000,- pr år i økonomiplanperioden.

31K-25-03 Holde stilling på økonomiavdeling vakant så lenge som mulig

Her velger vi å utsette en eventuell ansettelse. Dette velges fordi vi er usikre på nødvendigheten av denne stillingen når vi tar i bruk Visma ERP og gjennomfører videre digitaliseringer i rutine på regnskap og lønn. Vi ble lovet store digitaliseringsgevinster og de må vi selvfølgelig bruke framfor å ansette noen i en fast jobb som vi muligens ikke har behov for i etterkant når det viser seg at vi klarer å effektivisere oss.

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
Mer digital avhandling, raskere, bedre. Mer moderne bruk av teknologi. Bedre gjennomsnittlig kvalitet.	Mindre menneskelig kontroll og vurdering. Mer isolert jobbing med mindre menneskelig kontakt.

MULIGHETER	TRUSLER
Bedre automatisert kontroll, maskiner gjør færre feil enn mennesker.	Mer utsatt for data-angrep utenfra. Vanskelig for mennesker å oppdage feil (vi stoler på data).

31K-25-04 Valgkostnader kan reduseres med færre valgkretser

Med fire stemmekretser vil møte- og overtidsgodtgjørelse reduseres med ca. 150 000 kr i forbindelse med valggjennomføringen. I tillegg vil utgifter til materiell, stemmesedler, lokalleie, stemmeavlukker m.m. anslagsvis kunne reduseres med 50 000 kr. Det vil sannsynligvis være behov for innkjøp av 2 nye skannere for ca. 35 000 kr som en engangsinvestering, samt ca. 20 000 kr i oppsett av disse av godkjent leverandør foran hvert valg. Videre vil det være behov for pc-er og backup-internetløsninger for disse i hver krets, men det kan løses uten store kostnader. Kommunestyret ba om ytterligere redegjørelse for økte kostnader ved å plusse på 3 kretser til, altså sju. Dette ble svart: Stemmestyrene i kretsene består av ulikt antall medlemmer. Minimumstallet i forhold til valgloven er 3 medlemmer og noen av våre kretser har det antallet i dag, men med større valgkretser mener kommunedirektøren at dette antallet bør økes til minimum 4 - 5 i de mindre kretsene. Møtegodtgjørelsen er avhengig av om det kreves kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste, men for 2023 mottok hvert medlem i gjennomsnitt mottok hvert 2 700 i møtegodtgjørelse i forbindelse med valget. En enkel utregning vil da med 3 ekstra valgkretser utgjøre $3 \times 4 \times 2700 = 32\,400$. Med 4 valgkretser mener administrasjonen at man sannsynligvis vil klare seg med pc-er som allerede finnes i reserve i administrasjonen. Back-up pc-er må det tas en nærmere vurdering av om det må være en i hvert lokale, eller om det kan plasseres noen sentralt. Med 7 kretser vil det sannsynligvis være behov for å kjøpe inn 3-6 pc-er ekstra a 7 000, avhengig av valgt beredskapsnivå = 20 000 – 43 000. Vi mener at en reduksjon av utgiftene på minst kr 320 000 i forhold til tiltenkte rammen er innenfor rekkevidde med under halvparten av antall kretser og langt mindre overtid hos de ansatte. Utgifter ambulerende stemmegivning (valgbuss) for eksempel er ikke tatt med her. Utgiftene vil bero på om vi får til dette i normal arbeidstid eller overtid. Det ble budsjettert med kr 720 000 i 2025 ramme, dette kan tas ned mer enn ved kommunevalg. Forslaget innebærer et budsjett på kr 400 000.

31K-25-05 Lisenser dataprogrammer Økonomi reduseres

Noen lisenser for Framsikt hadde en engangskostnad i 2024 med opplæring og igangsetting. Denne komponenten er nå egentlig borte og vi kan derfor ta ned summen uten at det går til bekostning av den daglige driften.

31K-25-06 Sykefravær etter erfaringstall (føres på KDIR)

Vi har normalt ikke budsjettert med sykefraværerefusjoner i SAD. Det er derimot uproblematisk å legge inn, siden vi (ut fra erfaringstall) har sett at det hvert år er minimum 5-6 % sykefravær som stort sett ikke erstattes med vikarer på SAD. Kun i nødstilfeller eller ved lengre fravær vurderes vikar.

31K-25-07 Forsinkelsesrenter kan legges til

Vi kan legge til noen ekstra inntekter med forsinkelsesrenter ut fra erfaringstall hittil. Ingen SWOT/ROS nødvendig for dette tiltaket, kun et økonomisk tiltak.

31K-25-08 Kutt i ekstern juridisk rådgivning HR

HR kjøper juridiske konsulenttenester ved behov. I 2024 ble det av forventede kapasitetshensyn budsjettert med en høyere andel kjøp enn forrige år. Prioriteringer gjennom året gav likevel et mindreforbruk. Posten kan derfor reduseres som foreslått uten at dette vil påvirke tjenestene levert fra HR.

31K-25-09 Kutt på lokal IKT budsjett

Dette kan lett gjennomføres og er diskutert internt med IKT lederen. Med økt digitalisering og skybaserte systemer har behovet for lokalt budsjett blitt mindre.

31K-25-10 Tiltak 1K-41-03 fra 2024 slettes (VR kurs vold og trusler)

Kursing gjennom bruk av VR-briller viser seg fortsatt å ha uakseptable personopplysningsrisikoer knyttet til innsamling og deling av personopplysninger. Tiltaket omhandler kun lisenskostnadene for programvaren til VR-brillene. At tiltaket gjennomføres, vil ikke gå ut over omfanget av kurs- og kompetanseheving knyttet til vold og trusler i seg selv.

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
Ordinære kurs kan uansett gjennomføres uten kjøp eller leasing av spesielt utstyr. Ordinære kurs binder ikke administrative ressurser til omstilling/implementering av VR-teknologien.	Ordinære kurs krever mer avsatt tid for kursdeltakeren for å oppnå samme læringseffekt. VR-kurs kan oppleves mer engasjerende og kan gi bedre læringsutbytte.
MULIGHETER	TRUSLER
Tiltaket frigir midler til andre formål. Det kan f.eks. i stedet vurderes økt ordinær kursaktivitet.	Kommunen kan oppfattes som mindre innovativ ved å ikke innføre VR-kurs.

31O-25-01 Redusere inntil en lærerstilling

Kostratall og pågående virksomhetsgjennomgang viser at Trysil ligger noe over lærernorm. Dette gjelder også Innbygda skole. Det er forventet nedgang i elevtallet fremover, og en reduksjon av inntil 1 lærerstilling kan gjennomføres uten at det går på bekostning av forsvarlig bemanning på virksomheten. Gjennom kartlegging av kompetanse vil man få god oversikt over hvilken kompetanse det bør lyses ut etter ved kommende rekrutteringsprosesser.

Redusere inntil 1 lærerstilling på Innbygda skole

	Styrker	Svakheter
Interne	• Pushe en mer inkluderende og effektiv praksis • Færre voksne å forholde seg til for barna • Mindre administrasjon • Lettere å få til samarbeide mellom lærere • Kan hjelpe til å ha økt fokus på inkludering • Økonomisk besparing • Redusere overtallighet • Klarere rammer på fordeling av oppgaver, tydeligere roller • Mulighet for å tenke annerledes hvordan man bruker menneskelige ressurser	• Redusert voksentetthet • Oppgaver som skal løses for elevene blir vanskeligere å gjennomføre. • Større sårbarhet i fht fravær • Kan reduserer muligheten for å opprette internt støttesystem (leselærer, veiledningslærere, regnelærer) • Mer sårbar for fravær, jfr. Ny opplæringslov der det vektlegges kommunens ansvar for å ha tilgang til vikarer • Større elevgrupper, færre voksne per elev.

		• Mindre fagmiljø, tap av kompetanse • Større arbeidsbelastning • Risiko for større vikarbruk • Mulig større arbeidsbelastning • Ansatte som gis ansvar for spes.ped har ikke nødvendigvis rett kompetanse • Færre voksne individer for elevene å knytte seg til • Dårligere kontinuitet i opplæringstilbudet • Vanskelig å finne lærere med god kompetanse/egenskaper • Mangler egnede lokaler for større klasser, er kun gjeldende dersom det vil være behov for å slå sammen klasser • Mindre handlingsrom mtp timeplanlegging osv. • Ansatte som gis ansvar for spes.ped har ikke nødvendigvis rett kompetanse
	Muligheter	Trusler
Eksterne	• Elevtall som synker fremover • Bedre kommunal økonomi • Færre voksne å forholde seg til • Større forutsigbarhet i forhold til bemanning (nærme seg normtall) • Nye måter å organisere på, forskningsbasert • Høyere grad av personal med pedagogisk kompetanse ved at stillinger besatt av ikke utdannet personale reduseres • Mer optimal drift (bruke midlene som finnes mer effektivt og bruke handlingsrommet som finnes) • Mindre admin-oppgaver (mer effektiv rapportering osv). Kan noe erstattes av merkantil (mindre lønn)? • Bedre klasseledelse med færre voksne i klasserommet • Superlærere - en lærer som har ansvar for fag (også på tvers av skoler) • Større klasser, mer robuste og varierte læringsmiljøer	• Forventninger om godt bemannet skole, satsing på elever • Høyere sykefravær, mindre nærvær • Lavere foreldretilfredshet • Rekruttere og beholde nyutdanna lærere • Redusere muligheten til å rekruttere riktig kompetanse kommende vår • Mindre fagmiljø • Tapt kompetanse • Risiko for at spes.ped-timer brukes til oppdekking av vikarbehov • Personal uten pedagogisk kompetanse settes inn som vikar. • Elevene risikerer å ikke nå visse kompetansemål • Vanskeligere å ivareta et godt klasse- og skolemiljø • Skolens omdømme • Vanskeligere å følge opp elever med skolevegring • Skolens omdømme

310-25-02 Redusere inntil to lærerstillinger

Kostratall og pågående virksomhetsgjennomgang viser at Trysil ligger noe over lærernorm. Dette gjelder også ungdomsskolen. Det er forventet nedgang i elevtallet fremover, og en reduksjon av inntil 2 lærerstillinger kan gjennomføres uten at det går på bekostning av forsvarlig bemanning på virksomheten. Gjennom kartlegging av kompetanse vil man få god oversikt over hvilken kompetanse det bør lyses ut etter ved kommende rekrutteringsprosesser.

Redusere inntil 2 lærerstillinger på TUS	
Styrker	Svakheter
• Bedre økonomi	• Økt vikarbruk • Tolærersystemet må reduseres

• Bedre klasseledelse med at det er færre voksne i klasserommet. • Må tenke annerledes i forhold til hvordan man utnytter menneskelige ressurser.	• Mangel på vikarer gjør at dette kan miste kvalitet, kontinuitet og kan gå lovpålagte rettigheter knyttet til elever med enkeltvedtak om individuelle tilpasninger. • Mindre handlingsrom mtp. Timeplanlegging. • Mindre fagmiljø. Færre sparringspartnere for pedagogisk utvikling
Muligheter	Trusler
• En konsekvens er at man må se på bedre allmennpedagogiske løsninger. • Økt fokus på klasseledelse, og kan gjøre fokuset enklere med tanke på at det er færre voksne som trenger å samarbeide.	• Arbeidsbyrden kan bli for stor for enkeltlærere. • Flere sykemeldinger? • Vanskeligere å finne kandidater med rett kompetanse ettersom behovet blir mer spesifikt. • At man ikke klarer å drifte utvidet skoleområde.

31O-25-03 Redusere inntil en barnehagelærer "Ny sentrumsbarnehage"

Både Nysted barnehage og Østmojordet barnehage er per dags dato bemannet noe over minstenorm, og har en tilfredsstillende tilgang til pedagogisk personale. Når disse to virksomhetene slås sammen til Innbygda barnehage ble det i utredning av denne sannsynliggjort et mulig innsparingspotensiale da virksomheten blir betydelig større, og hver avdeling mere robust. Det kan ligge en mulighet til ytterligere reduksjon på sikt, men den nye barnehagen må få satt strukturene og organiseringen før dette kan vurderes. Videre vil behov for pedagogisk personale måtte vurderes på nytt ved en eventuell utvidelse av barnehagens åpningstid. Dette er til utredning. Barnehagen er en pedagogisk virksomhet, og en mulig utvidelse av åpningstiden kan ikke svekke den pedagogiske plattformen barnehagene våre jobber etter. I dette arbeidet er selvfølgelig alle ansatte viktige, men de pedagogiske lederne har et særlig ansvar for dette på hver avdeling.

31O-25-04 Redusere inntil to assistenter "Ny sentrumsbarnehage"

Både Nysted barnehage og Østmojordet barnehage er per dags dato bemannet noe over minstenorm. Når disse to virksomhetene slås sammen til Innbygda barnehage ble det i utredning av denne sannsynliggjort et mulig innsparingspotensiale da virksomheten blir betydelig større, og hver avdeling mere robust. Det kan ligge en mulighet til ytterligere reduksjon på sikt, men den nye barnehagen må få satt strukturene og organiseringen før dette kan vurderes. Med barneveildere menes assistenter uten fagbrev.

31O-25-05 Redusert stilling

Ikke beskrevet.

31O-25-06 Redusere inntil 2 elevveilederstillinger, fordelt på Innbygda og TUS

TILTAKSBESKRIVELSE

Kostratall og pågående virksomhetsgjennomgang viser at Trysil kommune ligger høyt over gjennomsnittet på landsbasis, og i forhold til sammenlignbare kommuner, i bruk av elevveiledere. I ny opplæringslov er kravet til kompetanse hos personalet som skal utføre individuelt tilrettelagt opplæring skjerpet, og disse skal i utgangspunktet ha samme kompetanse som undervisningspersonellet. Elevveildere kan brukes der eleven har behov for personlig assistanse. I utgangspunktet, med noen unntak, skal all undervisning foregå innenfor rammen av klasserommet eller i gruppetiltak. Gjennom bedre inkludering i læringsmiljøene vil det bli noe reduksjon i behov for antall elevveiledere. På sikt jobbes det med hvordan skolen kan styrkes med miljøfaglig kompetanse. Dette skal da være en generell styrking for hele skolemiljø/fagmiljøet, og ikke nødvendigvis være rettet kun mot enkeltelever.

**Organisering individuelt tilrettelagt opplæring/individuelle spesialpedagogiske tiltak i grupper.
Redusere med inntil 2 elevveiledere
(1 på Innbygda og 1 på TUS)**

Styrker	Svakheter
• Elevene føler seg sosialt inkludert ved at man er mer i gruppe/felleskap • Utnytte ressursbruken/kompetanse på en bedre måte for alle elever. • Besparelser • Ressurser og kompetanse utnyttes bedre • Potensiell innsparing • Organiseringens påvirkning på ansattes arbeidsbelastning • Organiseringens påvirkning på elevenes selvbilde og identitet.	• Få en rød tråd mellom ordinær opplæring og individuelt tilrettelagt opplæring - fordrer teamtid • Elever med samme utfordringer i samme grupper, kan ikke ha alle i samme grupper uavhengig av vanske • Utfordrende å nå alle elever med undervisningen i klasserommet • Risiko for lavere grad av måloppnåelse • Sårbart system ved sykefravær
Muligheter	Trusler
• Bedre bruk av ressurser i klasserommet. En elev trenger ikke å ha en egen elevveileder, kan ha en elevveileder som fordeles mellom flere elever. Handler også om behov for endringer i koordinering, kultur, holdninger. • Teamtid til å planlegge undervisningen (både elevveileder og lærer) • Større muligheter for gjennomføring i barnehage enn i skole • Felles timeplan på trinn gir større fleksibilitet • Større mulighet for fysiske/praktiske aktiviteter. • Færre individsaker – mer tid til systemarbeid • Samme saksbehandler fra PPT i samme klasse/trinn - enklere å koordinere tiltak/undervisning i samarbeid med lærere/ledelsen • Tidlig innsats i barnehage vil føre til mindre behov senere.	• Mangel på kompetanse til å drive med individuell tilrettelagt opplæring for elevene. • Elever får lavere faglig utbytte grunnet mindre individrettede tiltak • Klager fra foresatte • Utenforskap, mangel på tilhørighet • Organiseringens påvirkning på ansattes arbeidsbelastning • Organiseringens påvirkning på elevenes selvbilde, identitet, følelse av inkludering.

31H-25-01 Redusere med 7 langtidsplasser på Borgtun

Bakgrunn for tiltaket

Etter virksomhetsgjennomgang med KS ser vi at Trysil drifter pleie- og omsorgstjenestene for dyrt i forhold til sammenlignbare kommuner. Institusjonsplasser med heldøgns pleie og omsorg har høye driftskostnader. Borgtun er en avdeling med fire enheter/tun for pasienter med alvorlig grad av kognitiv svikt. Pasientene som blir innvilget opphold skal være diagnostisert med alvorlig demens og ha et behov for skjerming. Pasientene på Borgtun har behov for å bo på små enheter med stor personaltetthet med personale som innehar god kompetanse om sykdommen. Pasienter med alvorlig demenssykdom kan ofte ha utfordrende og ukritisk adferd i form av utagering. Dette kan i en del tilfeller også føre til vold og trusler mot personalet og andre pasienter, noe som krever en riktig tilnærming i ulike situasjoner. Pasientene kan i mange tilfeller også ha behov for en-til-en bemanning.

Betydning av skjermet enhet.

Skjerming er en behandlingsform som går ut på å begrense pasientens sanseintrykk og for å forebygge uro eller angst. Dette er et tiltak vi bruker for å motvirke forverring av pasientens tilstand.

Vi bruker også skjerming i forhold til hensyn til andre pasienter når en svært dårlig pasient utviser kritisk og støyende atferd, eller som et fare- og skadeavvergende formål, spesielt i de tilfeller pasienten utagerer i miljøet ut i avdelingen.

Skjerming gjøres for eksempel med at pasienten blir ledet av en pleier inn på rommet eller til å gjøre andre aktiviteter når pasienten har utagerende og aggressiv oppførsel ute i fellesarealet. I disse tilfeller er det behov for 1: 1 kontakt.

På Borgtun jobber vi mye med skjerming og personsentret omsorg i istedenfor å bruke medisiner for at pasienten skal få en best mulig hverdag.

Det er også vanskelig å organisere for felles aktiviteter på en skjermet enhet, da det blir for mye stimuli for pasienten. Det blir gitt mye individuell tilpasset aktivitet til hver enkelt pasient.

Borgtun har i dag 26 plasser. Det er pr nå vurdert at 12 av disse pasientene kunne blitt ivaretatt i langtidsavdeling eller i omsorgsbolig med bistand av andre tjenester, de har ikke behov for plass ved en skjermet. De har altså ikke utagering på den måten som er beskrevet over og det er skrevet endringsmeldinger på disse.

Nedtak av plasser på Borgtun er foreslått tidligere, og vi ser at er viktig å planlegge dette godt. Mulighet å flytte de som kan over til langtidsavdeling ved ledige plasser og evt over til omsorgsbolig dersom det er mulig.

Boligplanen, hvor det sees på mulighet for bygging av 48 omsorgsboliger rundt Østhagen-området, vil kunne bli et flott tilbud i «omsorgstrappen» med nærhet til tjenester som lege, fysioterapi, kantine og sosiale aktiviteter, og være med på å møte fremtidens behov i fremskrevet demensutvikling.

Vurdering av tiltaket

KS konsulenter har i sin analyse sagt at Trysil Kommune har høy andel institusjonsplasser samt høye driftsutgifter per plass sammenlignet med andre kommuner. De anbefaler og se på antall institusjonsplasser samt enhetskostnadene per plass.

På BOAK gjennomføres det effektiviseringstiltak kontinuerlig i form av bruk av velferdsteknologi, ressursutnyttelse på tvers av avdelinger og oppgavefordeling med mer. Det vurderes per nå at man ikke kan gå ned ytterligere på den grunnbemanningen som er i de ulike avdelingene. Slik at man klarer ikke å kutte driftsutgifter per plass uten å kutte antall plasser. I 2avd ,3avd og 4avd avdelingen er bemanningsfaktoren mindre enn på Borgtun. Skal man legge ned plasser i disse avdelingene vil man måtte legge ned flere plasser for å få samme kostnadsbesparingen som å legge ned en enhet på Borgtun. Hvorfor det er akkurat sju plasser er fordi den ene enheten (D) ligger noe for seg selv og kan ev. gjenbrukes til andre formål senere.

Det skal som hovedregel foreligge en demens diagnose for å få plass på Borgtun. De skal også være i behov for skjerming. I noen tilfeller innvilges det utredningsopphold i en lengre periode, der man er usikker på om det er en demens sykdom eller andre ting. Det kan være andre pasientgrupper som får plass på Borgtun. Dette gjelder tilfeller som er i grenseland mellom kognitiv svikt og/eller psykiatri. Disse pasientene ville i mange tilfeller nyttiggjort seg langtidsplass innen psykiatri i spesialisthelsetjenesten. Det vi opplever er at det bygges ned og at ansvaret heller legges på kommunen. Det vi ser etter hvert er at mange av pasientene som krevde skjerming ikke har det behovet lenger. Det de trenger videre er god pleie og omsorg. Dette kan de få i en ordinær langtidsavdeling. Tjenestekontoret får stadig vekk endringsmeldinger på pasienter som ikke lenger har behov for skjermingsplass, og som kan overføres til en langtidsavdeling. Ved å redusere med sju plasser, og ha søkelys på de som trenger skjerming har vi mulighet til å rendyrke Borgtun til hva det var tiltenkt i utgangspunktet. Framskrivning av demenskartet viser for Trysil at det er 204 innbyggere med demens diagnose i 2025. Det vil være 293 innbyggere med demens diagnose i 2040. Det vi ser er at mange av pasientene i langtidsavdelingen kunne klart seg fint i omsorgsbolig med bistand av andre tjenester. Slik at dette tiltaket må ses i sammenheng med planleggingen av byggingen på Østhagen området med 48 nye omsorgsboliger.

I forhold til sammenlignbare kommuner har Trysil ett større antall skjermingsplasser enn hva andre kommuner har. Selv om det er plassene på Borgtun som reduseres så vil det i praksis si at det er ordinære langtidsplasser som reduseres, da Borgtun sine plasser ikke brukes som skjermingsplasser fullt ut. Det å ha blandet avdeling som vi har i dag er, hvor pasienter som har behov for skjerming bor sammen med pasienter som ikke har behov for skjerming kan være uheldig kombinasjon. Det kan oppstå uønskede hendelser mellom disse to pasient gruppene. Borgtun er en spesial avdeling som krever mye kompetansebygging i personalgruppa i forhold til demenssykdom, utfordrende atferd, vold og trusler. Det er en utfordring at Borgtun er en stor avdeling med 50 faste ansatte. Det oppleves som vanskelig for en leder og drive kompetanse bygging hos en så stor ansattgruppe. Med å få en mindre avdeling og mindre personell vil vi kunne drive mer med kompetansehevende tiltak og vi kan styrke den personalgruppen vi har i dag. Det blir lettere å tilpasse aktivitetsnivået og kompetanse behovet og vi kan bygge en robust avdeling med skjermingsplasser til de pasientene som har behov for skjerming.

For Trysil Kommune sine innbyggere vil det kunne oppleves at det blir vanskeligere å få en plass på BOAK og reduksjon av antall institusjonsplasser vil kunne oppleves som å miste en gode. I de nye tjenestebeskrivelsene ligger det en innstramming for å kunne få en institusjonsplass.

HVM vil kunne få ett økt trykk i tjenesten ved at plassene på BOAK reduseres, samtidig er tjenestebeskrivelsene strammet inn på tjenester i HVM slik at dette skal bli håndterbart.

Økonomiske konsekvenser:

2025	2026	2027	2028
6.744.000	8.092.000	8.092.000	8.092.000

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
Mer økonomisk bærekraftig Bedre skjermingstilbud til de som trenger dette. Mindre ansattgrupper å lede, mer tid til ledelse Pasientene får helse og omsorgstjenester på rett nivå i omsorgstrappen.	Misnøye hos innbyggerne i kommunen – God informasjon kreves, om tjenestetilbud og tildeling/evaluering.
MULIGHETER	TRUSLER
Kompetansehevende tiltak for medarbeidere ifht demens og miljøbehandling. Endret tildelingspraksis slik at vi gir riktige tjenester til den enkelte. Det finnes ledige faste stillinger og vikariater for omplassering og nedbemanning	Enhet for hverdagsmestring kan få økt belastning. Overbelegg uten innleie av ekstra personell på BOAK i overgangsfasen, dette kan gi uheldig belastning for personell. Nedbemanning og de personlige konsekvenser det får for de enkelte berørte.

Oppsummering SWOT-analyse

Redusering av 7 langtidsplasser på Borgtun vil være økonomisk bærekraftig og det pekes på i virksomhetsgjennomgangen at Trysil Kommune har en høy andel institusjonsplasser i kommunen. På Borgtun brukes plassene både til skjerming og til ordinære sykehjemsplasser. De 7 plassene som det reduseres med er ikke til de som har behov for skjerming. Enhet for hverdagsmestring vil kunne oppleve ett høyere trykk for tjenester.

I en nedbemanning og omstilling vil det være ledige stillinger/vikariater som personalet kan flyttes til innenfor sektoren. I tillegg er det flere av de ansatte som går av med pensjon i 2025

31H-25-02 Arbeidslister og ruteplanlegger flyttes til andre enheter**Arbeidslister flyttes til tjenestekontoret og ruteplanlegger flyttes til innleiekontoret.**

Beskrivelse: Rapporten fra KS påpeker at Trysil Kommune har høye utgifter per bruker av hjemmetjenester. Det er utarbeidet nye tjenestebeskrivelser som er med på å stramme inn tildelingen. For å stramme inn på tildelingen foreslås det at arbeidslister flyttes til tjenestekontoret, i dag blir dette gjort ved avdelingene i i HVM i Nybergssund. Ved at arbeidslistene flyttes til tjenestekontoret vil de ha større mulighet til å påvirke hva som faktisk blir utført og hvor det må evalueres igangsatte/eller nye vedtak.

Tjenestekontoret har ikke den fulle oversikten over hvilke tjenester som gis. Det er mange ansatte som vurderer og gir ut tjenester og det er vanskelig å være objektiv nok fullt ut. Tjenestekontoret mister oversikt over hvilke tjenester som gis og til hvilken tid. Ved å ha kontroll på alle lister, vil tjenestenivå gå ned, og dette kan bidra til at endringsmeldinger blir færre. Tjenestekontoret vil ha større oversikt over at vedtak stemmer overens med arbeidslister og at man ikke gir tjenester uten vedtak. Tjenestekontoret har pr i dag en 50% stilling som arbeider med lister slik at det vil være mulig å ta over resten av dette arbeidet med noe omfordeling av oppgaver innad på tjenestekontoret. Det har tidligere vært en stilling som har hatt 40% permisjon. Denne er nå 20% fremover.

Ruteplanleggeren henger sammen med bemanning og oppdrag i avdelingen. Innleiekontoret sitter med oversikt over tilgjengelig personell, dekket/udekket vakter til enhver tid. Dette tiltaket foreslås slik at innleiekontoret kan sikre ved innleie rett kompetanse på rett sted.

Det er hensiktsmessig at innleiekontoret har ruteplanleggeren, da de sitter med oversikt over personell og vakter til enhver tid. Enhet for hverdagsmestring opplever at bemanningsbehovet varierer fra dag til dag. Ved å legge ruteplanleggeren til innleiekontoret sikrer vi rett kompetanse på rett sted til enhver tid. Det blir også mer objektivt innleie enn det er i dag. Dette vil kunne være med på å effektivisere tjenestene i HVM.

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
Ved at arbeidslister blir lagt utenfor enheten (HVM) vil det bli mer objektivt syn på listelegging. Tjenestekontoret vil ha større oversikt over at vedtak stemmer overens med arbeidslister og at man ikke gir tjenester uten vedtak. Tjenestekontoret vil ha større mulighet til å påvirke hva som faktisk blir utført og hvor det må evalueres igangsatte/eller nye vedtak. Tjenestenivået vil gå ned ved at alt ansvar for lister legges ut fra HVM og til tjenestekontoret. Slik at vedtak blir gitt i henhold til lov og avtaleverk og ikke med hjerte. Ved at innleiekontoret overtar ruteplanlegger vil man på en mer effektiv måte kunne se behovet for riktig og nok personell uten at det behøver å gå gjennom flere ledd. På denne måten vil man også kunne sørge for rett kompetanse på rett plass til enhver tid. Innleiekontoret vil få en bedre oversikt over bemanningen fra dag til dag. Ved at man flytter arbeidslister og ruteplanlegger til innleiekontor og tjenestekontoret vil man i HVM få frigjort tid til å arbeide mer med fag, kvalitetsforbedring og nærvær. Dette kan igjen føre til mindre sykefravær.	Merarbeid (nye oppgaver) på innleiekontoret og tjenestekontoret
MULIGHETER	TRUSLER
Vil kunne gi fagledere i HVM bedre oversikt over hvilke tjenester som gis til enhver tid. Antall endringsmeldinger vil kunne gå ned.	Kan bli mindre tid til saksbehandling på tjenestekontoret. Leder på tjenestekontoret kan miste tid til å drive med ledelse på grunn av mer arbeid med saksbehandling.

Oppsummering SWOT-analyse:

Det er flere fordeler ved å flytte ansvaret for arbeidslister til tjenestekontoret. Blant annet at kontrollen på hvilke tjenester som gis til enhver tid ligger på et sted. Her vil man kunne stille strengere krav til hva som er nødvendige tjenester. Dette vil føre til økt bevissthet blant de ansatte på hvilket nivå kommunen skal ligge på. Man vil også få en bedre oversikt over vedtakstimer opp mot arbeidslister slik at man kan planlegge riktig bemanning på en bedre måte.

Ved at innleiekontoret som i dag sitter og leier inn vakter for HVM får ansvaret for ruteplanleggeren - vil det kunne gi de en bedre oversikt over antall personer som skal leies inn for å dekke lister, samt hvilken

kompetanse som er nødvendig for å ivareta behovene til brukerne på arbeidslistene. Her vil man kunne bidra til at det blir riktig og nok kompetanse på hver vakt for å yte tjenester etter vedtak.

31H-25-03 Omgjøring av KAD plass

Beskrivelse: KAD plasser (Kommunal Akutte Døgnplasser), dvs øyeblikkelig hjelp - døgntilbud, ble etablert i 2015 tilknyttet 2. avd. ved Trysil bo- og aktivitetssenter (BOAK), Dette er en lovpålagt tjeneste og erstatter en sykehusinnleggelse der diagnosen er klar og har en forventet innleggelsestid på inntil 3 døgn.

Innleggelse skjer etter bestemte kriterier. Det er legevakt som har ansvaret for KAD pasientene sammen med personell i 2. avd. ved BOAK.

Ordningen krever forsvarlig bemanning for å ivareta pasientenes behov for observasjon-, vurderings- og behandlingskompetanse 24 timer/døgn. Tilbudet skal være kvalitativt like godt eller bedre enn eksisterende tilbud i spesialisthelsetjenesten.

I 2023 var det 108 innleggelser på KAD. Så langt i år per 18 september 2024 er det 74 innleggelser med til sammen 236 liggedøgn.

Siden etablering av KAD plasser i 2015 har det vært to KAD plasser. Engerdal kommune kjøpte rettigheter for å benytte seg av den lovpålagte tjenesten, men har fra 2024 etablert et eget tilbud i sin kommune.

Engerdal kommune benyttet seg lite av plassene.

Vi ser en økende trend på behovet for akutte innleggelser generelt og tenker at den ene KAD plassen kan omgjøres til en akutt plass, i tillegg til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset. Det må etableres gode rutiner for hvordan ordningen skal håndteres og det må arbeides raskt for å finne avklaringer på hva som skal skje videre med pasienten slik at den ikke opptar denne plassen lengre enn nødvendig. Plassen kan være et bidrag til å få en bedre pasientflyt og avta presset for utskrivningsklare pasienter.

Kriteriene for bruk av plassen blir de samme som de andre korttidsplassene og tjenestekontoret tildeler plassen etter behov.

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
• Bedre pasientflyt • Raskere igangsetning av rehabiliteringstiltak i kommunal regi. • Fleksibilitet på plass som tidligere har vært låst til KAD-pasienter. •	• Redusert kapasitet i forhold til KAD-pasienter.
MULIGHETER	TRUSLER
• Ta imot pasienter når de er utskrivningsklare for å starte rehabiliteringen raskere, samt unngå kostnader	• Behov for mer enn en KAD-plass ved et gitt tidspunkt.

Oppsummering SWOT-analyse:

Omgjøring av en KAD plass til en korttidsplass vil gi en bedre pasientflyt. Kommunen blir bedre rustet til å ta imot utskrivningsklare pasienter, og unngår da å kjøpe døgn på sykehuset. Rehabilitering av pasienter kan bli iverksatt tidligere da en KAD plass omgjøres til korttidsplass.

Samarbeidet om KAD plass med Engerdal er avsluttet slik at det store deler av året vil være tilstrekkelig med en plass.

31H-25-04 Nedtak gule vakter

Beskrivelse: Nedtak av gule vakter i HVM, ett årsverk. Dette er fordeles med 60% i boligjenesten og 40% i ordinær hjemmetjeneste.

Det er per i dag 16,9 årsverk med gule vakter i HVM. Dette er vikarvakter som brukes til å dekke opp fravær i den enkelte avdeling. Disse vikarvaktene ligger fast i turnus. I HVM er det et større antall årsverk vikarvakter enn i de andre enhetene. Vi vurderer derfor at man kan redusere ett årsverk med vakant stilling i HVM.

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
Sparer et årsverk med vikarutgifter i fastsatt budsjett.	Det kan bli økt vikarbudsjett da de gule vaktene dekker opp en del fravær i dag. Vil bli flere små stillinger, da mange av de gule stillingene har en liten brøk ordinære vakter sammenlignet med de gule vaktene.
MULIGHETER	TRUSLER
Ansatte med gule vakter kan tilbys svarte vakter opp til ønsket stillingsstørrelse.	Det kan bli behov for flere vikarer ved at man fjerner faste vikarvakter.

Oppsummering SWOT-analyse:

Ett nedtak av gule vakter i vakante stillinger påvirker ikke faste ansatte, men det kan føre til et økt vikarbruk og flere deltidstillinger.

31H-25-05 Brukerbetaling på dagsenter i grendene

Øke brukerbetaling på dagsentertilbudet i grendene fra 50 kr til 80 kr per gang. Bakgrunn for tiltaket: Brukerbetaling skal blant annet dekke utgifter med kaffe og kaker, samt middag. Brukerbetalingen har vært lav over lang tid og dekker ikke lenger utgiftene til måltidene, og bør derfor økes til 80 kroner.

31H-25-06 Egenandel fysioterapi

Økt inntekt på egenandel for fysioterapi jamfør nasjonale takster.

31H-25-07 Redusert bruk av vikar, ekstrahjelp og overtid i sektor helse og mestring**Sykefravær, ekstra hjelp og overtid**

Beskrivelse: Arbeid med aktive tiltak for å redusere sykefraværet i HEME

Vi foreslår og styrke sykefraværsoppfølgingen i sektor for helse og mestring med målrettede og aktive tiltak. Dette tiltaket skal være ett aktivt tiltak for å redusere sykefraværet, som skal føre til bedre og mer systematisk oppfølging av korttidsfravær og langtidsfravær. Ledere ønsker seg lederstøtte i dette arbeidet. Tiltaket bør derfor ha fokus på hvilken lederstøtte som kan gis til avdelingslederne. Det må gjøres en intern utredning/prosjekt for hvilke konkrete tiltak lederstøtten skal inneholde.

Kvalitetsgevinst: bedret sykefraværsoppfølging, redusert arbeidspress i sektoren og bedre arbeidsmiljø.

SWOT-analyse:

STYRKER	SVAKHETER
Avdelingslederne i sektor for helse og mestring får støtte i arbeidet med sykefraværsoppfølging, og får mere tid til andre oppgaver som nærværarbeid og utvikling av tjenesten. Flere som bidrar inn i sykefraværsoppfølging, og kan styrke hverandre i arbeidet. Bedre kontinuitet og forutsigbarhet i tjenesteyting. Bedre fysisk og psykisk helse.	De som følger opp sykefraværsoppfølging er mindre kjent med tilretteleggingsmuligheter på hver enkelt enhet. Avdelingslederne får mindre innsikt i ansattes helse.

MULIGHETER	TRUSLER
Få bedre oversikt over sykefraværet og bakgrunnen for det. Mindre sårbart i forhold til utfordringer med rekruttering. Lettere å se muligheter for omplasseringer i hele sektoren.	De ansatte får mindre kontakt med sin leder.

Oppsummering SWOT-analyse:

Tiltak for å redusere sykefraværet i HEME. Dette tiltaket handler om lederstøtte for avdelingslederne. Det må gjøres en intern utredning/prosjekt for hvilke konkrete tiltak lederstøtten skal inneholde.

31H-25-08 Ressursutnyttelse i oppsøkende team

Mer målrettede tjenester i oppsøkende team. Tiltak 16/24 fra 2024 iverksettes 01.01.25 i stedet for 01.07.25, slik at det gir helårsvirkning.

31H-25-09 Fact team inntekt

Fact team - inntekt 2025 Beskrivelse: Refusjon fra HELFO Inntekt i forbindelse HELFO refusjon fra Fact Team Sør-Østerdal. I 2023 fikk Trysil Kommune 250.000 kr. Dette forventes å øke da 2023 var oppstartsår og driften utvides. Inntekten er ikke tidligere budsjettet.

31H-25-10 Stillinger holdes vakante på avd. 4 i enhet for hverdagsmestring

1,6 årsverk vakante stillinger Hagebæk Nytt tiltak trenger ikke å iverksettes før 30.06.25. Vakante stillinger holdes ledige frem til 30.06.25

31H-25-11 20 % av en saksbehandlerstilling holdes vakant på tjenestekontoret

20% stilling på tjenestekontoret holdes vakant i 2025. Det har tidligere blitt holdt 40% stilling vakant. Dette har gått greit ved intern omfordeling av oppgaver og kan videreføres uten store konsekvenser.

31S-25-01 Stilling vakant i 12 mnd (fra teknisk/VVA)

Det står igjen en 50 % vakant (leder)stilling etter at teknisk ble slått sammen. Denne er vedtatt brukt til avd leder VVA (resten selvkost). Den står vakant siden vi ikke fikk ansatt høsten 2024. Planen er å prøve igjen i løpet av 2025. Den kan derfor settes som innsparingstiltak med helårseffekt.

31S-25-02 Midlertidig gå ned fra 3 til 2 årsverk på fagområdet geodata

Den ene stillingen på geodata har stått vakant i om lag to år uten at dette har medført store negative konsekvenser, verken for eksterne eller de ansatte. Med høyt rentenivå er investeringslysten og bygge- og deleaktiviteten redusert. Med å opprettholde muligheten til å leie inn hjelp ved økt press, ser avdelingen det som mulig å varig kutte stillingen.

31S-25-03 Driftskonsekvens ved ev. nedleggelse av Vestre Trysil skole - renhold

Om Vestre skole legges ned så er dette beregnet innsparing på renhold. Det er stadig ledighet innen renhold, slik at ansatte kan fortsette i stillingene sine. Inkludert i besparelsen er også barnehagen som allerede er lagt ned. Det er beregnet halvårsvirkning.

31S-25-04 Driftskonsekvens ved ev. nedleggelse av Vestre Trysil skole - vaktmester

Ved en eventuell nedleggelse av Vestre skole er dette beregnet besparelse på vaktmester/byggdrift. Det tas sikt på at ansatte kan få andre oppgaver (ledighet, økning av lokaler andre steder). Det er beregnet halvårsvirkning.

31S-25-05 Vakant stilling på kulturskolen spares i 7 måneder

Det er 30 % vakant stilling på kulturskolen vårsemesteret 2025. Denne har vært en ressurs på barnehager og sykehjem, samt musiktilbud. Det foreslås å avvente med disse tilbudene og spare ressursene førstkommende vårsemester. Tilbudene settes i gang igjen fra skolestart til høsten, eller det vurderes en omorganisering av tilbudet i forhold til etterspørsel av elevplasser da.

31S-25-06 Innsparing energi

Strømkostnadene er lavere enn i 2024 og med flere tiltak, blant annet overgang til led, ser eiendomsavdelingen det som mulig med en generell innsparing på energi innenfor sitt ansvarsområde.

31S-25-07 Generell effektivisering byggdrift pga. teknologi mm

Det kommer/tas i bruk stadig ny teknologi som effektiviserer vår drift. Vi prøver derfor å tallfeste en mulig innsparing i 2025 som følge av dette.

31S-25-08 Deler av lønn prosjektleder tas fra prosjekter

Det har i flere år vært snakket om at deler av prosjektleder eiendom sin lønn kan og bør tas over ulike eiendomsprosjekter/investeringsprosjekter han jobber med. Fra 2025 foreslås det derfor at 20 % av hans lønn tas fra investeringsprosjekter. Dette må man huske på å budsjettere med når prosjektene starter opp.

31S-25-09 Reduksjon veggrus

Vegavdelingen ser det som mulig å ha en midlertidig innsparing på potten til veggrus.

31S-25-10 Reduksjon stikkrenner

Vegavdelingen ser det mulig med en midlertidig innsparing på potten til stikkrenner.

31F-25-01 Økning eiendomsskatt

Pr 0,1 promille øker vi inntektene med kr 1 mill. Her er det regnet med f.eks. 0,5 promille økning. Her finnes det mange alternativer med forskjellige økninger. Man kan øke opptil 1 promille på ett år. En annen tanke kan være å øke bunnfradraget og samtidig øke skattesatsen. Da blir de med relativt lave verdier ikke like hardt rammet av en økning. For eksempel: Øke eiendomsskatt med 0,5 promille og samtidig øke bunnfradrag til kr. 1 mill. En huseier med et takstgrunnlag i dag på 750.000, - vil da ikke betale noe eiendomsskatt. En som har et takstgrunnlag på 2.750.000,- vil da måtte betale kr 6 000,- med 3 promille, hvor den samme eieren betaler et beløp på kr. 6.325, - i eiendomsskatt nå. Før det tas en beslutning om hva som kan være ønskelig må administrasjonen regne ut når vi eventuelt kan bli provenynøytrale dvs. at vi fremdeles får inn det samme beløp i eiendomsskatt totalt sett.

31F-25-02 Øke overføring fra Trysil Kommuneskoger KF

Trysil Kommuneskoger KF sin daglige leder har hatt et møte med kommunedirektøren. I dette møtet ble det enighet om at vi kunne øke overføringer fra KF-et til kommunen med kr 6 mill. i 2025 og eventuelt i 2026. For senere år ser det mer usikkert ut og det er behov for at Kommuneskoger kan bygge opp sin skog, som egentlig ville si at kommunen burde redusere sine overføringer.

4.3. Ikke valgte tiltak (ønskede, nye tiltak)

Kommunedirektøren har en del tiltak som han mener ikke er økonomisk forsvarlig å gjennomføre etter hans syn eller at de tar med seg for mye økonomisk risiko i forvaltningen.

Ikke prioriterte tiltak	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sentraladministrasjon	0	0	0	0
	0	0	0	0
Oppvekst				
41O-25-01 Ramme til "annet forbruksmateriell / forbruksvarer"	10 000	10 000	10 000	10 000
41O-25-02 Ramme til "eskursjon / annen transport av personer"	7 000	7 000	7 000	7 000
41O-25-03 Gardiner	220 000	220 000	220 000	0
41O-25-04 Møbler personalrom	350 000	0	0	0
41O-25-07 Budsjett "Transport som inngår i komm. primærøppgaver"	7 000	7 000	7 000	7 000
41O-25-08 Budsjett "Rengjøringsmateriell til forbruk"	12 000	12 000	12 000	12 000
41O-25-09 Budsjett "Avsp. vikar"	10 000	10 000	10 000	10 000
41O-25-10 Budsjett til "Lisenser dataprogrammer"	25 000	25 000	25 000	25 000
41O-25-11 Lønn for "Faste still.hjemler" 101002	30 000	30 000	30 000	30 000
41O-25-12 Budsjett til "Lek- og sysselsettingsmateriell"	20 000	20 000	20 000	20 000
41O-25-13 Øke budsjett "Kjøp av PC etc".	27 000	0	0	0
41O-25-14 Øke budsjett "Lisenser dataprogrammer"	177 000	177 000	177 000	177 000
41O-25-15 Vikarlønn for personer som har perm. m/lønn	60 000	60 000	60 000	60 000
41O-25-17 Måltidet som pedagogisk arena	170 000	170 000	170 000	170 000
SUM OPPVEKST	1 125 000	748 000	748 000	528 000
Helse og Mestring				
41H-25-01 Exorlive digitalt treningsprogram	109 000	84 000	84 000	84 000
41H-25-02 4 stk. roomMate, utstyr velferdsteknologi i enhet for hverdagsmestring	100 000	28 000	28 000	28 000
41H-25-04 4 stk. bleiesensor, velferdsteknologi i enhet for hverdagsmestring	89 000	72 000	72 000	72 000
41H-25-05 1 stk. blære skanner, medisinsk teknisk utstyr i enhet for hverdagsmestring	50 000	0	0	0
41H-25-06 Hev/senk skrivebord til nattvaktrommet på BOAK	10 000	0	0	0
41H-25-07 BOAK - institusjonskjøkken - hev- og senk arbeidsbenk	60 000	0	0	0
41H-25-08 Raizer hjelpemiddel for løfting i nattjenesten	70 000	0	0	0
41H-25-09 Utskifting av møbler på BOAK	525 000	525 000	525 000	525 000
41H-25-13 20 stk. bleiesensor, velferdsteknologi på BOAK	360 000	360 000	360 000	360 000
SUM HELSE OG MESTRING	1 373 000	1 069 000	1 069 000	1 069 000
Samfunnsutvikling				
41S-25-02 Økte kostnader DIGISOS	100 000	100 000	100 000	100 000
41S-25-03 Økning utgifter til tolk	100 000	100 000	100 000	100 000
41S-25-04 Boligkontoret - utgifter til strøm ved tomgangsleie	20 000	20 000	20 000	20 000
41S-25-05 2 x 100% fagarbeider / sjåfør	516 000	699 000	699 000	699 000
41S-25-06 Ramme til "Driftsavtale - andre eiendeler"	20 000	20 000	20 000	20 000
41S-25-07 Ramme til "Reiseutgifter"	20 000	20 000	20 000	20 000
41S-25-08 Boligtilskudd - Husbanken	200 000	200 000	200 000	200 000
41S-25-09 Ramme til "Overtidbet. utover fast" og "Kilometergodtgjørelse"	9 000	9 000	9 000	9 000
41S-25-10 Økt ramme "Rengjøringsmateriell til forbruk såpe/vaskemidler"	44 000	44 000	44 000	44 000
41S-25-11 Ramme til "Andre former for ekstrahjelp"	96 000	96 000	96 000	96 000
41S-25-12 Budsjett "Sommerhjelp, sesonghjelp"	80 000	80 000	80 000	80 000
41S-25-13 System for digital utleie av lokaler	20 000	20 000	20 000	20 000
41S-25-14 Bidrag til regional bygningsvernråd-giver-tjeneste	53 000	53 000	53 000	53 000
41S-25-17 Støtte til Kulturstiftelsen Kanalen - Et spel om Støa kanal	50 000	100 000	50 000	100 000
SUM SAMFUNNSUTVIKLING	1 328 000	1 561 000	1 511 000	1 561 000
SUM NYE ØNSKEDE TILTAK TRYSIL KOMMUNE	3 826 000	3 378 000	3 328 000	3 158 000

Beskrivelser tiltak:

41O-25-01 Ramme til "annet forbruksmateriell / forbruksvarer" (Jordet barnehage)

Ikke beskrevet

41O-25-02 Ramme til «ekskursjon / annen transport av personer» (Jordet barnehage)

Ikke beskrevet

41O-25-03 Gardiner (Innbygda skole)

Gardinene er fra samme tid som møblelementet. Fra 1997 og 1964. Det er på høy tid med utskifting. Midler til dette finnes ikke i budsjett. Totalt 110 vinduer av forskjellige størrelser. 3 gardiner 140 x 250 cm per

vindu. Pris er satt til dobbel Ikeapris. Finner ikke rammeavtale på dette. Kanskje man kan få imeligere ved så stort antall. Det er mulig å gjøre dette over år med utskifting av en etasje om gangen.

41O-25-04 Møbler personalrom (Innbygda skole)

Vi har utslitte møbler fra 1997 på personalrommet. Vurderer å bytte ut og ha det likt som nå, eventuelt kjøpe litt høyere bord for å kunne bruke det som et møtelokale også. Bytte ut sitteplasser og bord til 50. Da kan 2/3 av personalet samles). Behovet er kommet fram i vernerunden og i gangpraten.

41O-25-07 Budsjett «Transport som inngår i kommunale primæroppgaver» (Nybergsund/Østby BH)

Ikke beskrevet

41O-25-08 Budsjett «Rengjøringsmateriell til forbruk» (Nybergsund/Østby BH)

Ikke beskrevet

41O-25-09 Budsjett «Avsp. Vikar» (Nybergsund/Østby BH)

Ikke beskrevet

41O-25-10 Budsjett til «Lisenser dataprogrammer» (Helsestasjon)

Ikke beskrevet

41O-25-11 Lønn for «Faste stillingshjemler» 101002 (Helsestasjon)

Ikke beskrevet

41O-25-12 Budsjett til «Lek- og sysselsettingsmateriell» (Jordet skole)

Ikke beskrevet

41O-25-13 Øke budsjett «Kjøp av PC etc» (innbygda skole)

Ikke beskrevet

41O-25-14 Øke budsjett «Lisenser dataprogrammer» (Innbygda skole)

Økte kostnader i forbindelse med med digitalisering, basert på regnskap 2024.

41O-25-15 Vikarlønn for personer som har perm. m/lønn

Ikke beskrevet

41O-25-17 Måltidet som pedagogisk arena

Det oppfordres til at ansatte deltar som rollemodeller og veiledere i måltidet for bl.a. å styrke språklig og sosial samhandling barnas måltider i barnehagen. Dette inngås ikke som ansattes matpause, men ved dagens ordning betaler ansatte for maten selv.

41H-25-01 Exorlive digitalt treningsprogram

Enhet for rehabilitering har igjennom flere år hatt den billigste og enkleste utgaven av exorlive, hvor vi kan lage treningsprogrammer fra en treningsbank og skrive ut til våre brukere. Mye har skjedd på denne fronten, og den avtalen vi har begynner å bli utdatert. Nå finnes det mange flere muligheter og det er utarbeidet en app som gjør det enklere å nå ut til flere innbyggere, og følge brukerne tettere fra vår side og legge til rette for at innbyggerne i Trysil tar mer ansvar for egen helse. Dette er i tråd med den økende alderen vi vil få i befolkningen, at flere skal bo hjemme lengre og at vi ser en økning i at rehabilitering av pasienter skal skje i hjemkommunen.

41H-25-02 4 stk. roomMate, utstyr velferdsteknologi i enhet for hverdagsmestring

4 stk. RoomMate. Utstyr for digitalt tilsyn hos brukere.

41H-25-04 8 stk. bleiesensor, velferdsteknologi i enhet for hverdagsmestring

8 stk. bleiesensor, velferdsteknologi. Sensor gir alarm og vi slipper unødvendig tilsyn hos bruker.

41H-25-05 1 stk. blære skanner, medisinsk teknisk utstyr i enhet for hverdagsmestring

1 stk. blære skanner for å unngå unødvendig engangskateterisering.

41H-25-06 Hev-/senk skrivebord til nattvaktrommet på BOAK

Skrivebord på vaktrom til nattjenesten er utslitt. Behov for nytt hjørneskrivebord med hev/senk- funksjon.

41H-25-07 BOAK - institusjonskjøkken - hev- og senk arbeidsbenk

BOAK - institusjonskjøkken: Arbeidsbenken i postvertkjøkkenet er ikke tilpasset arbeidstakernes behov for justering av høyde til egen tilpasset ergonomi, noe som medfører belastninger på muskel- og skjelett. Behovet er avdekket gjennom vernerunden og påpekt ved flere anledninger.

41H-25-08 Raizer hjelpemiddel for løfting i nattjenesten

Raizer II er en batteridrevet løftestol som på få minutter hjelper en person som har falt, opp til nesten stående stilling. Løftestolen betjenes enkelt av én helper, og krever begrenset fysisk innsats utover en støttende hånd. Hjelperen foretar derfor ikke et løft eller forflytning hvor armer og rygg utsettes for overbelastning. Hjelperen betjener løftestolen ved hjelp av en fjernkontroll eller ved hjelp av et betjeningspanel på siden av stolen. Den er enkel å frakte med seg. Monteres raskt på ca. 3 minutter. Den vil redusere ventetiden for den som har falt, redusere arbeidstiden til den som jobber og innsparing på arbeidskraft.

41H-25-09 Utskifting av møbler på BOAK

Utskifting av nedslitte møbler på BOAK: 2. avd., 3. avd., 4. avd. og 5. avd.

41H-25-13 20 stk. bleiesensor, velferdsteknologi på BOAK

En bleiesensor varsler personal når en pasient trenger skift av inkontinensmateriell. DignaCare er en fleksibel sensor som festes enkelt på utsiden av inkontinensproduktet, hver pasient har to sensorer slik at det alltid er en klar til bruk. Sensoren varsler om behov for skift av inkontinensprodukt via appsystem som vi allerede bruker på vårt pasientvarslingsystem. En bleiesensor kan sikre en mer verdig hverdag for de som lever med inkontinens, og en enklere hverdag for helse- og omsorgspersonell. DignaCare frigjør tid til omsorg. Det kan gi verdighet og livskvalitet til brukerne, forbedret arbeidshverdag for omsorgspersonell og bedre omsorg til lavere kostnader igjennom ressursoptimalisering. Utrekning på sparte kostnader ligger som vedlegg. Dette handler om vask av sengeklær, unødvendig tilsyn, ressursbruk på sengeskiift og skift av klær på pasienter.

I 2024 fikk BOAK innvilget 10 bleiesensorer og frem til nå er det gjort gode erfaringer med dette tiltaket og avdelingen ønsker å utvide med flere.

Sensorleie påløper fra 2026 og videre i årene fremover ved innkjøp av dette produktet inkludert leiekostnader i 2025.

41S-25-02 Økte kostnader DIGISOS

Stadig økte kostnader knyttet til digitale tjenester til innbyggerne gjør at budsjettposten må økes med kr. 100.000,- til totalt kr. 150.000, - i 2025.

41S-25-03 Økning utgifter til tolk

Bosetting av et større antall flyktninger de to siste årene har ført til vesentlig økte utgifter til tolk. Opprinnelig budsjett bør økes med kr. 100.000, -. Total utgift til formålet i 2025 kr. 150.000, -

41S-25-04 Boligkontoret - utgifter til strøm ved tomgangsleie

Ved tomgangsleie av boliger påløper det strømutgifter til nødvendig oppvarming. Tomgangsløse er en nødvendighet i dagens boligmarked for å sikre tilgang til nødvendige og hensiktsmessige bolig for personer i målgruppen.

41S-25-05 2 x 100% fagarbeider / sjåfør

Trysil kommune har i dag en brøyterode og har i dag innleie av en mann, ønsket er å ansette en 100% ekstra som skal jobbe med brøyting/annet vintervedlikehold på vinter og sommervedlikeholdsoppgaver på sommer. Dette også for at vinterberedskapsen skal være innenfor lovverket.

Sjåfører: pga. alderspensjon ønskes det en overlapp av sjåfør på høvel og andre relevante maskiner, dette for å kompetanse overføre mest mulig og lære inn lokalkunnskap i området. Det kan bli utfordrende å skulle overta denne oppgaven uten overlapp.

41S-25-06 Ramme til "Driftsavtale - andre eiendeler"

Ikke beskrevet.

41S-25-07 Ramme til "Reiseutgifter"

Ikke beskrevet.

41S-25-08 Boligtilskudd - Husbanken

Gjelder tilskuddsordningen i Husbanken for vanskeligstilte på boligmarkedet. Tilskuddet kan gis til utredning/prosjektering, tilpasning eller etablering av bolig.

41S-25-09 Ramme til "Overtidsbetaling utover fast" og "Kilometergodtgjørelse"

Ikke beskrevet.

41S-25-10 Økt ramme "Rengjøringsmateriell til forbruk såpe/vaskemidler"

Ikke beskrevet.

41S-25-11 Ramme til «Andre former for ekstrahjelp»

Ikke beskrevet.

41S-25-12 Budsjett «Sommerhjelp, sesonghjelp»

Ikke beskrevet.

41S-25-13 System for digital utleie av lokaler

Det er behov for å ha en åpen digital bookingkalender for utleie av kommunale lokaler, slik at leietagere selv kan gå inn på hjemmesiden og se på hva som er tilgjengelig og legge inn booking.

Per nå må alle henvendelser enten sendes inn som spørsmål på epost eller telefon og behandles i en intern kalender.

De aktuelle lokalene som bør legges ut med digital booking er f.eks Kulturhuset salen, Vestibylen, Morensalen, Flathagenparken, Kvefjøsset, møterom Gammelskula.

41S-25-14 Bidrag til regional bygningsvernrådgiver-tjeneste

Innlandet fylkeskommune og Anno museum søker kommunene i gamle Hedmark om samarbeid til å opprette en ordning under navnet Innlandsmodellen i bygningsvern. Gamle Oppland fylkeskommune har lenge hatt en ordning med bygningsvernrådgivere tilknyttet museene. Dette har vært en suksess som også er evaluert eksternt.

Samarbeidet mellom Innlandet fylkeskommune og Anno museum innebærer etablering av totalt 4 bygningsvernrådgiverstillinger i full stilling i gamle Hedmark, tilknyttet og forvaltet av Anno museum regionvis i Tynset, Kongsvinger, Hamar og Elverum. Dette innebærer at Innlandet fylkeskommune dekker 40%, Anno museum 30% og resterende 30% finansieres av regionens kommuner basert på innbyggertall. Ved etableringen legges til grunn en årlig kostnad på 1 mill og at de økonomiske tilskuddene deretter indeksreguleres etter KPI.

Trysil kommunes andel blir 53 200,- årlig. I utgangspunktet legges opp til en 3-års pilotperiode (2025-2027) som etter dette gjøres permanent med mindre det fattes beslutning om annet etter utløp av pilotperioden. Se eget vedlegg

41S-25-17 Støtte til Kulturstiftelsen Kanalen - Et spel om Støa kanal

Trysil kommune er eier av anlegget Støa kanal. Det er et historisk anlegg som ble bygd i tida 1855 til 1858. Deretter var det fløting i 43 somre på Støa kanal, fram til 1901.

Annethvert år settes det opp et spel som viser hvordan livet på Støa kanal var for over 150 år siden. En viktig del av Trysils historie blir formidlet.

Kulturstiftelsen Kanalen som står bak spelet, har søkt kommunen om tilskudd til oppsettingen. Vedlagt er søknaden.

Det er viktig for Trysil kommune som eier av anlegget, at frivilligheten bidrar og engasjerer seg i teateroppsettingen for å ivareta formidling historien og bruker anlegget.

5. Budsjettskjemaer– årets bevilgning

Nedenfor er budsjettskjemaer når alle prioriterte tiltak er innarbeidet.

Budsjettskjemaene viser at når grunnlagsendringer og prioriterte tiltak i kapittel 4 er innarbeidet har kommunen et svakt positivt netto driftsresultat i 2024, fra 2025 blir resultatet sterk forbedret. Mye av resultatet bør avsettes, slik at reservene forsterkes over tid, i tråd med målsetningen. Kommunedirektøren har på bakgrunn av et større behov for innsparing lagt inn et tiltak med en fullstendig gjennomgang av driften i kommunen for å rasjonalisere driften på sikt. Nederst på bunnlinjen står det et «overskudd», men dette realiseres også med bruk av bundne og ubundne fondsmidler. Noen av disse midlene disponeres i tjenesteområdene.

5.1. Beskrivelse av årets bevilgninger

I henhold til forskriftene skal det komme klart fram hva som skal ligge til grunn for bevilgninger. Nedenfor er bevilgningene beskrevet.

Lønnsutgiftene utgjør en stor andel av kommunens samlede budsjett. Det å opprette eller utvide antall stillinger er det kun kommunestyret selv som kan gjøre. Nedenfor er en oversikt over stillinger og årsverk som ligger inne på de forskjellige sektorene for budsjettåret 2025 – **før tiltak er prioritert og vedtatt.**

Sektor	Virksomhet	2023	2024	2025	
		Årsverk	Årsverk	Stillinger	Årsverk
1	Sentraladministrasjon	42,98	42,22	55	42,29
	100 Sentraladministrasjon	42,98	42,22	55	42,29
2	Oppvekst	171,76	177,63	202	172,58
	200 Adm. Oppvekst og kultur	3,40	3,20	4	3,20
	210 Grunnskolene i Trysil	116,75	121,77	131	113,83
	211 Voksenopplæring	0,00	0,00	9	7,50
	240 Barnehagene i Trysil	51,61	52,66	58	48,05
3	Helse og Mestring	337,02	353,22	439	334,00
	300 Tjenestetorg	52,92	47,14	60	44,87
	310 Trysil bo- og aktivitetssenter	98,18	105,93	137	100,44
	320 Funksjonshemmede	0,50	0,50	0	0,00
	340 Hverdagsmestring	151,48	154,50	182	143,72
	360 Psykisk helse	10,22	20,53	26	19,85
	370 Legesenter og beredskap	15,72	16,22	22	16,22
	380 Rehabilitering	8,00	8,40	12	8,90
4	Samfunnsutvikling	93,72	94,68	129	97,66
	400 Forvaltningsavdeling	21,38	22,30	23	23,30
	500 Samfunn	25,27	25,08	43	25,03
	600 Teknisk drift og eiendom	32,10	33,00	46	34,83
	601 VA og veg	14,97	14,30	17	14,50
Sum alle sektorer		645,48	667,75	825	646,53

Nytt delegeringsreglement gir følgende føringer for endringer i budsjetttrammer:

Hovedutvalg kan vedta budsjettreguleringer mellom enheter på sin sektor, og rådmann kan gjøre budsjettreguleringer innenfor enheter. Budsjettreguleringer kan kun gjøres under forutsetning av at endringene ikke kommer i konflikt med kommunestyrets prioriteringer i sitt budsjettvedtak.

Vesentlige merinntekter og/eller mindre utgifter kan ikke benyttes til nye permanente tiltak uten politisk behandling. Nye permanente tiltak, som er av et visst økonomisk omfang (1/2 grunnbeløp) og som medfører opprettelse eller utvidelser av antall stillinger, skal vedtas av kommunestyret selv. Omdisponering av stillinger innenfor en sektor kan gjøres av hovedutvalgene dersom det ikke kommer i konflikt med

kommunestyrets prioriteringer. Det påhviler rådmann/utvalgene et særskilt ansvar å utrede faglige og økonomiske konsekvenser av slike tiltak før de iverksettes.

Ubrukte fastlønnsmidler og merinntekter på sykelønnsrefusjoner skal i utgangspunktet kun reguleres mot vikarmidler og overtidsmidler. Overskudd av slike midler skal gå tilbake til kommunestyret i løpet av budsjettåret eller bidra til å bedre driftsresultatet.

Budsjettendringer som berører finansielle transaksjoner, skal alltid behandles og vedtas av kommunestyret. Unntaket fra dette er bruk av bundne driftsfond, bundne investeringsfond, disposisjonsfond hvor kommunestyret har gjort vedtak om bruk av midler.

NB beskrivelsene nedenfor er før nye tiltak og salderingstiltak er behandlet og vedtatt av kommunestyret.

100 – Sentraladministrasjon, inkl. kirkelig fellesråd og SÅTE-IKT (vertskommunemodell)

Stillinger og årsverk	2023	2024	2025	
	Årsverk	Årsverk	Stillinger	Årsverk
Informasjonsavdeling	8,00	8,00	8	8,00
Arkiv, Informasjon, servicetorg, politisk sekretariat	8,00	8,00	8	8,00
IKT	16,55	16,95	22	16,55
Ikt	13,40	13,80	17	13,40
Ikt-lærlinger	3,15	3,15	5	3,15
Kommunedirektørens stab	1,50	1,50	2	1,50
Kommunedirektør	1,00	1,00	1	1,00
Kommuneoverlege	0,50	0,50	1	0,50
Økonomiavdeling	7,80	6,80	11	10,80
Regnskap	5,30	4,30	4	4,30
Innfordring	0,50	0,50	1	0,50
Lønnsavdeling (ny 2025)			2	2,00
Virksomhetsstyring (ny 2025)			2	2,00
Økonomisjef og avdelingsleder	2,00	2,00	2	2,00
HR	9,13	8,97	9	5,44
HR avdeling	4,60	4,60	5	3,60
Lønn (flyttet til Økonomi fra 2025)	2,80	2,80		
Tillitsvalgte	1,73	1,57	4	1,84
Sum	42,98	42,22	52	42,29

Trysil som attraktivt og bærekraftig lokalsamfunn

Sentrumsutvikling med ny områdereguleringsplan står sentralt her. Trysil har et sterkt sentrum og ønsker å satse på god sentrumsutvikling. Vi jobber mye med å utvikle sentrumsområdene våre med aktiviteter til barn og unge og en oppdatert sentrumsplan, som skal vedtas i 2024 etter en ny høringsrunde.

Kommunens mål i perioden

- Økning bostedsattraktivitet
- Stabil bærekraft/miljøpolitikk
- Alle innbyggerne i Trysil har tilgang til en tilfredsstillende og trygg bolig til en overkommelig pris, og har mulighet til å bo i hele kommunen.
- Trysil er et raust og inkluderende samfunn som motarbeider utenforskap og hvor innflyttere blir inkludert og ønsker å bli boende og delta aktivt i samfunnet.

SÅTE-IKT

En riktig IKT strategi har blitt avgjørende for å kunne tilfredsstillende alle moderne krav om effektivisering, digitalisering, brukerinnflytelse og modernisering. I 2023 startet vi opp et enormt prosjekt; migrering av alle programmer opp i data-skyene. Dette prosjektet er SÅTE 2.0 og det krever innsats langt inn i 2025 for å få alt på plass.

Trysil kommune er vertskommune, etter kommuneloven, for IKT-samarbeidet mellom kommunene Stor-Elvdal, Åmot, Trysil og Engerdal.

Målet er at SÅTE IKT skal levere tjenester basert på internasjonale standarder og prosjekter basert på beste praksis for kommunal virksomhet og i henhold til tjenestenivåavtalen. I tillegg er målet at det skal brukes identisk programvare for samme fagområde i størst mulig grad i alle kommuner.

MÅLENE MED VÅR IKT-STRATEGI

- Stabile IKT-tjenester

Ansatte i kommunene skal ha enkel tilgang til stabile IKT-tjenester og ressurser, som gir mulighet for å samhandle på tvers av sektorene i kommunene og ut mot eksterne samarbeidspartnere / innbyggere.

- Automatiserte arbeidsprosesser

IKT skal brukes for å automatisere manuelle arbeidsprosesser og frigi ressurser til andre oppgaver - målbare.

- Mer digital saksbehandling

Arbeidsflyt og saksbehandling skal bli mer digitale og dermed raskere.

- Smartere løsninger

Gjøre bruk av ny teknologi som kan gi smartere løsninger (prøve / feile / innovasjon).

- Utvide samarbeidet

For å oppnå effekter med fokus på å redusere kostnader, sårbarhet og god nok kvalitet

Kommunen som bidragsyter til næringslivet

Økonomi

Trysil kommune har, i samarbeid med KS-Konsulent, gjennomført en virksomhetsanalyse med hjelp av KOSTRA tall fra 2023. Mye peker på at vi driver dyrt, som ikke er overraskende. Dette har vi påpekt i mange år. I Sentraladministrasjonen legger vi mest vekt på en økende andel av digitaliserte prosesser som bidrar til at Kommunedirektørens stab bidrar effektivt og målrettet til å skaffe den informasjonen interessenter er ute etter. Om dette er publisering av informasjon, regnskapstall eller HR rutiner, IKT vil være en vesentlig faktor for å kunne dele informasjon så enkelt og effektivt som mulig.

I rapporten fra KS er en av konklusjonene at Trysil har svake finanser og et høyt kostnadsnivå. For å få handlingsrom til å drive politikk er det derfor viktig å gå inn og se på disse forskjellene i kostnadsnivå og effektivisere driften der det er mulig innenfor gjeldende lover og regler. Vi må ikke glemme at noen av kostnadene kan være forårsaket av spesielle forhold. I små kommuner kan særlig høye kostnader på ett område fort sette sitt preg på hele regnskapet. Lånegjelda vår er på 825 mill. kr. pr 31.12.2023 og avhengig av vår investeringsiver, vil denne bli større for hver million vi låner utover det som vi betaler ned på gjelden vår. For øyeblikket ligger vårt minimumsavdrag på rundt 39,5 mill. kr. pr år og det forholder vi oss til. Om vi skulle velge høyere avdrag må vi huske på at dette påvirker vårt netto driftsresultat negativt. Handlingsfriheten av politikerne blir dermed mindre. Dette må imidlertid sees i sammenheng med hvor stor totalgjeld vi opparbeider. Her gjelder det å se på en helhetlig måte på alle mål vi har skrevet ned i dokumenter.

I vårt vedtatte økonomireglement ble følgende økonomiske styringstall nedfelt som retningsgivende for kommunens økonomiplanperiode:

- *Netto driftsresultat, minimum 1 % over tid (økonomiplanperioden). Et enkelt år kan avvike fra denne regelen, så lenge den kompenseres i et mer langsiktig perspektiv, dvs. at de andre årene i økonomiplanen jevner ut et år med dårligere budsjettert resultat.*
- *Gjeldsgraden skal ligge under 130 % av driftsinntektene. Her menes det med gjeld kommunens totale lånegjeld med fradrag for Husbanklån til viderefremidling og lån til kirkelige formål. Kommunens rentebærende lånegjeld (dvs. utenom selvkost), skal samtidig ikke overstige 75 % av driftsinntektene.*
- *Likviditetsgraden bør ligge på en ratio over 2. (omløpsmidler delt på kortsiktig gjeld)*

- *Disposisjonsfondet (ubundne driftsmidler) bør over tid ligge på minimum 5 % av brutto driftsinntekter, det tilstrebes et høyere nivå rundt 10 % hvor det er mulig. Enkelte år kan det aksepteres et noe lavere nivå, så lenge det i økonomiplanperioden samlet sett vises at fondet holdes over minimumsnivået på 5 %.*

Trysil (kommune, uten Kommuneskoger) har forholdsvis lite avsatte midler på fonds etter avlagt regnskap for 2023 (4,9 % av driftsinntektene) og har dermed begrensede muligheter å fange opp eventuelle underskudd, dersom vi har ett eller flere år med større omstillingsbehov.

I korte trekk viser KOSTRA analysen at Trysil har høye behovskorrigerede kostnader innen flere områder og ligger mye høyere enn de fleste vi sammenlignet oss med. Vårt teoretisk beregnede innsparingspotensial ligger på flere millioner i forhold til gjennomsnittet i gruppe 4 og vår utfordring er å få effektivisert drifta slik at dette potensialet blir mest mulig realisert. Det vises for detaljer til KOSTRA analysen for 2023.

Det vises at Trysil har hatt positive resultater inntil 2017. I 2018 snudde denne utviklingen bratt og vi har fått presentert regningen fra den økte driften. Lav rente førte til at investeringsviljen ble svært høy, men også dette må revurderes med et raskt steget rentenivå. Vi hadde i 2023 en høyere skatteinngang, både i Trysil og hele landet og vi ser at vi har blitt sterkt avhengig av denne typen inntekt. Det er likevel relativt lite kommunen på egen hånd kan styre når det gjelder inntekter.

Kommunen som arbeidsgiver

Kommunens hovedmål som arbeidsgiver er hentet fra kommuneplanens samfunnsdel:

Trysil kommune er en attraktiv arbeidsgiver med vilje til endring, nyskaping og samskaping

Kommunens arbeidsgiverpolitikk fremhever ledelse, heltidskultur, rekruttering og kompetanse for å gjøre Trysil kommune til en attraktiv arbeidsgiver. I tråd med vedtatt planstrategi er det ønskelig å starte arbeidet med å revidere kommunens arbeidsgiverpolitikk, som er førende for styringen av arbeidsgiverfunksjonen i alle ledd.

I årene fremover skal vi styrke rekruttering og intern lederutvikling ved å fremme ledere som tør å ta ansvar, viser engasjement, og har kompetanse til å utøve effektivt lederskap. Dette er avgjørende for å bygge en robust organisasjon som kan levere tjenester av høy kvalitet, også i møte med skiftende rammevilkår og samfunnsutfordringer.

Vi står overfor et økende behov for arbeidskraft, særlig innen helse- og omsorgssektoren. For å møte denne utfordringen må vi både rekruttere nye ansatte og tilrettelegge for omstilling i tjenesteorganisering og innhold. En høyere andel heltidsstillinger er avgjørende for å utnytte ressursene bedre og sikre tilgangen på kvalifisert arbeidskraft. Trysil kommune skal derfor ha heltidsstillinger som hovedregel i alle utlysninger, og arbeidet med å øke heltidsandelen vil være en prioritert innsats.

2* Oppvekst

Stillinger og årsverk	2023	2024	2025	
	Årsverk	Årsverk	Stillinger	Årsverk
Skoleadministrasjon	3,40	3,20	4	3,20
Kommunalsjef og stab	3,40	3,20	4	3,20
Grunnskolene i Trysil	116,75	121,77	131,00	113,83
Trysil Ungdomsskole	46,21	48,76	46	41,76
Innbygda skole + SFO	51,69	54,50	62	54,80
Jordet Skole	11,35	11,01	14	10,97
Vestre Trysil Skole	7,50	7,50	9	6,30
Voksenopplæring			9,00	7,50
Voksenopplæring			9	7,50
Barne- og Ungdomshelse	23,05	23,39	27,00	22,73
Barnevern	10,70	10,70	11	10,70
Idrett	7,75	7,69	11	8,23
PPT	4,60	5,00	5	3,80
Barnehagene i Trysil	51,61	52,66	58,00	48,05
Lærling	1,00	1,00		
Østmojordet	10,76	13,04	17	13,66
Nysted	14,10	13,63	16	12,65
Nybergsund, Østby og Søre-Trysil	14,00	12,97	16	14,04
Vestre Trysil	3,35	3,40	0	0,00
Jordet	8,40	8,62	9	7,70
	194,81	201,02	229	195,31

Innsatsområdene

Attraktiv og fremtidsrettet

Faglig gode og fremtidsrettede barnehager, skoler, kulturskole og fritids- og aktivitetstilbud er viktig for at barn og unge skal ha en god oppvekst. Dette er arenaer for læring, omsorg, lek og utvikling av sosial kompetanse. Gode barnehager og skoler fremheves gjentakende som de viktigste arenaene for sosial utjevning og inkludering. Det er også en viktig faktor at barn og unge kan delta i aktiviteter på fritiden uavhengig av familiens ressurser.

Som sektor må vi hele tiden ha fokus fremover og være utviklingsorienterte. Bred involvering i det faglige utviklingsarbeidet og forbedringsprosesser vil være avgjørende for at vi skal ha felles forståelse for den fremtiden som møter våre barn og unge, og hvilke ferdigheter de må utvikle for å kunne være aktive samfunnsdeltakere og mestre sine liv.

Barnevernsreformen (oppvekstreform) gjør at høy måloppnåelse i det forebyggende/byggende arbeidet blir enda viktigere fremover. Kommunen har nylig vedtatt en overordnet plan for forebyggende arbeid. Denne vil være førende for videre arbeid med hvordan kommunen organiserer tjenestene til barn og unge, og utvikling av en organisasjonskultur som tar et helhetlig ansvar for barn og unge.

Inkluderende og trivelig

Alle som møter barn og unge i Oppvekst skal jobbe relasjonsbasert i et inkluderende fellesskap, dette fremmer helse, trivsel og læring. Et raust, inkluderende og støttende læringsmiljø i barnehage, skole og på fritid er grunnlaget for en positiv kultur som fremmer faglig og sosial utvikling hos barn og unge.

For at barn og unge skal ha best mulig oppvekstvilkår vil det også være viktig at vi jobber for at alle barn og unge bor i en god og trygg bolig, i et egnet bomiljø med gode møteplasser.

Skapende og kreative

Alle planer og styringsdokumenter for barnehage, skole og kulturskole inneholder mål om skapende og kreative barn og unge. Oppvekst skal ha fokus på læring som en bærekraftig ferdighet slik at barn og unge skal kunne være selvstendige og trygge i sitt eget liv, hele livet.

Det stilles høye krav til de ferdigheter barn og unge må utvikle. Hvordan vi jobber med læring på alle arenaer vi møter barn og unge har stor betydning for høyest mulig måloppnåelse. Ferdighetene blir omtalt som 21. århundrets ferdigheter:

- Fagkompetanse
- IKT-kompetanse
- Kommunikasjon og samarbeid
- Kreativitet og innovasjon
- Kritisk tenkning og problemløsning
- Metakognisjon og å lære å lære
- Personlig og sosialt ansvar – etisk og emosjonell bevissthet
- Kulturell bevissthet og kompetanse
- Liv og karriere/jobbkompetanse
- Borgerskap – lokalt og globalt.

Vi må opprettholde og videreutvikle vårt potensiale som lærende organisasjon. Det å søke ny kunnskap og sette ny læring i system vil være avgjørende for å kunne tilby fremtidsrettede og gode tjenester. Graden og verdien av faglig utvikling, kollektivt og individuelt, er også en viktig faktor for god trivsel i organisasjonen.

Utfordringer og målsettinger

Trysil kommune skal være en kommune med gode oppvekstvilkår for barn og unge. En trygg, aktiv og inkluderende barndom og ungdomstid er fundamentet for et godt liv.

Viktige strategier i dette arbeidet er at vi:

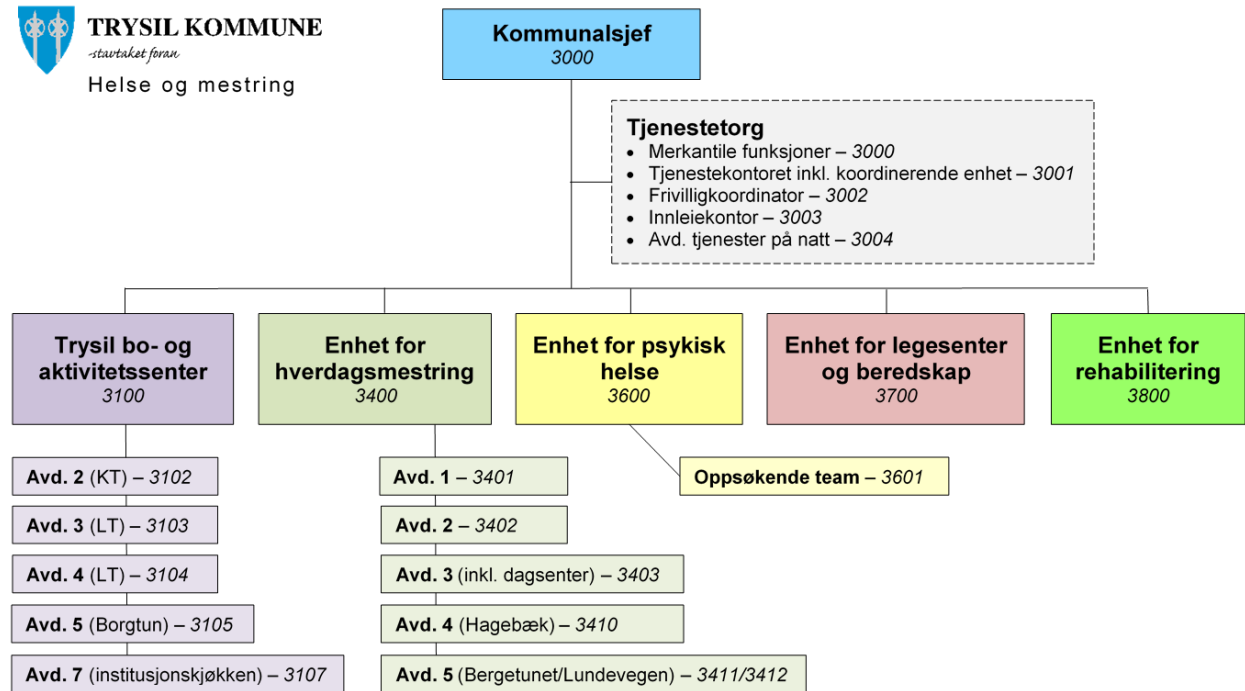
- arbeider forebyggende og med fokus på tidlig innsats i barnehage og skole
- rekrutterer og videreutvikler rett kompetanse
- sikrer og videreutvikler god relasjonskompetanse hos voksne som arbeider med barn og unge
- sikrer et trygt læringsmiljø hvor barn og unge opplever fellesskap, respekt, raushet og trygghet
- anerkjenner barn og unge som ressurs i sin egen utvikling og læring, og har fokus på deres rett til medvirkning.
- etablerer gode overganger og systematisk samhandling mellom kommunale tjenester på tvers av sektorer, vi er en kommune
- utvikler god samhandling mellom kultur-, fritid og aktivitetstilbud, barnehage og skole, og sørge for at barn og unge får anledning til å delta og engasjere seg.
- utvikler møteplasser hvor det legges til rette for fysisk aktivitet og sosialt fellesskap ut fra et folkehelseperspektiv
- bygger/utvikler fremtidsrettede lokaler for barnehager, skoler og aktiviteter på fritid
- samhandler og støtter frivilligheten på områder som har betydning for barn og unge sitt tilbud

3* Helse og mestring**RESSURSOVERSIKT**

Stillinger og årsverk	2023	2024	2025	
	Årsverk	Årsverk	Stillinger	Årsverk
Tjenestetorg	52,92	47,14	60	44,87
Administrasjon Helse 3000	4,60	4,60	5	4,60
Tjenestekontoret/koordinerende enhet 3001	8,60	11,25	15	11,45
Frivilligsentral 3002	1,00	1,00	1	1,00
Innleiekontor (ny) 3003	11,75	3,80	4	3,85
Tjenester på natt 3004	26,97	26,49	35	23,97
Trysil bo- og aktivitetssenter	98,18	105,93	137	100,44
Adm (inkl. lærlinger 6 stk, 2,8 ÅV) 3100	1,80	1,80	12	4,60
Avd. 2 (KT) 3102	16,95	17,95	24	17,15
Avd. 3 (LT) 3103	17,45	18,50	23	17,20
Avd. 4 (LT) 3104	15,80	18,35	22	16,80
Avd. 5 - Borgtun 3105	33,90	33,55	41	33,10
Kjøkken - 7.avd 3107	12,28	15,78	15	11,59
Funksjonshemmede	0,50	0,50	-	0,00
Administrasjon - Funksjonshemmede 3200	0,50	0,50	-	0,00
Hverdagsmestring	151,48	154,50	182	143,72
Administrasjon 3400	1,00	1,00	1	1,00
Avdeling 1 3401	30,31	31,22	33	27,34
Avdeling 2 3402	34,29	34,93	45	33,57
Avdeling 3, inkl. dagsenter 3403	23,73	24,23	26	21,69
Avdeling 4, Hagebæk 3404	34,35	34,77	38	32,40
Avdeling 5, Bergetunet 3405	21,90	22,35	39	27,72
Avdeling 5, Lundevegen 3405	5,90	6,00	-	0,00
Psykisk helse	19,93	20,53	26	19,85
Psykisk helse 3600	10,22	10,22	14	10,22
Oppsøkende enhet 3601	9,71	10,31	12	9,63
Legesenter og beredskap	15,72	16,22	22	16,22
Beredskap og helse 3700	15,72	16,22	22	16,22
Rehabilitering	8,00	8,40	12	8,90
Rehabilitering 3800	8,00	8,40	12	8,90
Sum	346,73	353,22	439	334,00

Kort beskrivelse

Sektoren består per 2024 av 6 enheter av ulik størrelse og innretning. Sektoren har oppgaver på alle områder innenfor helse og omsorgstjenester. De sosiale tjenestene i Nav er organisert i sektor for samfunn. Samlet står sektor for helse og mestring for ca 48 % av kommunens tjenesteyting, og med tilsvarende økonomiske ressurser.

Tabellen under viser oversikt over antall årsverk i sektor for helse og mestring. Antall årsverk i 2025 er før innarbeidelse av foreslåtte tiltak for perioden 2025 - 2028.

Innsatsområdene

1. Attraktiv og fremtidsrettet

Sektor for helse og mestring arbeider med kontinuerlig utvikling av tjenestetilbud for å sikre gode og effektive tjenester. Gjennom ulike tiltak for koordinering av tjenester og personalressurser ivaretar vi innbyggernes behov der de bor. Her må hele tiden fokuset rettes slik at man fordeler innsats ut fra nytte, kost og alvorlighet. For å bidra til å sikre kostnadseffektive tjenester i tiden fremover skal vi derfor ha fokus på omsorgsboliger, tjenesteinnovasjon og digitalisering. Dette er satsinger som videreføres fra tidligere år, men med økt tyngde.

En bevisst og villet innsats på disse områdene vil kunne bidra til å redusere ressursbruk i sektoren framover. Vi må digitalisere og forenkle arbeidsprosesser der det er mulig, samtidig som vi skal levere kvalitativt gode tjenester ute i distriktene. Det medfører en styrt innsats på ressursbruk knyttet til personell og mobilitet. Gjennom oppgavekartlegging, aktiv innovasjon i tjenestene sammen med brukere og en fremtidsrettet bemanningsplanlegging vil vi bidra til attraktivitet og fremtid i kommunen.

2. Inkluderende og trivelig

For å sikre gode tjenester til brukerne fremover, innenfor forventet inntektsramme, vil vi måtte gjøre en ytterligere dreining av helse- og omsorgstjenestene i økonomiplanperioden. Sammen med brukerne, sammen med ideelle og frivillige organisasjoner, og sammen med private aktører skal vi i fellesskap opprette gode møteplasser, gode bomiljøer, gode kultur- og aktivitetstilbud og gode tjenester til våre brukere og innbyggere. Slik kan vi oppnå et aldersvennlig samfunn som inkluderer bredt og involverer innbyggerne i stor grad. Utarbeidelse av en helhetlig helse- og omsorgsplan for fremtidens helsetjenester vil være vesentlig for å peke ut de langsiktige mål for det neste tiåret.

Fremtidens eldre vil ha bedre økonomi og større mulighet for å håndtere bruk av ny teknologi. Eldre er svært uensartet gruppe, med ulike behov, ressurser og muligheter. Det vi vil erfare er at økningen i antallet eldre og særlig økningen i antall personer med demens, vil få stor påvirkning på hvordan vi må dimensjonere og utforme tjenestetilbudet. Antall eldre i aldersgruppen 80 - 89 år vil øke med ca. 60 % i perioden fram til 2032 (ifølge SSB sin befolkningsframskriving). Flere mennesker må bo hjemme og få tjenester i hjemmet, subsidiært vil en tilrettelagt omsorgsbolig eller et bofellesskap være viktig for de som ikke er pleiepasienter eller i slutfasen av livet.

Vi må prioritere forebyggende arbeid og tidlig innsats overfor alle aldersgrupper, og særlig for risikoutsatte eller sårbare personer. Sektoren skal skape bærekraftige tjenester gjennom varme menneskemøter og ny teknologi. Sammenhengen mellom innsatsområdet er derfor tett knyttet til kommunens innsatsområde på å være skapende og kreative.

3. Skapende og kreative

For å sikre en bærekraftig utvikling av helse- og omsorgstjenester i Trysil kommune prioriteres en ytterligere dreining av tjenestene med særskilt fokus på omsorg og livsmestring. Utgiftene i helse og mestring vil i perioden fremover øke ekspansivt om ikke dreiningen lykkes. Dreiningen må bygge på tjenesteinnovasjon gjennom å være skapende og kreative. Kommunen skal være aktiv i samarbeid og samskaping med andre aktører for fremtidens helse- og velferdstjenester. En strategi for tjenesteinnovasjon må bygge på tre satsninger: innbyggeren som ressurs, lærende organisasjon, samt mennesker og teknologi.

Innbyggeren som ressurs innebærer samhandling om tjenester av god kvalitet, tilgjengelig når brukeren har behov for dem. I fremtidens Trysil er det ikke bare kommunalt ansatte som skaper velferden, men alle innbyggerne i fellesskap. Tilnærmingen krever en stor grad av involvering og samarbeid mellom kommunen, innbyggerne, næringslivet og andre relevante aktører i tjenesteutviklingen. Ved utvikling av nye og eksisterende tjenester skal brukerbehov alltid evalueres og tjenester designes ut fra innbyggernes virkelighet og faktiske behov. Tjenestene skal være tilgjengelige når innbyggeren selv har behov for dem, med en målsetting om tilgjengelighet 24 timer pr. døgn.

Den lærende organisasjonen i Trysil kommune har ansatte og ledere med riktig innstilling, verktøy og kompetanse for utvikling av tidsriktige tjenester. Vi har en organisasjon som er god på å skaffe og transformere kunnskap. I en lærende organisasjon utvikler og tilpasser de ansatte sin kompetanse i takt med endringene i organisasjonens tjenestefokus, og endringene i samfunnet for øvrig. Den lærende organisasjonen utvikles gjennom strategisk kompetansekartlegging og fokus på individuell utvikling av de ansatte. Fokus på fremtidens behov og nødvendig bemanning/personell er viktig da vi ser utfordringer med knapphet på ressursene

Gjennom eksperimentering og implementering av ny teknologi for utvikling av nye tjenester har vi med oss mennesker og teknologiperspektivet. Trysil kommune skal være i front når det kommer til utnyttelse av teknologi for utvikling og leveranse av effektive og innbyggerrettede kommunale tjenester. Grunnleggende infrastruktur skal være fleksibel og understøtte virksomhetenes til enhver tid gjeldende behov. Kommunen skal ha en smidig tilnærming til nye teknologier og løsninger. I samarbeid med virksomhetene og tjenestemottaker skal løsninger testes, evalueres og implementeres med «mennesker i sentrum». Teknologien skal understøtte gode og varme menneskemøter samtidig som den skal bidra til en dreining av arbeidsoppgaver til fremtidens tjenesteproduksjon og organisering. Fremtidens boformer må tilrettelegges for effektiv og smart teknologi, som hjelper til med mestring i eget liv lengst mulig.

4. utfordringer og målsettinger

Behov og demografi:

Behovet for og ønsket om kommunale tjenester overstiger langt på vei kommunens mulighet og evne til å tilby dette. Nødvendigheten av kloke valg og innovative løsninger som sikrer gode tjenester innenfor rammen av økonomisk handlingsrom fremover er derfor særdeles viktig. For å bidra til å sikre kostnadseffektive tjenester i tiden fremover må vi sette et fokus på omsorgsboliger, tjenesteinnovasjon og digitalisering.

Om noen år vil vi oppleve en tung eldrebølge, fordi antall fødsler ikke er tilstrekkelig. Dette innebærer at befolkningen om et par tiår vil ha en større andel eldre mennesker. Denne tendensen vil forsterkes ved at de eldre også lever lenger enn før, og vi vet at eldre i dag som er over 80 år er friskere og sprekere enn tidligere. Samtidig fører økt levealder til flere personer med demens. Fremtidens eldre vil ha bedre økonomi og større mulighet for å håndtere bruk av ny teknologi. Eldre er som befolkningen ellers en svært uensartet gruppe, med ulike behov, ressurser og muligheter.

Kommunens ansvar for å forebygge utenforskap som psykisk uhelse, uønsket reduksjon av livsmestring, fattigdom eller sårbare familieliv er også vesentlig. Oppvekstreformen er viktig del av velferdstjenestene og

hvordan vi kan sikre livsmestring for fremtidige generasjoner. Vi må sikre tett dialog og samskaping på tvers av enheter og sektorer.

Dimensjonering og nivå

Det vi vil erfare er at økningen i antallet i den eldste gruppen og særlig økningen i antall personer med demens, vil få stor påvirkning på hvordan vi må dimensjonere og utforme tjenestetilbudet. Flere mennesker må bo hjemme og få tjenester i hjemmet, subsidiært vil en tilrettelagt omsorgsbolig eller et bofellesskap være viktig for de som ikke er pleiepasienter eller i slutfasen av livet.

Etter sektorens mening er det helt avgjørende å forstå disse utviklingstrekkene, og evne å ta disse innover seg som et forutsetning for å klare å innrette det kommunale tjenestetilbudet på en bærekraftig måte for fremtiden. Innovasjon og nytenkning i sektor for helse og mestring er helt avgjørende for å svare ut fremtidens behov.

Strategiske tiltak

For å sikre en bærekraftig utvikling i helse og mestring i Trysil kommune prioriteres en ytterligere dreining av tjenestene med særskilt fokus på omsorg og livsmestring. Utgiftene i sektoren vil i perioden fremover øke ekspansivt om ikke dreiningen lykkes. Det er klare føringer for at kommunene må prioritere tjenestene etter prinsippene nytte, ressurs og alvorlighet. Dreiningen bygger på forslag til ny kommuneplan der et av satsningsområdene er tjenesteinnovasjon.

Sektoren prioriterer særlig fire strategiske tiltak i økonomiplanperioden;

1. Videre utvikling av «Tjenestetorget» - med fokus på innovative løsninger og rett nivå på tjenester
2. Realisering av boligplan med f.eks bofellesskap, omsorgsboliger med smarthusteknologi og mulighet for heldøgns omsorgstjenester mv.
3. Utarbeidelse av plan for personal- og kompetansebehov med fokus på å rekruttere og beholde ansatte.
4. Fremtidens helse og omsorgstjenester – en helhetlig strategiplan for perioden 2024 - 2034

Den nåværende innsatstrappen har for få trinn, og i forbindelse med samfunnsdelen i kommuneplanen og utarbeidelse av kommunens boligplan ser vi behovet for å utvikle en ny innsatstrapp. Dette må få en tydelig plass i vår fremtidige helse og omsorgsplan.

Det er flere av trinnene hvor kommunen i dag ikke har et fullstendig tilbud, og det må jobbes aktivt med å fylle trinnene med nye tilbud som kan sikre bærekraft i tjenestene fremover.

Heldøgns omsorg ved Trysil bo- og aktivitetssenter ivaretar i dag funksjoner som er viet brukere med omfattende behov for helsehjelp eller fremskreden kognitiv svikt. Bemannede omsorgsboliger, ordinære omsorgsboliger, samarbeid med frivillige og lavterskeltilbud for helsefremmende aktivitet vurderes nå som ledd i å utvikle innsatstrappa. Varierte botilbud må utvikles i samarbeid med sektor for samfunnsutvikling, Husbanken og eventuelt private. Trysil kommunes strategiske boligplan legger til rette for fremtidens bolig- og omsorgsbehov, og er viktig premiss for at tjenestetilbudet kan bli mer treffsikkert. «Rett hjelp til rett tid på rett sted».

Dette må gjenspeiles også i investeringsplanen fremover, slik at vi får en tydelig sammenheng og nok moment i tjenestetilbud og alternative boformer. I 2025 må vi ha ferdigstilt et forprosjekt knyttet til å bygge nye og flere omsorgsboliger, slik at byggestart kan være i løpet av 2026. Det etablerte boligkontoret er viktig for å samordne og koordinere kommunens bruk og tildeling av bolig til innbyggerne, samt for å lykkes bedre i arbeidet med vanskeligstilte. Det vil være en viktig faktor for å unngå utenforskap i alle aldre.

Det er også viktig for sektoren å ha en bevisst strategi knyttet til å rekruttere og beholde kompetente ansatte. Sammenhengen mellom «rett kompetanse på rett sted til rett tid» og den innovative tanken vi må utføre er stor. Vi må aktivt søke løsninger for økt tilgang på fremtidige arbeidstakere, og bør vurdere å øke innsatsen for å få flere lærlinger og å utdanne flere av våre egne ansatte. Samtidig må vi prioritere å digitalisere eller automatisere tjenester der det er mulig. Vi kan da unngå en stor vekst i tjenestebehov og ansatte, som ikke er i tråd med rammene.

400, 500 og 600/601 – Samfunnsutvikling

Stillinger og årsverk	2023	2024	2025	
	Årsverk	Årsverk	Stillinger	Årsverk
Sektorledelse	2,00	2,50	4	3,50
Kommunalsjef	1,00	1,00	1	1,00
Samfunnsplanlegger	1,00	1,00	1	1,00
Vakant stilling VVA	0,50	0,50	1	0,50
Prosjektkoordinator bygdevekst (midlertidig)			1	1,00
Plan og miljøavdelingen	5,58	6,00	6	6,20
Plan og miljø (før 2019 bygg, plan og miljø under én avd.)	5,58	6,00	6	6,20
Landbruk	4,00	4,00	4	4,00
Jord- og skogbruk inkl.avd.leder	4,00	4,00	4	4,00
Bygg og geodata avdeling	9,80	9,80	9	9,60
Bygg og geodata	9,80	9,80	9	9,60
Næringsavdeling	2,50	2,00	2	2,00
Næringsavdeling	2,50	2,00	2	2,00
Kultur og kulturskole	13,47	13,78	31,00	13,93
Administrasjon kulturskolen	1,00	1,00	1	1,00
Kulturskolelærere	5,25	5,25	9	5,40
Kultursjef	1,00	1,00	1	1,00
Barn og unge	1,38	1,42	7	1,37
Kino	0,45	0,77	4	0,77
Kulturkontoret	1,59	1,59	5	1,64
Kulturhuset	0,80	0,75	1	0,75
Bibliotek	2,00	2,00	3	2,00
NAV sosialtj.	9,30	9,30	10	9,10
Sosialtjenester	9,30	9,30	10	9,10
Teknisk drift og eiendom	32,10	33,00	46	34,83
Avdelingsledere og merkantile funksjoner	1,50	3,00	3	2,50
Prosjekt/byggleidelse	1,00	1,00	1	1,00
Renholdere inkl.fagledere	17,80	17,80	27	19,43
Vaktmestere/vedlikehold inkl. fagledere	11,80	11,20	15	11,90
VA og veg	14,97	14,30	17	14,50
Vegvedlikehold	5,10	5,30	6	5,30
Vann/Avløp, inkl. fagleder	9,67	8,80	10	9,00
Bilvedlikehold	0,20	0,20	1	0,20
	94,22	94,68	129	97,66

Kommentarer til stillingsoversikt:

Sektorledelsen er midlertidig økt med ett årsverk pga prosjektstillingen til Bygde.vekst-prosjektet. Denne er i helhet finansiert av eksterne tilskudd. Økningen på plan og miljø og nedgangen på byggesak og geodata skyldes at de har samme avdelingsleder (midlertidig/konstituering) og der er derfor en midlertidig endring i hvordan hans lønn føres. Renhold har en økning pga at de har overtatt ansvaret for renhold i private hjem fra helse og dermed fått overført årsverk.

Sektor for samfunnsutvikling består av følgende avdelinger:

- Plan og miljø
- Landbruk
- Byggesak og geodata
- Kultur
- NAV
- Næring
- Eiendom
- Veg, vann og avløp (midlertidig delt i VA og veg pga. manglende avdelingsleder)

I tillegg er det en samfunnsplanlegger og en prosjektleder direkte underlagt kommunalsjefen.

Innsatsområdene i samfunnsplanen

1. Attraktiv og fremtidsrettet

Sektoren har et særlig fokus på bærekraftig utvikling. Dette gjennomfører alt av forvaltnings- og utviklingsoppgaver. Avdelingene har også stort fokus på kompetanseheving og digitalisering, med mål om en effektiv og god saks- og søknadsbehandling. Blant annet har byggesaksavdelingen redusert sin saksbehandlingstid gjennom bevisst satsning på dette. Vann og avløp har blant annet fokus på reduksjon av lekkasjer på vannledningsnettet og innlekk på avløpsnettet. Dette er ekstremt viktig nå som det er overbelastning på renseanlegget i Innbygda.

Sektoren er involvert i flere store prosjekter, blant annet om utbygging av omsorgsboliger, SITE-prosjektet om mobilitet og interkommunalt Bygde-vekst-prosjekt. Siden sektoren har beredskapskoordinatoren, er det generelt et fokus på beredskap. Dette har blitt aktualisert gjennom de siste årenes kriser med pandemi, krig i Europa og alt dette medfører. Som en vesentlig innkjøper av varer og tjenester er det viktig at sektoren påser at miljø inngår som et kriterium som skal vektes ved kommende anskaffelser.

Hele sektoren er opptatt av at Trysil utvikler seg som et attraktivt sted. Dette gjelder spesielt for næringsavdelingen med sitt fokus på attraktivitet for næringslivet, både eksisterende og framtidig. Og kulturavdelingen som jobber for å skape aktivitet og attraktivitet for innbyggere, deltidsinnbyggere og besøkende. Sektoren samarbeider godt med frivillighet, næringsliv og reiselivsdestinasjon og er en del av kommunens resemålsledelse som blant annet holder på å revidere reiselivstrategien.

2. Inkluderende og trivelig

Innsatsområdet *Inkluderende og trivelig* er også et viktig element i sektorens arbeid med stedsutvikling og attraktivitet. Gjennom alt fra planarbeid til gjennomføring av konkrete tiltak legges det vekt på inkludering, tilgjengelighet og mangfold. Planavdelingen har en viktig rolle i hvordan samfunnet vårt utformes gjennom sine planoppgaver. I arealplaner skal det legges til rette for friområder, grønne lunger og møteplasser. Dette er viktig for inkludering og trivsel. I samfunnsplanleggingen har vi også et stort ansvar for å ivareta de sosiale dimensjonene knyttet til FNs bærekraftsmål.

Eiendomsavdelingen har ansvaret for eiendomsforvaltning, utvikling av tomter og boligområder og kommunale bygg og bidrar i utviklingen gjennom dette. Her er *Strategisk boligplan* et viktig styrende dokument og det skal skje mye i årene som kommer når det gjelder utviklingen av boliger. Fagområdet veg og andre avdelinger har en viktig rolle når det gjelder universell utforming og tilgjengelighet. Dette er viktig for at alle mennesker skal kunne delta aktivt i samfunnet. I tillegg har som nevnt kultur en sentral rolle når det gjelder å skape og tilrettelegge for møteplasser og aktiviteter.

3. Skapende og kreative

Hele sektoren må være innovativ, fremtidsrettet og endringsvillig. Samfunnet rundt oss er i konstant endring og innbyggernes behov og forventninger endres kontinuerlig. Alle avdelingene har et ansvar for å holde seg oppdatert innenfor sitt område og alltid søke nye kunnskap og nye metoder som kan effektivisere og bedre arbeidsprosesser. Sektoren er en del av både regionale og grenseoverskridende samarbeid og innovasjon er ofte et element i disse, som f.eks. i mobilitetsprosjektet til Site (Sälen, Idre, Trysil og Engerdal).

Som en del av tankegangen bak kommune 3.0 teoriene er det ekstra viktig å legge til rette for samskaping. Sektoren har derfor fokus på tett samarbeid med innbyggerne, næringslivet og frivilligheten. Som kommune må vi være bevisst på hva som er våre oppgaver og hva andre kan/bør ta seg av. Ikke alt er en kommunal oppgave og i noen tilfeller kan kommunen være initiativtaker, tilrettelegger og koordinator heller enn utfører.

4. utfordringer og målsettinger

Den største utfordringen sektoren står ovenfor er at renseanlegget i Innbygda er belastet over sin kapasitet. Det ble i 2019 avdekket at vi nærmet oss grensen og det ble derfor igangsatt prosjektering av utbygging. Pga nytt avløpsdirektiv fra EU, og usikkerhet rundt hvilke krav Trysil vil få når det gjelder nitrogenrensing, ble utbyggingen utsatt. Denne forsinkelsen skaper store utfordringer for kommunen, innbyggere og næringsliv.

Kommunen står fortsatt ovenfor store utfordringer innen rekruttering. Dette rammer helse verst, men også sektor for samfunnsutvikling sliter med rekruttering til enkelte stillinger. Blant annet står avdelingsleder VVA vakant. De som er aktuelle for stillinger har ofte høyere forventninger til lønn enn det kommunen klarer å innfri. Noen ansettelser presser opp lønnsnivået og skaper store lønnsforskjeller. Dette gir utfordringer på sikt og skaper misnøye pga. ulikheter blant nyansatte og de som har jobbet noen år.

Mangel på ressurser, både i form av personell og økonomi er en annen stor utfordring. Stor turnover i stillinger gir perioder med vakanse og opplæring. Dette hemmer organisasjonen og gir lavere effektivitet. I vår sektor kommer dette til syne gjennom økt saksbehandlingstid og svartid. Dette er uheldig med tanke på omdømme, service og vår rolle som tilrettelegger og utvikler. Å ha en tilstrekkelig stor stab med riktig kompetanse er derfor viktig. I tillegg er kommuneøkonomien svært presset. Dette gjør at vi ikke får gjort alt vi ønsker å gjøre, eller alt som omgivelsene ønsker at vi gjør. En kommuneøkonomi som skjæres til beinet og hvor fokus er på kun de lovpålagte oppgavene er en stor utfordring for en avdeling som skal drive med samfunnsutvikling. Utviklingsoppgaver ofres for driftsoppgaver og det blir en ond sirkel. Dette fordi mye av utviklingsarbeidet som gjøres ikke gir umiddelbart synlige resultater, men har en svært viktig effekt over tid på sentrale områder som stedsutvikling, bolyst, attraktivitet m.m. Alt dette er sentralt for innbyggervest.

Tett knyttet til punktet ovenfor om ressurser er også utfordringen knyttet til omgivelsens forventninger. Kommunen har utviklet seg, og 3.0 kommunen som vi gjerne vil være i dag har en helt annen rolle enn kommunen hadde for noen tiår siden. Det tar tid å omstille forventningene fra omgivelsene. Vi må derfor i større grad arbeide for å kommunisere rundt hva som er kommunens oppgaver og ikke. Vi må konstant drive utviklingsarbeid som inkluderer å vurdere riktig nivå på tjenester. Og vi må samarbeide med omgivelsene for å ta ut mest mulig effekter av samskaping.

Trysil har behov for flere boliger. Alt fra elevhybler og rekrutteringsboliger til eneboliger og nye moderne boligformer. I årene som kommer vil sektoren ha stort fokus på å utvikle tomter og boliger for å tilfredsstille nåværende og framtidige behov. Dette forutsetter at situasjonen rundt Innbygda renseanlegg løses.

Sentrumsutvikling og stedsutvikling vil være en viktig oppgave for sektoren i årene som kommer.

Sektoren ønsker også å bruke tid på å utvikle Trysil som destinasjon i den nyetablerte reisemålsledelsen. Sektoren mener besøksbidrag kan være et nyttig virkemiddel for å utvikle seg ytterligere. Det er også ønskelig å legge en plan for besøksforvaltning.

Tilflytting og næringsutvikling er sentralt for å opprettholde innbyggertallet.

850 – Øvrig finans – premieavvik mm

Ramme 850 - Øvrige finansposter med mer				
Tall i hele tusen				
	2025	2026	2027	2028
Inntekter:				
Salg av konsesjonskraft	-10 365	-10 365	-10 365	-10 365
Premieavvik	-41 480	-28 628	-25 891	-31 528
Refusjon Austri	-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Sum inntekter	-56 445	-43 593	-40 856	-46 493
Utgifter				
Inndekning av premieavvik	24 783	27 838	29 843	31 487
Tap/nedskrivning av fordr./garantier/omkostn.	150	150	150	150
Innkjøp konsesjonskraft	1 725	1 725	1 725	1 725
Midler til lønnsoppgjør	5 225	5 225	5 225	5 225
Sum utgifter	31 883	34 938	36 943	38 587
Sum ramme 850:	-24 562	-8 655	-3 913	-7 906

Kommentar

1. Trysil kommune har to inntektskilder knyttet til kraftproduksjon som følge av konsesjonsvilkår. Konsesjonsavgifter avsettes til kraftfond og er plassert på budsjettskjemaet. Dette er avgifter som konsesjonær skal betale til kommunen og inntektene er øremerket til bruk for næringsutvikling. I tillegg til konsesjonsavgifter har kommunene inntekter i form av salg av konsesjonskraft. Kommunen har rett på å ta ut kraft, som vi selger videre. Dette salget forvaltes fra 1. kvartal 2025 etter en anbudskonkurranse som pågår.
2. Premieavvik er avviket mellom det som kommunen faktisk betaler til pensjonsselskapene og en beregnet normal kostnad. Dette har siden ordningen ble innført belastet kommunens driftslikviditet. Likviditetsmessig er dette et stort problem. Premieavviket skal dekkes inn igjen over 10 eller 7 år. (avhengig av tidspunkt avvikene oppsto)
3. Utenom eiendomsskatt betaler Austri Raskiftet også et fastsatt beløp i 2012 kroner. Dette blir årlig indekstert og fakturert i januar etter at konsumprisindeksen blir kjent.
5. Inndekning av premieavvik må sees i sammenheng med pkt. 2, og viser hvilket beløp vi tilbakebetaler til oss selv på tidligere års premieavvik.
6. Det avsettes midler til tapsføring på utestående krav som er uerholdelige, dvs. i de tilfeller hvor kommunen ikke kan rettslige innfordre kravene.
7. Midler til lønnsoppgjør 2025 er budsjettet på ramme 850. Når neste års lønnsoppgjør gjøres gjeldende, vil sektorene få tilført sine lønnsbudsjetter midler fra ramme 850. Til grunn for avsetningen ligger det en forventet lønnsøkning på 4,6 % i 2025 (jfr. KLP sine prognoser), overheng fra 2024 er budsjettet i sektorenes lønnsbudsjetter.

851 – Overføringer fra Trysil kommuneskoger KF

Budsjettet til Trysil kommuneskoger KF vedtas av kommestyret etter innstilling fra styret i selskapet. For 2025 er det budsjettet med kr. 14,358 millioner kroner i overføringer fra KF til eier. Dette inkluderer en overføring av midler for dekking av renter og avdrag på lånet som ble tatt opp for å innfri garantien til SØIR. Med dagens rente tilsvarer dette rett over 1,3 millioner kroner.

Budsjett for Trysil kommuneskoger KF behandles av kommunestyret som egen sak.

6. Investeringer

Investeringer (påkostning) skiller seg fra vedlikehold ved at utgifter til påkostning er av investeringsmessig karakter. I merknadene til regnskapsforskriften presiserer Kommunal- og regionaldepartementet at løpende vedlikeholdsutgifter skal utgiftsføres i driftsregnskapet, mens påkostninger skal utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balanseregnskapet. Det er grunn til å påpeke at avgrensningen mellom vedlikehold og påkostning kun vedrører varige driftsmidler.

Kommunal regnskapsstandard (KRS):

Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet angir hvilke kriterier som må oppfylles for at en utgift kan klassifiseres som investeringsutgift, herunder skillet mellom vedlikehold og påkostning.

Skillet mellom påkostning og vedlikehold bygger på definisjonene av vedlikeholdskostnader og utviklingskostnader i Norsk Standard (NS 3454) Livssyklus kostnader for byggverk. Utgifter som ikke kan klassifiseres som påkostning (investeringsutgift) etter denne standarden, skal klassifiseres som vedlikehold (driftsutgift). Praktiseringen av skillet mellom påkostning og vedlikehold, vil til en viss utstrekning måtte baseres på faglig skjønn i det enkelte tilfellet. Dette skjønnnet må utøves innenfor de rammer lov, forskrift og denne standarden setter.

Kravet til at en anskaffelse kan defineres som en investering er at det har en verdi på over kr 100 000,- og en økonomisk levetid på mer enn tre år. Investeringsprosjekter i budsjett 2025 ansees alle som investeringer jfr. KRS.

6.1. Oversikt § 5-5, første ledd.

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	73 832 617	175 521 000	178 659 000	170 027 000	206 237 000	60 887 000
Tilskudd til andres investeringer	902 881	0	4 280 000	6 300 000	2 600 000	2 130 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 881 188	2 200 000	2 300 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	3 560 441	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	80 177 127	177 721 000	185 239 000	178 427 000	210 937 000	65 117 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 442 721	-18 844 125	-22 374 525	-16 668 400	-25 076 400	-10 972 400
Tilskudd fra andre	-8 912 823	-9 084 000	-5 437 000	-22 800 000	-14 720 000	0
Salg av varige driftsmidler	-644 701	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-55 367 432	-144 692 875	-155 127 475	-136 858 600	-169 040 600	-52 044 600
Sum investeringsinntekter	-72 367 676	-172 621 000	-182 939 000	-176 327 000	-208 837 000	-63 017 000
Videreutlån	20 528 081	40 000 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 528 081	-40 000 000	-25 000 000	-25 000 000	-25 000 000	-25 000 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 048 736	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	-3 048 736	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	652 881	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-1 148 273	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-4 265 324	-5 100 000	-2 300 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-4 760 715	-5 100 000	-2 300 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

6.2. Budsjettskjema på prosjektnivå (§ 5-5, andre ledd)

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Sentraladministrasjon						
Overføring til kirkelig fellesråd - investeringer	0	3 495 000	0	0	0	0
Beredskapsmateriell	0	230 000	0	0	0	0
SÅTE - Investering IKT	0	11 691 000	8 600 000	7 212 000	2 412 000	2 412 000
SÅTE 2.0	5 456 415	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Stor-Eivdal	93 830	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Åmot	93 830	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Trysil	94 604	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Engerdal	93 830	0	0	0	0	0
2-faktor autentisering ansatte	0	800 000	0	0	0	0
Sum Sentraladministrasjon	5 832 508	16 216 000	8 600 000	7 212 000	2 412 000	2 412 000
Oppvekst						
Oppgradering møbler, fremtidens undervisning	0	1 100 000	0	0	0	0
Forprosjekt utearealer skoler og barnehager	340 001	0	0	0	0	0
Utbedring uteområdene sentrumsskolene	59 338	0	0	0	0	0
Utbedring av lekeplasser ved barnehagene	0	800 000	0	0	0	0
Utbedring av uteområder ved Jordet skole og Vestre Trysil skole	0	800 000	0	0	0	0
Lydisolering - kontorer syd 1.etg legesenter	52 367	0	0	0	0	0
Sum Oppvekst	451 706	2 700 000	0	0	0	0
Helse og Mestring						
HMS-tiltak forflytningshjelpemidler	114 342	0	0	0	0	0
Oppgradering sykehjemssenger	0	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Avdelingsvis utskifting av møbler - Trysil bo- og aktivitetssenter	0	500 000	0	0	0	0
Kokegryter storkjøkken og installasjon	0	400 000	0	0	0	0
Defibrillator legesenteret	0	125 000	0	0	0	0
Oppgradering av 4 kjøkken - avd. 5 (Borgtun) ved Trysil bo- og aktivitetssenter	1 262 573	0	0	0	0	0
Utskifting av 45 skap ved avdeling 5 (Borgtun) ved Trysil bo- og aktivitetssenter	220 927	0	0	0	0	0
Celletellemaskin	123 750	0	0	0	0	0
Boliger Østhagenområdet	351 183	3 000 000	4 750 000	58 000 000	60 000 000	0
Sum Helse og Mestring	2 072 775	4 625 000	5 350 000	58 600 000	60 600 000	600 000
Samfunnsutvikling						
Dagsturhytta	22 278	0	0	0	0	0
Ny kinomaskin	1 329 860	0	0	0	0	0
Oppgradering ventilasjonssystemet sykehjem	699 117	0	0	0	0	0
Adgangskontroll BOAK	0	560 000	0	0	0	0
Takheis BOAK	0	700 000	0	0	0	0
Base til barn med nedsatt funksjonsevne	0	100 000	0	0	0	0
Oppgradering av 4 kjøkken - avd. 5 (Borgtun) ved Trysil bo- og aktivitetssenter	1 163	0	0	0	0	0
Bioplitak Trysileva	0	700 000	1 000 000	0	0	0
Løkjavegen - veganlegg (veibelysning, fortau, torg)	0	0	6 250 000	0	0	0
Kjøp av sentrumseiendommer	7 992 806	10 000 000	5 000 000	2 500 000	0	0
Sentrumsutvikling	4 620 476	8 400 000	0	0	0	0
Kunstprosjekt i Kongeparken, "Kongen på flukt"	3 202 270	0	0	0	0	0
Bokbil/bokbuss til biblioteket	538 643	0	0	0	0	0
Vedl.hold av gml. Nybergsund bru	0	6 000 000	664 000	0	0	0
Asfaltering (dekkefornyelse) av veier	1 803 762	1 700 000	1 700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Vegrekkeverk	505 475	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Utleieboliger - standardheving og restaurering	2 252 225	2 125 000	2 125 000	2 125 000	2 125 000	2 125 000
Kjøp av tjenestebiler	6 662 945	5 700 000	5 700 000	5 700 000	5 700 000	5 700 000
Boliger Østhaugenområdet	1 034 700	0	0	0	0	0
Mannskapsbil VA	0	500 000	0	0	0	0
Oppgraderinger bibliotek	0	3 850 000	0	0	0	0
Ny dør legesenter	0	200 000	0	0	0	0
Overgang LED kommunale bygg	0	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Oppgradering Grotøybrua	0	1 200 000	0	0	0	0
Ladestasjoner EL-biler internt bruk	0	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Fortau forbi Innbygda skole	0	1 250 000	0	0	0	0
Utskifting lyktestolper	0	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Gatebelysning Åkerlykja	0	400 000	0	0	0	0
Fartshindre Vestsidivegen	0	300 000	300 000	0	0	0
Skilting - vegnavn	53 558	200 000	0	0	0	0
Sonevannmålere	151 588	400 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Universelt utformet turveg Grimsåsen	43 362	250 000	0	0	0	0
Bygdetunet	657 365	3 300 000	0	0	0	0
Slambehandlingsanlegg Trysil	9 583 685	10 000 000	14 300 000	10 000 000	0	0
Ny sentrumsbarnehage Innbygda (hovedprosjekt)	4 269 970	41 570 000	39 000 000	0	0	0
Utbygging av Bygderberget (tømt)	364 511	12 000 000	2 500 000	10 000 000	0	0
Gangveg ned Antonsbakken og P-plasser legesenteret	0	0	0	0	0	0
Oppgradering kommunalt vegnett	2 531 511	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Ladestasjon EL-biler	47 704	1 800 000	350 000	350 000	350 000	0
Innbygda rensesanlegg - prosjektering	563 275	0	0	0	0	0
Vegbelysning - overgang til LED	1 108 558	1 000 000	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sanering eternitt ledning i Liavegen/Korsbergsvegen	2 989 688	0	0	0	0	0
Nytt rensesanlegg Innbygda hovedprosjekt	183 750	0	25 000 000	50 000 000	25 000 000	0
Rekutteringsboliger	2 750 000	3 000 000	3 000 000	0	0	0
Forprosjekt - utvikling av kulturhuset	117 325	500 000	1 000 000	0	50 000 000	40 000 000
Akustikk klasserom TUS	302 388	0	0	0	0	0
Utbedring uteområdene sentrumsskolene	2 766 255	0	0	0	0	0
Øke dimensjon på vannledning HB203	393 476	0	0	0	0	0
Nytt ledningsnett - Løkjavegen	552 686	0	0	0	0	0
Rehabilitering ledningsnett Vikabakken	0	4 100 000	0	0	0	0
Utbedring Skjæret bru	751 592	0	0	0	0	0
Rehabilitering ledningsnett PA306	72 816	0	100 000	0	0	0
Hjullaster, servicemaskin	0	0	0	0	0	0
Flomsikring - overløp ved Littfossen i Ljøra	0	2 000 000	4 000 000	0	0	0
Jordet, nye boligtomter	462 924	0	0	0	0	0
Lydisolering - kontorer syd 1. etg legesenter	119 027	0	0	0	0	0
HB218 - ekstra kammer	9 633	5 000 000	4 400 000	0	0	0
Smestadjordet - utskifting av VA-ledninger	17 529	1 900 000	400 000	0	0	0
Ny grunnvannsbrønn - Djubo	135 963	0	300 000	0	0	0
Varmepumper	135 600	0	0	0	0	0
Rehabilitering av ledningsnett i Kjellåsvegen	0	12 000 000	20 620 000	0	0	0
Overbygg over luker på HB203, HB 204 og HB232 og HB 242	0	0	1 000 000	0	0	0
Vestadjordet - utskifting av VA-ledninger	0	0	0	4 480 000	0	0
Vannledning mellom Flendalsvegen og Liavegen (nord) - ringledning	0	0	0	1 110 000	0	0
Bekkevegen - utskifting av VA-ledninger	0	0	0	700 000	28 000 000	0
Vestsidivegen - utskifting av VA-ledninger	0	0	0	700 000	20 000 000	0
Ny bil til fagområdet geodata	0	0	0	700 000	0	0
Carport til Prestegarden	0	0	500 000	0	0	0
Fortau ved Sørrusjordet og nordøst for parkeringsplass ved rådhuset	0	0	0	500 000	1 000 000	0
Styring av gatelys	1 050 405	0	0	0	0	0
Oppgradering av overvannssystem i Nybergsund	143 697	0	0	0	0	0
Utstyr til vegvedlikehold/-drift	956 173	200 000	0	300 000	0	0
Vegbelysning - Bekkevegen og parkering ved Hagelund	0	0	0	500 000	0	0
Veghovel	0	0	6 900 000	0	0	0
Jordet boligfelt - prosjektering av nytt byggetrinn	0	0	750 000	0	0	0
Solceller på kommunale bygg	1 086 199	4 000 000	4 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Tinekjel til veiavdelingen	437 500	0	0	0	0	0
Mulighetsstudie flerbrukshall	0	0	0	0	1 000 000	0
Løpende bruvedlikehold	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Gatebelysning Østlia	0	0	400 000	0	0	0
Oppgradering Stenersøster bru	0	0	900 000	0	0	0
Oppgradering basseng Sønsthagen	0	0	0	0	0	0
Offentlig toalett ved Trysilknuten	0	0	1 500 000	0	0	0
Anlegg vei til ny barnehage	0	0	4 500 000	4 500 000	0	0
Prosjekt mangler	0	525 000	0	0	0	0
Sum Samfunnsutvikling	65 475 628	151 980 000	164 709 000	104 215 000	143 225 000	57 875 000
Investeringer i varige driftsmidler	73 832 617	175 521 000	178 659 000	170 027 000	206 237 000	60 887 000

6.3. Beskrivelser investeringer:

Overføring kirkelige fellesråd

Etter vedtaket i Menighetsrådene og Fellesrådet, blir planlagte investeringer gjennomgått i et møte med kommunedirektøren, økonomisjefen og kirkevergen. Tiltak blir vurdert og satt opp mot investeringer i kommunen. Fellesrådet utarbeider hvert år en rullerende plan som presenteres til politisk behandling.

SÅTE – investeringer IKT

Jfr. oversikt fra SÅTE (se vedlegg)

Oppgradering sykehjemssenger

På Trysil bo- og aktivitetssenter har vi senger, madrasser og nattbord som er utslitt. Det er madrasser som er mellom 15-20 år gamle. Madrasstrekkene er sprukket opp og det er ikke hygienisk forsvarlig da man ikke får rengjort dem godt nok. Sengene er utslitt, og når det trengs reparasjoner finnes det ikke deler å få kjøpt lenger da disse er utgått fra produksjon. Det koster mye å få spesialbestilt deler. Flere av nattbordene er ødelagt slik at sidebordene ikke lenger kan brukes som matbord da man ikke får skrudd dem fast slik at

bordet vipper rundt. Det er også flere av nattbordene som har sprukket i platen og mellom skjøtene slik at renholdet ikke er tilfredsstillende. Det trengs en investeringsplan slik at man får byttet ut senger, nattbord og madrasser i løpet av en femårs periode. (det ble kjøpt inn i 2022, så vi tenker nå at dette dreier seg om en fireårs periode). Det bør også være et reservelager, spesielt på senger, slik at det finnes senger som kan tas i bruk ved service/reparasjoner, og andre behov.

Det er behov for å kjøpe inn 20 senger, madrasser og nattbord i 2025 og det samme hvert år fremover i en treårs periode, det ble investert det samme i 2024.

D1. Kostnadsramme:

(alle tall i hele 1000 kr.)

Kostra	Hovedposter	Kostnadsoverslag
	Senger (20stk)	19.074,- (381.480)
	Madrasser (20stk)	1.795,20,- (35.904)
	Nattbord (20stk)	4.431,90,- (88.638)
	Løftebøyle	886,38,- (17.727,60)
SUM	Totalt ink. mva	= 654.687,00,-

Boliger Østhagenområdet

Det er behov for flere boliger for brukere av helse- og omsorgssektorens tjenester. Første fasen vil dreie seg om 24 boliger, 2. fase 24 boliger til, hvoretter det må sees på andre boliger med forskjellige formål. Her må det tas forbehold om finansiering i samarbeid med Husbanken og muligheter for tilskudd. Hvis det ikke tildeles tilskudd, vil vi måtte revurdere økonomiske konsekvenser av prosjektet.

Biotoiltak Trysilelva

Trysil kommune har fått tilsagn om å iverksette biotoiltak i Trysilelva og skal selv sørge for prosjektering, anbud og gjennomføring. Midlene er tenkt benyttet som kommunal egenandel.

Løkjavegen - veganlegg

Det har over lengre tid vært et ønske om å gjøre tiltak i Løkjavegen for å øke sikkerheten for myke trafikanter, forbedre vei og trafikksituasjon. Dette prosjektet er ment som et samarbeid mellom Trysil kommune og grunneierne i Løkjavegen hvor også grunneierne bidrar økonomisk. Denne jobben bør gjøres i sammenheng med opprydding etter VA-arbeidene. Det finnes ikke en komplett byggeplan for dette arbeidet. Denne må baseres på vedtatt sentrumsplan. Totale kostnader må utredes nærmere. Her er beløpet stipulert.

Kjøp av sentrumseiendommer

Trysil kommune ønsker å kunne kjøpe eiendommer som ligger i eller nært sentrum for å lette muligheten til å følge opp boligplanens intensjoner. For å gjøre arbeidet rasjonelt er det ønskelig at det avsettes midler årlig noen år framover. Årets bevilgning er en fortsettelse fra fjorårets plan.

Asfaltering (dekkefornyelse) av veger

Det aller meste av de faste dekkene rundt om i boligfeltene har ikke blitt fornyet etter at de ble lagt. Unntakene er i de områdene det er skiftet ut VA-ledningsnett. Mange steder er det nå vanskelig å bøte når det oppstår hull ettersom det da blir nye rett ved siden av. Mange gang- og sykkelveger i boligområdene trenger asfaltering da det begynner å bli så store skader og det blir vanskelig å brøyte dem. Det er for noen år siden regnet på hvor stort beløp det dreier seg om (kr 22 millioner).

Vegrekkverk

Mye av dagens vegrekkverk har opp gjennom årene blitt påført skader. Noe rekkverk er for lavt over vegbanen sett opp mot dagens veileder, og vi har strekninger hvor det burde vært satt opp rekkverk.

Utleieboliger - standardheving og restaurering

Tiltaket gjelder renovering av kommunens boligmasse basert på rehabilitering-/ vedlikeholdsplan utarbeidet av Eiendomsavdelingen i 2019. Planen viser et vedlikeholdsetterlep på ca. 9,5 mill. (gjelder 65 utleieenheter). Det foreslås at det avsettes kr 2,125 mill. til rehabilitering pr år i planperioden.

Kjøp av tjenestebiler

Tiltaket gjelder utskifting av biler benyttet i hele organisasjonen – hvor hjemmetjenesten er den naturlige største brukeren. Trysil kommune har en stor bilpark (om lag 70 kjøretøy). De bilene som har gått lengst skiftes ut for å opprettholde driftssikkerhet og unngå store uforutsette utgifter til reparasjoner. Det vil i løpet av 2025 bli utredet hvorvidt vi skal gå for leasing, bruk av private biler eller fortsette med kommunal bilpark.

Overgang til LED belysning kommunale bygg

Det produseres ikke lenger vanlig lysstoffrør og lyspærer. Vi har mye av dette i våre kommunale bygg, og fortsetter med utskifting til LED belysning. Dette gir innsparinger i form av energikostnader, og bedre belysning, samt mindre vedlikehold. Biblioteket har vært et godt eksempel, hvor man bruker mye mindre energi nå, sammenlignet med før.

Ladestasjon EL-biler

I samsvar med klimaplanen og vedtak i kommunestyret bør en legge mer til rette for bruk av el- og hybridbiler. Midlene går til etablering av flere ladepunkter.

Utskifting lyktestolper

Vi har over 1700 gatelysstolper, mange av disse er av tre og de begynner å råtne og blir da trafikkfarlig. Midler skal brukes til systematisk bytte av stolper som ikke lenger er forsvarlige å ha oppe.

Fartshindre Vestsidvegen

Her settes det ut fartshindre hver vår og tas inn hver høst. Det ønskes en permanent løsning.

Sonevannmålere

En har hatt stor nytte av sonevannmålere som er installert de siste årene. Imidlertid er det fortsatt mange steder det er for store områder som er dekket – områder som bør deles opp for å få enda bedre kontroll med vannforbruket sett i forhold til hva forbruket normalt burde vært. Når en i tillegg får inn elektroniske vannmålere hos abonnentene innenfor samme område, vil en finne eksakt lekkasje prosent samt kunne gå mer målrettet etter lekkasjestedet.

Slambehandlingsanlegg Trysil

Det er behov for å ha en framtidsrettet løsning på slammet. (restprodukt etter avløpsrensingen) Etter en anbudsrunde er det inngått en kontrakt med en leverandør. Bygging og overtakelse skjer 2024/2025, og det samkjøres med utvidelse av Innbygda renseanlegg.

Ny sentrumsbarnehage Innbygda (hovedprosjekt)

Tiltaket gjelder gjennomføring av prosjektet, det forventes at barnehagen tas i bruk neste høst (august 2025).

Utbygging av Bygderberget

Gledelig mange har kjøpt tomt i første trinn av utbyggingen av Bygderberget. Det er ønskelig å i samsvar med gjeldende planer etablere flere tomter i området. For å ikke overbelaste eksisterende avløpstransportsystem (ledningsnett og pumpestasjoner) vil et nytt trinn utløse behovet for å bygge et lengre ledningsnett langs Bygderberget fram til Bergevegen slik at dette kan koples inn på eksisterende ledningsnett tilknyttet Bjønnåsen. Må avventes i markedet hvor attraktivt dette blir med dagens kostnader. I tillegg må det avventes hvordan avløpsrensingen kan sikres.

Oppgradering kommunalt vegnett

Investeringen går ut på å ta veg for veg og gi den et reelt løft ved grøfting, utskifting av stikkrenner og grusing inkludert eventuelle tiltak for å øke bæreevne.

Ladestasjon EL-biler

I samsvar med klimaplanen og vedtak i kommunestyret bør en legge mer til rette for bruk av el- og hybridbiler. Midlene går til etablering av flere ladepunkter.

Vegbelysning - overgang til LED

Flere av kommunens over 1300 gatelyspunkter har i dag armaturer som medfører at bestemte typer lyskilder må benyttes. Flere typer er gått ut av produksjon og restlageret er tomt. En må derfor nå skifte ut armaturer. En tenker at dette vil være et utmerket tidspunkt til å gå over til mindre energikrevende punkter og benytte LED. En vurderer også å investere i styring av punktene for å kunne spare ytterligere mer energi.

Nytt renseanlegg Innbygda hovedprosjekt

Antall personekvivalenter anlegget er dimensjonert for (24 000) er passert. Rensekravene overholdes per i dag, men en sliter hydraulisk. Det vil si hvor stor mengde anlegget kan takle. Vi har i tilknytning til store nedbørsmengder og smelteperioder opplevd at avløpet på grunn av store mengder fremmedvann har gått i overløp. Utbyggingstakt av fritidsboliger og store mengder innlegg spesielt fra hytteområder rundt Trysilfjellet tilsier at anlegget må utvides.

Rekrutteringsboliger

Nyansatte kommunalt ansatte har i en årrekke meddelt at det er vanskelig å finne seg en bolig i Trysil og en har opplevd at de foretrukne kandidater har sagt nei til stillinger på grunn av boligsituasjonen. Kommunestyret ønsket i påvente av en rekrutteringsplan å avsette midler utover i økonomiplanperioden for at kommunen kan investere i noen rekrutteringsboliger. Kommunen kan for eksempel tilby nyansatte en slik rekrutteringsbolig i en periode på inntil 2 år fra ansettelse. Tiltaket skal være selvfinansierende.

Forprosjekt - utvikling av kulturhuset

Kommunestyret vedtok en vurdering for å sette av 1 million kr i budsjett 2025 til å videreføre forprosjektet med ytterligere utredninger og mer nøyaktige kostnadsberegninger. Utredningen skal også inkludere beregninger av driftskostnader, etterbruk av dagens kulturskolelokaler, planlegging av tekniske anlegg, strøm, IKT og konstruksjonssikkerhet i bygget samt parkeringsssituasjonen rundt kulturhuset og rådhuset og eventuelt parkeringshus.

Rehabilitering PA 306

Slutføring av prosjektet som ble satt i gang i fjor. Trenger kr 100.000,- for siste fasen.

Flomsikring - overløp ved Litlfossen i Ljøra

Flere private eiendommer har i flere flomsituasjoner i Ljøra de siste årene blitt påført skader. Flere grunneiere har av den grunn sendt inn en søknad til NVE om å få bygget et flomoverløp øst for gangbrua ved Litlfossen. Når det er flom renner Ljøra over på dette stedet, men en må senke terskelen slik at vannet renner der ved noe lavere vannføring og på den måten reduserer sannsynligheten for at Ljøra skal gjøre skader på bygg og eiendommer. En mente først å få NVE til å påta seg prosjektet og at vi dekker lokal egenandel. Vi fikk tilbakemelding om at NVE ikke har kapasitet til dette, men ønsket at vi søkte om å gjennomføre det i egenregi. Ny søknad ble sendt inn. Videreføres i 2025.

HB218 - ekstra kammer

Store utbygginger ved turistsenteret gjør at vi i perioder har svært liten margin på leveringsdyktighet av vann. Investeringen går ut på bygge et kammer nummer 2 i tilknytning til eksisterende «høydebasseng» som vi overtok fra Trysilfjell utmarkslag – opprinnelig bygget som pumpeump for kjøp av vann fra Trysil kommune. Slutføring prosjekt i 2025.

Smestadjordet - utskifting av VA-ledninger

Oppgradering av eldre vann- og avløpsledningsnett med driftsproblemer i form av lite fall.

Ny grunnvannsbrønn Djubo

Borebrønn ved Djubo på grunn av veldig lav pH i den ene eksisterende grunnvannsbrønn (GB004). Lav pH betyr at vi bruker mye mer kjemikalier for å justere opp pH-en til et akseptabelt nivå. Vannkvaliteten er også dårligere enn i den andre med tanke på høyt innhold av mangan. Slutføring prosjektet, startet opp i 2023.

Rehabilitering av ledningsnett i Kjellåsvegen

Ledningsnettet i Kjellåsvegen er i dårlig forfatning. Vi har registrert mye innlekk på avløpsledningen og lekkasjer på vannledningsnettet. I området er det felleskummer hvor vann og avløpsledninger møtes i samme kum. Dette omfatter rehabilitering av ca. 520 meter VA-ledningsnett.

Overbygg over luker på HB203, HB 204 og HB232 og HB 242

Gjennom risikoanalyser og farekartlegging ser en behovet for å sikre eksisterende luker på toppen av høydebassengene enda bedre.

Carport til Prestegarden

Skisseprosjektet viser en carport, et bygg på snaue 50 m2 inkludert biloppstilling for 2 biler og 2 låsbare boder.

Veghøvel

For å unngå store vedlikeholdskostnader bør veghøvelen skiftes ut så tidlig som mulig, fortrinnsvis 2024. Utsatt til 2025 og må nå gjennomføres.

Jordet boligfelt - prosjektering av nytt byggetrinn

Avhengig av hvor fort en selger ledige tomter og behovet for nye melder seg bør en prosjektere neste byggetrinn i utbyggingen i det «nye» feltet Kongsbakken. Neste trinn har 13 boligtomter.

Solceller på kommunale bygg

Dette er en investering som vil betale seg tilbake over tid. Dette passer i en mer bærekraftig håndtering av energiforbruket i kommunale boligmassen.

Løpende bruvedlikehold

Trysil kommune har 18 bruer, det utføres brukkontroll hvert 5.år, der det synliggjøres behov for vedlikehold for at bruene fortsatt skal ha tilstrekkelig bæreevne og trafikksikkerhet. Det trenges da midler for å kunne gjøre nødvendig vedlikehold.

Gatebelysning Østlia

Øvre delen av Østlia har ikke gatelys pr i dag, beboerne har flere ganger henvendt seg til Teknisk med ønske om gatebelysning hele vegen opp.

Oppgradering Stenersæter bru

Brua trenger oppgradering av betongen og rekkverket, det må også gjøres tiltak mot utvasking i landkar (rapport fra 2019)

Offentlig toalett ved Trysilknuten

Det ble vedtatt å bruke overskuddsmidler fra TVERGA prosjektet til et offentlig toalett. Dette ble vedtatt for 2024 og gjelder ikke for 2025, med mindre det budsjetteres på nytt i 2025. Dette fordi investeringsbudsjettet kun gjelder for det året det er vedtatt, det vil si at midlene ikke står til påfølgende år.

Anlegg vei til ny barnehage

For å unngå trafikale problemer når den nye sentrumsbarnehage står ferdig, må det planlegges ny adkomstvei og det reserveres budsjettmidler i 2025 til dette formålet.

7. Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Rammetilskudd	-271 088 337	-285 841 000	-291 045 000	-291 045 000	-291 045 000	-291 045 000
Inntekts- og formuesskatt	-213 657 411	-220 544 000	-240 446 112	-240 446 112	-240 446 112	-240 446 112
Eiendomsskatt	-47 541 305	-48 050 000	-54 050 000	-55 050 000	-55 050 000	-55 050 000
Andre skatteinntekter	-6 413 878	-7 909 000	-7 909 000	-7 909 000	-7 909 000	-7 909 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-28 282 159	-33 477 000	-33 477 000	-33 477 000	-33 477 000	-33 477 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-149 829 672	-138 996 000	-158 147 563	-157 924 563	-156 924 563	-156 924 563
Brukerbetaling	-24 677 952	-24 779 000	-21 409 935	-22 603 935	-21 762 935	-21 762 935
Salgs- og leieinntekter	-88 945 894	-96 380 000	-100 462 740	-103 462 740	-105 962 740	-105 962 740
Sum driftsinntekter	-830 436 608	-855 976 000	-906 947 350	-911 918 350	-912 577 350	-912 577 350
Lønnsutgifter	453 561 456	449 154 000	461 599 804	462 975 804	461 551 804	461 551 805
Sosiale utgifter	97 007 709	113 527 000	113 815 601	118 141 600	117 935 601	117 935 608
Kjøp av varer og tjenester	187 451 202	185 463 604	202 712 707	203 293 706	203 433 707	203 634 207
Overføringer og tilskudd til andre	52 849 348	66 665 000	72 920 376	60 512 042	55 664 042	49 714 042
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000
Sum driftsutgifter	835 031 612	850 019 604	890 558 488	884 433 152	878 095 154	872 345 661
Brutto driftsresultat	4 595 004	-5 956 396	-16 388 862	-27 485 198	-34 482 196	-40 231 689
Renteinntekter	-15 988 970	-9 160 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000
Utbytte	-14 125 213	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-2 215 884	0	0	0	0	0
Renteutgifter	35 034 640	25 052 396	29 885 396	35 641 396	39 903 396	45 035 396
Avdrag på lån	39 529 890	32 080 000	38 825 000	44 380 000	50 890 000	51 890 000
Netto finansutgifter	42 234 464	35 472 396	44 450 396	55 761 396	66 533 396	72 665 396
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto driftsresultat	2 667 570	-5 694 000	-11 448 466	-11 233 802	-7 458 800	-7 076 293
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 051 413	3 875 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000
Bruk av bundne driftsfond	-10 582 010	-7 890 000	-6 871 001	-3 749 667	-3 485 667	-3 485 667
Avsetninger til disposisjonsfond	1 773 027	9 829 000	16 307 467	12 971 469	8 932 467	8 549 960
Bruk av disposisjonsfond	-1 910 000	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 667 570	5 694 000	11 448 466	11 233 802	7 458 800	7 076 293
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

8. Gebyrer og betalingssetser

Endringer i gebyrsatser er gjort med bakgrunn i endringer i kommunens kostnadsutvikling (lønns og prisvekst) og endringer i satser gitt av sentrale myndigheter. Vi har et eget vedlegg med gebyrer til dokumentet.

Avlastning pleie og omsorg

Satser for funksjonshemmede i avlastnings-/besøkshjem, støttekontakt og omsorgslønn:

Satser for funksjonshemmede i avlastnings/besøkshjem, besøkshjem, støttekontakt og omsorgslønn godtgjøres i henhold til gjeldende tariff. For støttekontakt og omsorgslønn brukes lønnsfastsetting som for assistent med lavest ansiennitet. Utgiftsdekning på støttekontakt settes til kr 25,- per time.

9. Foreslåtte skjemaer §5-4 Kommuneloven

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Rammetilskudd	-271 088 337	-285 841 000	-291 045 000	-291 045 000	-291 045 000	-291 045 000
Inntekts- og formuesskatt	-213 657 411	-220 544 000	-240 446 112	-240 446 112	-240 446 112	-240 446 112
Eiendomsskatt	-47 541 305	-48 050 000	-54 050 000	-55 050 000	-55 050 000	-55 050 000
Andre generelle driftsinntekter	-30 696 037	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000
Sum generelle driftsinntekter	-562 983 090	-592 928 000	-624 034 112	-625 034 112	-625 034 112	-625 034 112
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	523 416 197	551 761 604	568 135 250	558 038 914	551 041 916	545 292 423
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000
Sum netto driftsutgifter	567 578 093	586 971 604	607 645 250	597 548 914	590 551 916	584 802 423
Brutto driftsresultat	4 595 004	-5 956 396	-16 388 862	-27 485 198	-34 482 196	-40 231 689
Renteinntekter	-15 988 970	-9 160 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000
Utbytter	-14 125 213	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-2 215 884	0	0	0	0	0
Renteutgifter	35 034 640	25 052 396	29 885 396	35 641 396	39 903 396	45 035 396
Avdrag på lån	39 529 890	32 080 000	38 825 000	44 380 000	50 890 000	51 890 000
Netto finansutgifter	42 234 464	35 472 396	44 450 396	55 761 396	66 533 396	72 665 396
Molpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto driftsresultat	2 667 570	-5 694 000	-11 448 466	-11 233 802	-7 458 800	-7 076 293
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 051 413	3 875 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000
Bruk av bundne driftsfond	-10 582 010	-7 890 000	-6 871 001	-3 749 667	-3 485 667	-3 485 667
Avsetninger til disposisjonsfond	1 773 027	9 829 000	16 307 467	12 971 469	8 932 467	8 549 960
Bruk av disposisjonsfond	-1 910 000	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 667 570	5 694 000	11 448 466	11 233 802	7 458 800	7 076 293
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 – Trysil kommune (Formannskapetets innstilling)

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Sentraladministrasjon	50 300 709	50 220 075	47 375 835	41 415 835	36 692 835	30 692 835
Netto renteutgifter og -inntekter	-164 715	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Bruk av bundne driftsfond	-807	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-145 000	0	0	0	0	0
Skoleadministrasjon	4 173 222	3 472 000	4 135 206	4 135 206	4 135 206	4 135 206
Bruk av bundne driftsfond	-888	0	0	0	0	0
Grunnskolene	101 961 336	100 895 298	98 260 068	94 497 068	94 497 068	94 497 068
Netto renteutgifter og -inntekter	620	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	906 667	975 000	975 000	975 000	975 000	975 000
Bruk av bundne driftsfond	-1 450 059	-1 085 000	-1 085 000	-1 085 000	-1 085 000	-1 085 000
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Voksenopplæring	0	0	8 943 104	8 943 104	8 943 104	8 943 107
Barne og ungdomshelse	25 663 694	28 238 998	28 948 933	28 188 932	28 188 933	28 188 933
Netto renteutgifter og -inntekter	554	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	46 885	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-218 453	0	0	0	0	0
Barnehagene	55 677 968	55 243 000	59 163 774	58 507 774	58 507 774	58 508 275
Netto renteutgifter og -inntekter	724	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	148 352	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-55 362	0	0	0	0	0
Tjenestetorg	48 021 524	45 390 486	45 321 843	45 219 843	45 219 843	45 219 843
Netto renteutgifter og -inntekter	46	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	737 451	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-755 354	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-50 000	0	0	0	0	0
Trysil bo- og aktivitetssenter	88 888 452	81 451 323	83 024 000	81 920 000	80 761 000	80 761 000
Netto renteutgifter og -inntekter	1 953	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	54 459	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-312 504	0	0	0	0	0
Funksjonshemmede	0	-87 000	0	0	0	0
Hverdagsmestring	102 428 630	93 220 658	90 087 999	90 690 999	90 700 999	90 700 999
Netto renteutgifter og -inntekter	1 478	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-455 077	0	0	0	0	0
Psykisk helse	21 569 143	20 295 871	22 183 284	22 514 284	22 514 284	22 514 284
Netto renteutgifter og -inntekter	330	0	0	0	0	0
Legesenter og beredskap	19 154 015	18 126 720	19 924 034	19 624 034	19 624 034	19 624 034
Netto renteutgifter og -inntekter	365	0	0	0	0	0
Rehabilitering	7 733 854	7 518 176	9 317 578	9 317 578	9 317 578	9 317 578
Avsetninger til bundne driftsfond	9 701	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-412 221	0	0	0	0	0
Forvaltning	12 217 701	18 267 000	20 985 925	22 573 925	22 573 925	22 573 925
Netto renteutgifter og -inntekter	527	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	1 312 616	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 208 271	-527 000	-527 000	-27 000	-27 000	-27 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 763 746	0	0	0	0	0
Samfunn	35 103 929	35 113 000	42 220 441	41 245 441	41 220 441	41 220 441
Netto renteutgifter og -inntekter	3 753	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	452 643	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-1 361 322	-1 596 000	-1 596 001	-1 262 667	-1 262 667	-1 262 667
Avsetninger til disposisjonsfond	483 646	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-677 439	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Teknisk avdeling	23 168 072	17 474 999	21 716 690	19 251 689	17 151 690	17 401 694
Netto renteutgifter og -inntekter	1 480	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Avsetninger til bundne driftsfond	131 501	318 000	575 000	575 000	575 000	575 000
Bruk av bundne driftsfond	-2 351 694	-2 066 000	-1 719 000	-869 000	-869 000	-869 000
Finans 1A	-4 203 586	-104 000	320	320	320	320
Øvrig finans	-63 414 169	-11 817 000	-28 861 785	-24 711 785	-24 711 785	-24 711 785
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto renteutgifter og -inntekter	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	157 456	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	2 750 000	0	0	0	0
Om KF	-13 958 000	-12 358 000	-14 358 000	-13 358 000	-12 358 000	-12 358 000
Sum bevilgninger drift, netto	514 486 494	550 561 604	558 389 249	549 976 247	542 979 249	537 229 756
Herav:						
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto renteutgifter og -inntekter	-152 884	1 000	-99 000	-99 000	-99 000	-99 000
Avsetninger til bundne driftsfond	3 957 731	1 443 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Bruk av bundne driftsfond	-10 582 010	-5 274 000	-4 927 001	-3 243 667	-3 243 667	-3 243 667
Avsetninger til disposisjonsfond	483 646	2 750 000	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 636 185	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	523 416 197	551 761 604	568 135 250	558 038 914	551 041 916	545 292 423

10.3. Selvkostberegninger

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Formålet med retningslinjene er å bidra til en god og ensartet praksis for beregning av selvkost på et tjenesteområde, samt sikre at gebyrinntekter innen selvkost ikke benyttes til andre formål enn det de er tiltenkt. En generasjon brukere skal ikke subsidiere eller bli subsidiert av neste generasjon. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten.

I forbindelse med budsjett er det utarbeidet selvkostberegninger på en skybasert løsning som er ny og som viser områder hvor gebyrinntekter ikke skal overstige kommunens utgifter. Til grunn for beregning av kalkulatoriske renter ligger 3-årig Statsobligasjonsrente/5-årig swaprente + ½ prosentpoeng. Nedenfor er beregningene for alle områder gjengitt. (skjermbilder, da rapporteringsløsningen ikke er god nok, etter vår vurdering)

Selvkostberegning VANN	Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4
Selvkost år	2025	2026	2027	2028
SELVKOSTKALKYLE				
A-Direkte driftskostnader	7 659 000,00	8 041 950,00	8 444 047,50	8 781 809,40
B-Henførbare indirekte driftskostnader	484 122,45	508 328,58	533 744,99	555 094,79
C-Kalkulatoriske rentekostnader	7 049 549,01	9 612 266,32	9 719 886,75	7 889 455,34
D-Kalkulatoriske avskrivninger	6 744 403,88	7 349 403,88	10 340 903,88	10 969 478,88
E-Andre inntekter og kostnader	46 468,00	46 468,00	48 791,40	50 743,05
F-Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	21 890 607,34	25 465 480,78	28 989 791,72	28 145 095,36
G-Gebyrinntekter	22 328 507,19	25 884 746,59	29 390 423,50	28 525 229,70
H-Årets selvkostresultat (G-F)	437 899,86	419 265,82	400 631,78	380 134,34
I-Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	437 899,86	419 265,82	400 631,78	380 134,34
J-Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0
K-Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L-Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	-1490722,91	-1118042,18	-745361,46	-372680,73
M-Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-65219,13	-46585,09	-27951,05	-7453,61
N-Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	-1118042,18	-745361,46	-372680,73	0,00
Calculated use of Funds	0	0	0	0
Nøkkeltall				
O-Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	102,00	101,65	101,38	101,35
P-Årets selvkostgrad i % (G-I+J) *100/F)	100,00	100,00	100,00	100,00

Selvkostområde AVLØP	Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4
Selvkost år	2025	2026	2027	2028
SELVKOSTKALKYLE				
A-Direkte driftskostnader	15 596 020,27	16 375 821,28	17 194 612,35	17 882 396,84
B-Henførbare indirekte driftskostnader	835 226,98	876 988,32	920837,74	957 671,26
C-Kalkulatoriske rentekostnader	10 801 061,18	12 866 982,00	15 562 277,82	13072058,91
D-Kalkulatoriske avskrivninger	13 844 083,59	15 519 083,59	17844083,59	20 544 083,59
E-Andre inntekter og kostnader	-11457,92	-12030,81	-12632,35	-13137,65
F-Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	41 087 849,93	45 650 906,00	51 534 443,85	52 469 348,25
G-Gebyrinntekter	41 224 792,52	45 779 595,71	51 654 880,68	52 592 106,92
H-Årets selvkostresultat (G-F)	136 942,59	128 689,71	120 436,83	122 758,67
I-Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	136 942,59	128689,71	120 436,83	122 758,67
J-Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0
K-Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L-Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	479 769,92	644 827,44	809 884,96	974 942,48
M-Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-256885,07	-191632,19	-126379,31	-48901,15
N-Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	644 827,44	809 884,96	974 942,48	1 140 000,00
Calculated use of Funds	0	0	0	0
Nøkkeltall				
O-Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	100,33	100,28	100,23	100,23
P-Årets selvkostgrad i % (G-I+J) *100/F)	100,00	100,00	100,00	100,00

Selvkostområde SLAM	Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4
Selvkost år	2025	2026	2027	2028
SELVKOSTKALKYLE				
A-Direkte driftskostnader	kr 4 945 381,28	kr 5 192 650,34	kr 5 452 282,86	kr 5 670 374,17
B-Henførbare indirekte driftskostnader	kr 215 147,27	kr 225 904,63	kr 237 199,87	kr 246 687,86
C-Kalkulatoriske rentekostnader	kr 178 892,45	178892,45	kr 178 892,45	kr 143 113,96
D-Kalkulatoriske avskrivninger	0	0	0	0
E-Andre inntekter og kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00
F-Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	kr 5 339 421,00	kr 5 597 447,42	kr 5 868 375,17	kr 6 060 175,99
G-Gebyrinntekter	kr 3 620 538,78	kr 3 951 661,90	kr 4 295 686,34	kr 4 568 115,52
H-Årets selvkostresultat (G-F)	-1718882,22	-1645785,52	-1572688,84	-1492060,48
I-Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	0
J-Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	kr 1 718 882,22	kr 1 645 785,52	kr 1 572 688,84	kr 1 492 060,48
K-Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L-Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	kr 5 869 935,20	kr 4 408 001,40	kr 2 946 067,60	kr 1 484 133,80
M-Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	kr 251 398,42	kr 179 411,72	kr 107 425,04	kr 28 350,68
N-Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	kr 4 408 001,40	kr 2 946 067,60	kr 1 484 133,80	kr 22 200,00
Calculated use of Funds	0	0	0	0
Nøkkeltall				
O-Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	67,81	70,60	73,20	75,38
P-Årets selvkostgrad i % (G -I+J) *100/F)	100,00	100,00	100,00	100,00

Selvkostområde byggsak/eierseksjonering	Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4
Selvkost år	2025	2026	2027	2028
SELVKOSTKALKYLE				
A-Direkte driftskostnader	5 095 402,76	5 350 172,90	5 617 681,55	5 842 388,81
B-Henførbare indirekte driftskostnader	216 492,38	227 317,00	238 682,85	248 230,17
C-Kalkulatoriske rentekostnader	10 384,87	6 719,61	3 054,36	-488,72
D-Kalkulatoriske avskrivninger	73 305,09	73 305,09	73 305,09	73 305,09
E-Andre inntekter og kostnader	299 621,19	314 602,24	330 332,36	343 545,65
F-Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	5 095 963,92	5 342 912,36	5 602 391,49	5 819 889,70
G-Gebyrinntekter	2 595 963,92	2 842 912,36	3 002 391,49	3 419 889,70
H-Årets selvkostresultat (G-F)	-2500000,00	-2500000,00	-2600000,00	-2400000,00
I-Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	0
J-Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0
K-Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	2 500 000,00	2 500 000,00	2 600 000,00	2 400 000,00
L-Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	0	0	0	0
M-Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-62500,00	-62500,00	-65000,00	-48000,00
N-Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	0	0	0	0
Calculated use of Funds	-2500000,00	-2500000,00	-2600000,00	-2400000,00
Nøkkeltall				
O-Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	50,94	53,21	53,59	58,76
P-Årets selvkostgrad i % (G -I+J) *100/F)	50,94	53,21	53,59	58,76

Selvkostområde Oppmåling	Kolonne1	Kolonne2	Kolonne3	Kolonne4
Selvkost år	2025	2026	2027	2028
SELVKOSTKALKYLE				
A-Direkte driftskostnader	3 904 889,81	4 100 134,30	4 305 141,02	4 477 346,66
B-Henførbare indirekte driftskostnader	159 006,51	166 956,83	175 304,67	182 316,86
C-Kalkulatoriske rentekostnader	-10624,33	-19808,42	-28992,51	-30541,28
D-Kalkulatoriske avskrivninger	183 681,76	183 681,76	183 681,76	183 681,76
E-Andre inntekter og kostnader	556 732,81	584 569,45	613 797,92	638 349,84
F-Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	3 680 220,94	3 846 395,03	4 021 337,02	4 174 454,17
G-Gebyrinntekter	1 430 220,94	1 596 395,03	1 521 337,02	1 674 454,17
H-Årets selvkostresultat (G-F)	-2250000,00	-2250000,00	-2500000,00	-2500000,00
I-Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	0
J-Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0
K-Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	2 250 000,00	2 250 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00
L-Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	0	0	0	0
M-Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-56250,00	-56250,00	-62500,00	-50000,00
N-Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	0	0	0	0
Calculated use of Funds	-2250000,00	-2250000,00	-2500000,00	-2500000,00
Nøkkeltall				
O-Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	38,86	41,50	37,83	40,11
P-Årets selvkostgrad i % (G -I+J) *100/F)	38,86	41,50	37,83	40,11

10.4. Budsjett Kirkelige Fellesråd

DEN NORSKE KIRKE

Trysil kirkelige fellesråd

Trysil kommune
v/ Økonomisjef Gerard Kort

Kopi
Kommunedirektør Jan Sævig

Trysil, 24.10.2024

Budsjettforslag 2025 og økonomiplan 2025 – 2028 Trysil kirkelige fellesråd

I økonomiplan for perioden 2025 til 2028 der første år er budsjettåret 2025, er Trysil kirkelige fellesråds budsjettinnspill til kommunen på kr 7 143 000. Dette er en økning på kr 94 000 (1,33%) fra bevilget tilskudd i 2024.

Budsjettet er et underfinansiert budsjett og dekkes inn med bruk av fond. Budsjett før tiltak viser en økonomisk utfordring på 1638'. En samlet saldering på 1143' og bruk av fond på 495' gir budsjett i balanse. Økningen i forhold til tildelingen for 2024 dekker ikke forventet lønns- og prisvekst, og planlagte vedlikeholdstiltak på kirkebygg er utsatt.

Situasjonen med fond vil bli kritisk i løpet av budsjettåret, og kirken i Trysil styrer nå mot kutt i besatte stillinger og vår samfunnsoppgave dersom ikke den økonomiske rammen i svarer til minimums driftsnivå og utviklingen i lønns- og prisvekst.

Under bispevisitasen i Trysil i juni 2022 ga daværende biskop Solveig Fiske som en av tolv utfordringer, følgende utfordring:

Kirkene i Trysil er godt ivaretatt. Samtidig er det behov for jevnlig vedlikehold og noen oppgraderinger. Det er et godt samarbeid med kommunen, og en felles forståelse for kirkas behov. Dette er materialisert gjennom vedtatte investeringsplaner framover i tid.

Vi må regne med at kostnadskrevende investeringsbehov vil måtte oppstå. For å ytterligere styrke arbeidet med ivaretagelse av de flotte kirkebyggene, vil jeg utfordre til:

8) At det, i samarbeid med Trysil kommune, lages oppdaterte tekniske tilstandsrapporter for alle kirkebyggene.

Trysil kommunestyre vedtok 14.02.2023 *Kommuneplanens samfunnsdel* hvor det under innsatsområde 2 og i siste kulepunkt står under målet

Kulturbygda Trysil skal tilby mangfold og kvalitet innen kultur, idrett og friluftsliv for alle innbyggere og besøkende

- *Vi tar vare på kirkene våre og legger til rette for at alle skal kunne praktisere sitt livssyn*

I 2030 er det Nasjonaljubileum – da er det 1000 år siden de mest symbolsterke hendelsene i norsk historie. Kirken blant annet representert ved kirkebyggene, er en viktig del av denne historien. Det er viktig å gjennomføre vedlikeholdsplaner slik at byggene ser bra ut til jubileet.

I 2023 har Trysil kirkelige fellesråd fått utarbeidet tilstandsrapporter for alle de syv kirkene i kommunen. I økonomiplanen er det lagt opp til å gjennomføre denne tilstandsrapporten, men prosjektene forskyves for ikke å belaste budsjettet mer en høyst nødvendig. For budsjett 2025, er det derfor kun planlagt ett av de opprinnelige 9 prosjektene. Kun reparasjon av tak på Søre Osen kirke gjenstår for 2025.

Brannsløkkingsanlegg med Inergen slokkegass er i skrivende stund i ferd med å ferdigstilles i kirkene i Tørberget og Ljørdalen. Menighetsråd og ansatte har vært med på demonstrasjoner og brannøvelser i begge kirkene. Slokkeanleggenes effektivitet er imponerende, og disse to kirkene er nå godt beskyttet mot brann og vannskader ved slokking. Tilsvarende anlegg er planlagt for Sre Osen og Plassen kirker i økonomiplanperioden.

Økonomisk situasjon for 2024

Foreløpige tall viser at Trysil kirkelige fellesråd også i 2024 vil holde seg innenfor budsjett.

God dialog innenfor organisasjonen og tett samarbeid med folkevalgte og frivillig, har gjort det mulig å tilby de tjenestene fellesrådet skal, opprettholde kirkekontorets funksjon innenfor tilgjengelige driftsmidler.

Budsjettmål 2025

- Vi skal sørge for meningsfulle og minneverdige seremonier i sorg og glede. Vår målsetning er å få gjennomført mange diakonale aktiviteter, og å gi gode aktivitetstilbud til barn, unge og voksne.
- Vi vil fortsette å gi nødvendig administrativ hjelp til menighetsrådene, og yte gode tjenester til kommunens innbyggere.
- Gravlegging skal fortsatt utføres på en verdig måte i respekt for avdødes tro og livssyn. Gravplassene skal vedlikeholdes og minnelunder skal etter hvert på plass på alle kirkegårder med Trysil kirkegård i 2025.

- Vi vil jobbe målrettet med vedlikehold av kirkebygg i henhold til anbefalinger i de tilstandsrapportene vi har fått utarbeidet samt universell utforming og brannvern av kirkebygg.
- Fellestrådet ønsker å opprettholde godt innarbeidete diakonale aktiviteter som «Middag på tvers», «Kafferasten», «Baby- og småbarnsang», to årlige samlinger for psykisk utviklingshemmede i kirken, en årlig familietur for vanskeligstilte familier, bruksalg av klær og det tradisjonelle «Sokke-Votte-Tre» før jul hvor mange frivillige bidrar med selvstrikkede produkter.
- Kirkeverge, kontoransatte, en halv diakon-stilling, organister, kirketjener og kirkegårdsarbeidere finansieres av tilskuddet fra kommunen. Mer om årsverk og oppgaver fra side 4.
- Målet i 2025 er som tidligere, å holde seg innenfor budsjetttrammene.
- Fellestrådet vil bruke kr 495 000 av egne fond til vedlikehold av kirkebygg og aktiviteter til barn, unge, til menighetsblad og diakonale aktiviteter.

Henvising til lovverk

Finansieringen av Trysil kirkelige fellestråd har sin hjemmel i Lov om tros- og livssynssamfunn. Trysil kirkelige fellestråd er gravplassmyndigheten i Trysil og har sin hjemmel i Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd.

Lov om tros- og livssynssamfunn (av 01.01.2021)

§ 14. Finansiering av Den norske kirke:

Staten gir tilskudd til prestetjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Staten kan også gi tilskudd til andre kirkelige formål.

Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg.

Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforlaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå. Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd.

Kommunen kan ta opp lån for å finansiere investeringer i kirkebygg og tilhørende varige driftsmidler.

Bestemmelsene i § 6 gjelder tilsvarende for Den norske kirke.

Regnskapsloven gjelder for regnskapet til rettssubjektet Den norske kirke og for regnskapet til soknet, med mindre departementet har fastsatt annet i forskrift.

Et sokn kan ikke tas under konkursbehandling eller begjære åpning av gjeldsforhandlinger etter konkursloven.

Lov om gravferd av 01.01.1997

§ 3. Gravplassmyndigheten og kommunens ansvar.

Gravplassmyndigheten har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av gravplasser utredes av kommunen etter budsjettforslag fra soknet. Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd.

Kommunen kan ta opp lån for å finansiere investeringer i gravplasser og tilhørende varige driftsmidler.

Fellestrådet sine oppgaver og stillingshjemler

Trysil kirkelige fellestråd sine oppgaver er grovt sett todelt:

1. Ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknens interesser i forhold til kommunen.
(Kirkeordning for Den norske kirke § 17).
2. Kirkevergen er gravferdsmyndighet i Trysil kommune.

De økonomiske forpliktelsene kommunene har til den lokale kirke er regulert etter særskilte utgiftsområder. De viktigste er drifts- og lønnsutgifter for bruk av kirkene til gudstjenester og kirkelige handlinger, drifts- og lønnsutgifter for kirkegårdene, samt administrative utgifter for kirkelige fellestråd og menighetsråd. Staten har finansieringsansvar og dette bevilges over de kommunale budsjettene.

Merk at prestetjenesten er finansiert av et rammetilskudd fra staten som Kirkemøtet disponerer, og er derfor ikke en del av Trysil kirkelige fellestråd sitt budsjett. Tilsvarende for finansiering av trosopplæringen. **Prestetjenesten og trosopplæringen er altså ikke finansiert av kommunen.**

Stillinger

Trysil kirkelige fellestråd har hatt en gjennomgang av sine stillingshjemler innenfor den budsjetttrammen for årsverk som per i dag er på 9,745 årsverk.

Område	Årsverk 2024	Årsverk 2025	Årsak til endring
Gravplass	2,92	3,12	Behov for mer oppfølging på gravplasser og for jevnlig vedlikehold av bygg og utstyr. Årsverkene inkluderer deler av administrasjon knyttet til gravferd.
Administrasjon	2	2	Dette er noe knapt i forhold til behovet, men kirkevergen ser på tiltak slik at administrasjon kan effektiviseres og digitaliseres.
Kirkemusikk	2	1,5	Vakant 100% stilling som kantor/organist kuttes til 50%. Det vil bli utfordrende å rekruttere kvalifisert personell til halv stilling.
Diakoni	1	1	Ingen endring. Stillingen er 50% finansiert av bispedømmetn
Kirketjener	0,725	0,725	Ingen endring
Renhold	0,6	0,4	Ny stilling i 2024. Behovet tatt ned til 40%
Trosopplæring	0,5	0,5	Stillingen er 100% finansiert av bispedømmet.
SUM	9,745	9,245	

Det er behov for noe mer administrasjon og ledelse i gravplassforvaltning, slik at en 20% stilling her økes til 40%.

I administrasjon er det egentlig noe knapt med ressurser utfra oppgavene som skal løses, men med en oppgavefordeling med gravplassforvaltning bør det være mulig å håndtere oppgavene.

Vakant organiststilling reduseres fra 100% til 50% stilling. Det vil bli en utfordring å rekruttere nødvendig kompetanse til en halv stilling her, og kirkevergen vil gjerne diskutere samarbeid med f.eks. kulturskolen eller andre for å fylle opp stillingen slik at den kan bli mer attraktiv.

Renholdstillingen er redusert til 40% utfra en vurdering av behovet.

Totalt utgjør dette 9,245 årsverk (mot 9,745 i 2024). Disse er finansiert slik:

Finansiert av	Årsverk
Overføring Trysil kommune	8,25
Overføring fra Bispedømmet til 50% diakonstilling	0,5
Overføring fra Bispedømmet til trosopplæring	0,5
Selvkost (gravstell)	0,2

Investeringsplan Trysil kirkelige fellesråd 2024-2027

Forrige planperiode hadde en total investeringsramme på kr 16 995 000. Den foreslåtte planen for kommende periode, 2025-2028, er på kr 15 310 000.

NB! Merk at det har kommet inn en kopieringsfeil på beløpet til tiltak 4, Brannsikring Plassen kirke i 2028: Her skal stå 1 700 000, og ikke 130 000.

Brannsikringsanleggene i Ljørdalen og Tørberget (tiltak 20 og 21) er levert, og har gitt oss god erfaring til neste tilsvarende prosjekt (Søre osen, tiltak 8 og 9).

Tiltak 18 (varebil el) gjennomføres nå på slutten av inneværende år (2024).

Med unntak av nytt tiltak 17, innkjøp av gressklippere, er investeringsplanens samlede innhold for øvrig uendret, men med en forskyving av tiltakene:

Tiltak 1, HC-toalett/bårehus Trysil kirke er estimert på nytt utfra nye forslag til løsning, og utsatt fra 2024 til 2025.

Tiltakene 2-4 (brannsikring Østby og Plassen er forskjøvet med ett år)

Tiltak 5 (forprosjekt oppvarming kirkebygg i Trysil) utsettes til 2027

Tiltak 8, utvendig brannsikring Søre Osen utsettes til fra 2024 til 2025

Tiltak 10, nytt garasjebygg Trysil kirkegår utsettes til 2026.

Tiltak 11, Minnelund Trysil utsettes til 2025, men prosjektet er nå iverksatt.

Tiltakene 12-16 forskyves også 1 år.

Plan minnelunder

Gravplassmyndigheten sammen med menighetsrådene ønsker å sørge for at minnelund, eller mer presist navnet urnelund, opprettes på alle gravplassene.. Det er etter hvert en god del etterspørsel etter dette og det er hensiktsmessig å ha en totalplan for dette i kommunen. Status i dag er:

- Ljørdalen kirkegård
  - Har navnet minnelund (urnelund) innviet 2021
- Nordre Trysil kirkegård
  - Ingen konkrete planer, har behov for utvidelse uavhengig av minnelund
- Søre Osen kirkegård
  - Ingen konkrete planer – her vil det kreve utvidelses av areal

- Plassen kirkegård
  - Forprosjektering pågår – vil kreve arealutvidelse,
- Trysil kirkegård
  - Forprosjekt gjennomført – Grunnarbeid påbegynt, utforming av løsning pågår.
- Tørberget kirkegård
  - Har tanker om plassering og starter arbeidet i menighetsrådet
- Østby kirkegård
  - Plassering klar, ønsker å starte forprosjekt
- Drevdalen gravplass
  - Ikke aktuelt

Opprettelse av minnelunder er derfor tatt inn i investeringsplanen der Trysil kirkegård (investering nr 11) tas først, Østby, Plassen og Tørberget (Investeringer 10,11 og 13) året etter.

Trysil kirkelige fellesråd ønsker å legge frem følgende investeringsplan for kommende fireårsperiode:

Nr.	Tiltak	2025	2026	2027	2028
1	HC-toalett/bårehus Trysil kirke	3 000 000			
2	Brannsikring Østby kirke - utvendig	130 000			
3	Brannsikring Plassen kirke - utvendig	130 000			
4	Brannsikring Plassen kirke				130 000
5	Forprosjekt oppvarming kirkebygg i Trysil			400 000	
6	Prosjektering HC toalett / bårehus Søre Osen kirke	250 000			
7	HC toalett / bårehus Søre Osen kirke		3 000 000		
8	Brannsikring Søre Osen kirke – utvendig	130 000			
9	Brannsikring Søre Osen kirke			1 700 000	
10	Nytt garasjebygg Trysil kirkegård		2 500 000		
11	Minnelund Trysil kirke	500 000			
12	Minnelund Østby kirke		300 000		
13	Minnelund Plassen kirke		500 000		
14	Minnelund Søre Osen kirke				500 000
15	Minnelund Tørberget			500 000	
16	Utvidelse gravplass Nordre Trysil kirke				1 500 000
17	Innkjøp gressklippere - 2 stk	140 000			
18	Varebil (el)				
19	Prosjektledelse brannsikring Tørberget og Ljørdalen kirke				
20	Brannsikring Ljørdalen kirke				
21	Brannsikring Tørberget kirke				
	Sum investeringer	4 280 000	6 300 000	2 600 000	2 130 000

Betalingssatser Trysil kirkelige fellesråd 2025

Vedtatt av Trysil kirkelige fellesråd 29.10.2022

Det er ikke foretatt endringer i betalingssatsene i budsjett 2025.

Økonomiplan 2025-2028 med budsjett 2025 - Vedlegg 1A Trysil Kirkelig fellesråd

	Budsjett 2025 før tiltak	2025	2026	2027	2028
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-1 127 000	-1 127 000	-1 155 175	-1 184 054	-1 213 656
Salg av driftsmidler/fast eiendom	0	0	-	-	-
Refusjoner/Overføringer	-	-	-	-	-
Kalk. inntekter ved komm.tjenesteytingsavtale	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke	-978 571	-978 571	-1 003 035	-1 028 111	-1 053 814
Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-7 143 000	-7 143 000	-7 928 720	-8 245 869	-8 575 704
Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-54 000	-54 000	-54 000	-54 000	-54 000
Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Sum driftsinntekter	-10 062 571	-10 062 571	-10 900 930	-11 272 034	-11 657 173
Utgifter					
Lønn og sosiale utgifter	8 437 240	7 951 477	8 269 537	8 600 318	8 944 331
Kjøp av varer og tjenester	2 514 200	1 858 728	1 905 196	1 952 826	2 001 647
Refusjoner/Overføringer	-	-	-	-	-
Kalk. utgifter ved komm.tjenesteytingsavtale	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Tilskudd og gaver	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Sum driftsutgifter	11 701 440	10 560 205	10 924 733	11 303 144	11 695 978
Brutto driftsresultat	1 638 869	497 634	23 803	31 110	38 804
Renteinntekter og utbytte	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Mottatte avdrag på utlån	-	-	-	-	-
Renteutgifter og låneomkostninger	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-
Utlån, kjøp av aksje, andle o.l.	-	-	-	-	-
Netto finansinntekter/-utgifter	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Avskrivninger	-	-	-	-	-
Motpost avskrivninger	-	-	-	-	-
Netto driftsresultat	1 636 369	495 134	21 303	28 610	36 304
Interne finansieringstransaksjoner					
Bruk av udisponert fra tidligere år	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-495 134	-	-	-36 304
Bruk av bundne fond	-	-	-	-	-
Sum bruk av avsetninger	-	-495 134	-	-	-36 304
Avsatt til dekning fra tidligere år	-	-	-	-	-

Avsatt til disposisjonsfond	-	-	-21 303	-28 610	-
Avsatt til bundne fond	-	-	-	-	-
Overført til Investeringsregnskapet	-	-	-	-	-
Sum avsetninger	-	-	-21 303	-28 610	-
Mindreforbruk	-	-	-	-	-
Merforbruk	-	-	-	-	-
(mer eller mindre forbruk)	1 636 369	-	-	-	-

Følgende tiltak og salderinger er vedtatt:

Prioriterte nye tiltak

Tiltaks- nr.	Beskrivelse	Beløp
1	Øke stilling administrasjon tjeneste Gravplass fra 20% til 40%. Stillingen vil da ha ansvar for all koordinering av drift av gravplassene.	163 644

Prioriterte salderingstiltak

Tiltaks- nr.	Beskrivelse	Beløp
1	Redusere kontor/organiststilling til 50%: Konsekvens: Kirkevergen har utredet totalbehovet for organist for å dekke forordnede gudstjenester, gravferder og andre seremonier. 1,5 årsverk er tilstrekkelig.	434 402
2	Fjerne kommunikasjonsstilling Konsekvens: Stillingen ble opprettet for å iverksette kommunikasjonsstrategien som ble vedtatt høsten 2023. Arbeidet er godt i gang og kan nok videreføres slik det er av andre i administrasjonen. Videreutvikling vil trolig ikke kunne ivaretas innenfor tilgjengelig ressurser dersom stillingen fjernes.	167 006
4	Resterende VVS-tiltak.-Tørberget-2-5 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 2-5 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026. Kritisk VVS-tiltak gjennomføres i 2024.	108 000
5	Reparere murkroner på piper.-Plassen-2-5 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 2-5 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026.	24 000
6	Resterende VVS-tiltak.-Nordre Trysil-2-5 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 2-5 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026. Kritisk VVS-tiltak gjennomføres i 2024.	36 000
7	Resterende VVS-tiltak.-Søre Osen-2-5 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 2-5 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026. Kritisk VVS-tiltak gjennomføres i 2024.	40 000
8	Resterende VVS-tiltak.-Ljørdalen-2-5 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 2-5 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026. Kritisk VVS-tiltak gjennomføres i 2024.	76 000

9	Resterende VVS-tiltak.-Østby-2-5 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 2-5 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026. Kritisk VVS-tiltak gjennomføres i 2024.	40 000
10	Skifte råteskadet tømmer, montere beslag.-Plassen-5-10 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 5-10 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026.	60 000
11	Reparere hull i belegg ved sluk.-Plassen bårhus-5-10 år - flyttes for gjennomføring fra 2025 til 2026 Konsekvens: Anbefalt gjennomført i en 5-10 årsperiode i tilstandsrapporten. Liten risiko ved å vente til 2026.	4 000
12	Salderingstiltak - Drift administrasjon Konsekvens: Må ha kostnadsfokus i alle anskaffelser.	37 472
13	Salderingstiltak - Fellesrådets møter Konsekvens: Viktig signaleffekt i at også fellesrådets medlemmer bidrar til innsparing	35 000
14	Opplæring, kurs tjeneste Kirker Konsekvens: Ingen – er per i dag ikke planlagt noen kurs.	5 000
15	Salderingstiltak - Drift kirker og vedlikehold Konsekvens: Må ha kostnadsfokus i alle anskaffelser.	62 000
16	Salderingstiltak - Drift gravplasztjenesten Konsekvens: Må ha kostnadsfokus i alle anskaffelser.	40 000
18	Avslutte leieavtale med Trysil kirke- og kulturstiftelse Konsekvens: Kirkekontoret bruker i dag Storvegen 11 til de fleste av sine aktiviteter innenfor diakoni og trosopplæring. I tillegg fungerer det som et møtelokale for fellesrådsmøter og felles menighetsrådsmøter. Det er en utfordring å finne tilsvarende egnede lokaler til alle disse aktivitetene. Det vil også påløpe kostnader ved bruk av andre lokaler.	121 000
19	Honorar (Solister? Andre?) Konsekvens:	15 000
	TOTALT	1 304 879

Anders Nyhuus
Konstituert kirkeverge
Trysil kirkelige fellesråd

10.5. SÅTE-ikt – Drifts- og investeringsbudsjett

SÅTE-IKT - Driftsbudsjett 2025

Driftsbudsjett SÅTE-IKT		Alle tall er NETTO - uten mva				S	Å	T	E	
		Brutto budsjett 2024	Brutto budsjett 2025	Beregnet snitt mva-%	Beregnet finansiert ved momscomp.	Sum finansiering kommunene				
Teknisk Drift						18,48 %	28,24 %	39,26 %	14,02 %	
1700	Lønnskostnader drift og administrasjon	7 754 000	8 234 000	0,0 %	-	8 234 000	1 522 034	2 325 092	3 232 361	1 154 513
1	Abonnementer, litteratur, kontormateriell	15 000	15 000	0,0 %	-	15 000	2 773	4 236	5 888	2 103
2	møter/utvalg/organisasjoner/råd	30 000	30 000	0,0 %	-	30 000	5 545	8 471	11 777	4 206
2	Datakommunikasjon	525 000	525 000	25,0 %	105 000	420 000	77 636	118 598	164 876	58 889
3	Kompetanseheving (kurs)	157 500	157 500	3,0 %	4 600	152 900	28 263	43 175	60 023	21 439
4	Lisenser	1 417 500	1 417 500	25,0 %	283 500	1 134 000	209 617	320 216	445 166	159 001
5	Utstyr, reparasjoner, ny programvare m.m.	997 500	997 500	25,0 %	199 500	798 000	147 508	225 337	313 265	111 890
6	Service- og vedl.h.avt. utstyr	262 500	262 500	25,0 %	52 500	210 000	38 818	59 299	82 438	29 445
7	Supportavtale viktige komponenter	262 500	262 500	25,0 %	52 500	210 000	38 818	59 299	82 438	29 445
8	Konsulentbistand	315 000	315 000	25,0 %	63 000	252 000	46 582	71 159	98 926	35 334
9	Læringstilskudd	-150 000	-150 000	0,0 %	-	-150 000	-27 727	-42 357	-58 884	-21 032
Sum teknisk ASP-drift		11 586 500	12 066 500		760 600	11 305 900	2 089 867	3 192 526	4 438 274	1 585 233
Sum ekskl. lønn		3 832 500	3 832 500			3 071 900	567 833	867 434	1 205 913	430 720
Fag										
1701	Lønnskostnader Fag	4 394 000	4 781 000	0,0 %	-	4 781 000	883 756	1 350 044	1 876 842	670 358
1705	MS lisenser kommuner	-	-	25,0 %	-	-	-	-	-	-
1705	Felles MS lisenser	1 250 000	1 313 000	25,0 %	262 600	1 050 400	194 164	296 609	412 348	147 280
1709	SÅTE-ERP	4 329 600	5 106 000	25,0 %	1 021 200	4 084 800	755 065	1 153 454	1 603 540	572 742
1710	Agresso		875 000	25,0 %	175 000	700 000	129 393	197 664	274 794	98 149
1711	Sak/Arkiv	1 500 000	1 575 000	25,0 %	315 000	1 260 000	232 908	355 795	494 629	176 668
1712	Nettportal	781 250	820 000	25,0 %	164 000	656 000	121 260	185 239	257 521	91 980
1713	Skole	1 057 000	1 110 000	25,0 %	222 000	888 000	164 145	250 751	348 596	124 509
1717	Profil	635 000	667 000	25,0 %	133 400	533 600	98 635	150 676	209 471	74 818
1718	Velferd	325 000	380 000	25,0 %	76 000	304 000	56 194	85 843	119 339	42 625
1719	Familia	400 000	450 000	25,0 %	90 000	360 000	66 545	101 656	141 323	50 477
1720	Bibliotek	305 000	322 000	25,0 %	64 400	257 600	47 617	72 740	101 124	36 119
1722	Turnus	582 000	748 000	25,0 %	149 600	598 400	110 613	168 974	234 909	83 903
1723/1730	Kultur	300 000	315 000	25,0 %	63 000	252 000	46 582	71 159	98 926	35 334
1724/1725	Flyvo	431 000	605 000	25,0 %	121 000	484 000	49 000	86 000	256 000	93 000
11731	Barnehager	349 000	366 000	25,0 %	73 200	292 800	54 123	82 680	114 942	41 054
11732	Kvalitetssystem	200 000	210 000	25,0 %	42 000	168 000	31 054	47 439	65 951	23 556
	GDPR	70 000	70 000	25,0 %	14 000	56 000	10 351	15 813	21 984	7 852
Sum finansiering		16 908 850	19 713 000		2 986 400	16 726 600	3 051 404	4 672 537	6 632 238	2 370 422
Sum totalt kommunes andel av finansieringen		28 495 350	31 779 500		3 747 000	28 032 500	5 141 271	7 865 063	11 070 511	3 955 655
Sum totalt ekskl. lønn		16 347 350	18 764 500			15 017 500	2 735 481	4 189 926	5 961 309	2 130 784

SÅTE-IKT - Investeringsbudsjett 2025

Prosjektnr	Teknisk beskrivelse	Overføring til Budsjett 2025	Nye prosjekter 2025	SUM Invest 2025	Justert budsjett 2025	S	Å	T	E
						18,48 %	28,24 %	39,26 %	14,02 %
	Teknisk: servere, nettverk, brannmurer		500 000	500 000	500 000	92 424	141 188	196 281	70 106
	Redundant datasenter		1 500 000	1 500 000	-				
	Overvåkning		1 000 000	1 000 000	-				
	Årlig oppgrade		750 000	750 000	-				
SÅTE 2.0	Reisen til skyen	2 950 000	-	2 950 000	2 950 000	545 300	833 012	1 158 060	413 628
	Mellomlanding i skyen	-	1 000 000	1 000 000	1 000 000	184 847	282 377	392 563	140 213
	Fag til sky	-	3 500 000	3 500 000	3 500 000	646 966	988 319	1 373 969	490 745
				-	-				
	SÅTE-ERP		1 000 000	1 000 000	1 000 000	184 847	282 377	392 563	140 213
				-	-				
SUM investeringer		2 950 000	9 250 000	12 200 000	8 950 000	1 654 385	2 527 274	3 513 435	1 254 905

10.6. Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i Trysil kommune 2025

Forskrift om kontrollutvalg § 18 omhandler budsjettbehandlingen for kontrollutvalget:

«Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget»

Kontrollutvalget i Trysil behandlet forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i Trysil kommune for 2025 og fattet følgende budsjettvedtak:

Vedtak

1. Vedlagt budsjett med en ramme på kr 1 833 000,- oversendes kommunestyrets som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet i Trysil kommune 2025.
2. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret som gjelder budsjettet for Trysil kommune 2025

Budsjett kontrollutvalget 2025					
Konto	Tjeneste	Regnskap 27.9.24	Budsjett 2024	Budsjett 2025	
105021	Avgiftspliktig telefongodtgjørelse	1104		0,00	0,00
105023	Skattepliktig del av kilometergodtgjørelse	1104	1 182,44	1 000,00	2 000,00
108001	Tapt arbeidsfortjeneste når politikere tar fri fra	1104	21 303,21	10 000,00	32 000,00
108005	Møtegodtgjørelse (variabel)	1104	17 972,50	40 000,00	25 000,00
109900	Arbeidsgiveravgift	1104	4 046,66	5 000,00	6 000,00
110004	Abonnement til aviser og fagtidsskrifter	1104	2 625,00	3 000,00	3 000,00
111504	Beverting ved møter/utvalg/organisasjoner/r	1104	1 260,00	4 000,00	3 000,00
115004	Kursavgifter	1104	12 188,50	35 000,00	35 000,00
116001	Kjøregodtgjørelse	1104	2 996,00	4 000,00	4 000,00
			63 574,31	102 000,00	110 000,00
138000	Sekretariat Konsek Øst IKS	1104	234 540,00	260 000,00	257 000,00
138000	Revisjon Regnskap	1109	1 351 252,00	910 625,00	988 125,00
	Bestilte mindre undersøkelser			58 750,00	63 750,00
	Forvaltningsrevisjon			293 750,00	318 750,00
	Eierskapskontroll			29 375,00	31 875,00
	Annet (møter i KS og KU)			58 750,00	63 750,00
	SUM		1 649 366,31	1 713 250,00	1 833 250,00

Årsbudsjett 2025 - Økonomiplan 2025-2028 - Trysil kommune

Utvalg	Utvalgssaknr.	Møtedato
Formannskapet		
Formannskapet		
Eldrerådet		
Råd for personer med funksjonsvariasjoner		
Kommunestyret		

Andre relevante saksdokumenter:

- Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 - kommunedirektørens forslag
- Gebyrforslag

Dokumentet er gjort tilgjengelig for politikerne i papirversjon 25.10.2024.

Nettversjonen ligger her:

[Digitalt budsjett og økonomiplan 2025-2028 Trysil kommune](#)

Kommunedirektørens innstilling:

- Trysil kommunes budsjett for 2025 og revidert økonomiplan 2025-2028 vedtas i samsvar med fremlagte budsjettdokument (datert 25.10.24)
- Driftsbudsjettet for 2025 fordeles som netto rammebevilgninger til sektorområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte virksomheters budsjettposter, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.
- Investeringer i budsjettet for 2025 er kr 185 239 000,-, og finansieres med kr 155 127 475,- i lån, kr 22 374 525,- i kompensasjon for betalt merverdiavgift, kr 2 300 000,- i ubundet investeringsfond og kr 5 437 000,- i refusjon fra andre kommuner (SÅTE-IKT) og andre aktører (for eksempel tilskudd fra Staten). I investeringsoversikten ligger i tillegg opptak av startlån til videreformidling på kr 25 000 000,-. Behovet meldes inn til Husbanken.
- Godkjente lånerammen er på kr 155 127 475,- til finansiering av kommunens investeringer i 2025 og godkjennes i samsvar med gjeldende budsjett- og regnskapsforskrifter. Eventuelle ubrukte lån på balansen etter 31.12.2024 skal brukes til å redusere lånebehovet for nye lån i 2025.
- I henhold til kommunens finansreglement har kommunedirektøren myndighet å oppta lån innenfor den vedtatte låneramme, og kan godkjenne lånebetingelsene, låneform og låneinstitusjon.
- Kommunedirektøren gis myndighet til å inngå leasingavtaler for anskaffelse av maskiner, utstyr og transportmidler når dette dekkes innenfor vedtatte driftsbudsjetttrammer.

- Endringer av stillinger gjennomføres i samsvar med det som framgår av budsjettokumentet.
- Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner betinger at kommunen gis full innsynsrett i bruken av midlene, og gir kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes.
- Kommunedirektør gis myndighet til å disponere kompetansefond (25699102) for å sikre kommunens kompetansebehov.

Bakgrunn

Kommunelovens § 14 setter krav til kommunens budsjett. Formannskapet skal fremme sin innstilling til budsjett til kommunestyret. Kommunedirektørens oppgave i forbindelse med budsjett er å utarbeide forslag til tiltak som gjør at aktiviteten utføres i henhold til lover, forskrifter og er i samsvar med de økonomiske rammer som er tilgjengelig.

Kommunedirektøren har utarbeidet et forslag til budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025 - 2028 som ender med et positivt netto driftsresultat på kr 11 448 466,- i det første året og med netto avsetning til bundne- og ubundne fonds.

Kr. 7 047 001,- blir brukt fra fondsmidlene innenfor sektorene. Dette gjelder selvkostfond, kraftfond og andre fond med regulerte formål og som vedtas av sektorene selv. I dokumentet er det videre presentert en liste med salderingstiltak. Endelig prioritering av denne foretas av kommunestyret selv. Behandling av budsjett og økonomiplan gjøres i samme vedtak og konkrete tiltak i 2025 må fremskrives i helårsvirkninger i planperioden. Dette for å sikre at konsekvenser av tiltak og driftsøkonomien blir ivaretatt i hele planperioden.

Vurdering

2024 har vært et meget utfordrende år, der vi fremdeles har en ansent krigssituasjon i både Ukraina og Gaza. Krig skaper usikkerhet om hvordan fremtiden blir. Flyktningestrømmer fra krigsområder har blitt mindre, men vi har bosatt mange nye flyktninger i løpet av 2024. Dette fører til stort behov for tjenester i kommunen, med mye fokus på integrering, voksenopplæring og helsetjenester med bosetting. Strømprisene har heldigvis blitt mer normale, drivstoff ligger stabilt, mat og andre varer - har blitt mye dyrere og medfører inflasjon. På grunn av denne sterke prisutviklingen, og en svak krone, har Norges Bank seg nødt til å avlyse den varslede kutt på styringsrenten, og den er nå på 4,5 %. Kommunen får lån med et påslag på rundt 0,5-1 %. Alt disse faktorer legger et stort press på både på kommunal- og privatøkonomi og på næringslivet. Trysil merker dette godt med lavere etterspørsel etter hytter og skyhøye priser på investeringer og på driftstiltak. Vi har økende kapitalkostnader og dette vil være en stor utfordring de kommende årene.

Vi har fremdeles hatt et stort sykefravær i mange måneder, de siste par måneder ser vi ut til å ha litt bedre kontroll. Med mange ledige stillinger innen helse- og mestring, der det også har vært krevende å få tak i vikarer, har dette slitt på personalet vårt. De siste par årene har vi derfor hatt stort fokus på nærværarbeid, men ser ikke at sykefraværsprosenten bedrer seg noe nevneverdig.

Litt om selve budsjettprosessen og de vurderinger som er foretatt der:

Kommunedirektøren har det syn at prosessen har vært en av de mer krevende i nyere tid, spesielt med de forutsetningene vi fikk i Statsbudsjettet etter en kraftig kostnadsutvikling.

Budsjettprosessen har i år hatt et sterkt tidspress, mye grunnet avtalen med formannskapet som får budsjettet til behandling på et tidligere tidspunkt slik at vi sikrer en bedre politisk prosess.

Kommunedirektøren benytter anledningen til å gi en honnør til alle i administrasjonen som har bidratt til at de tiltak som legges fram er grundig vurdert.

Administrasjonen legger fram et budsjettutkast med:

- et positivt netto driftsresultat i 2025, deretter jobbes det mot et svakere positivt resultat.
- en bunnlinje som kan gi handlingsrom i økonomiplanperioden, men det jobbes videre med en tjeneste- og nivå gjennomgang for å skape nytt handlingsrom.
- en beskjedne økning (utenom autonome økninger) av eiendomsskatt.

Resultatet skapes bl.a. med et uønsket osthøvel-tiltak og dette må vurderes nøye i den politiske behandlingen om man ønsker det slik. Vi har derimot ikke funnet andre tiltak innenfor sektorer og enhetene til å kunne skape balanse, så ledere må ta styring over dette selv. Dette blir krevende da det meste av vårt driftsbudsjett er lønn, så her må det være stort fokus på å se etter vakanser og liknende tiltak.

Kommunedirektøren finner det riktig å forklare, nok en gang, om hva som er årsaken til at vi år etter år opplever en krevende budsjettprosess utpå høsten. Det er kommunedirektørens syn at hovedårsaken er at de statlige rammeoverføringene ikke helt øker i samsvar med lønns-, - og prisvekst (deflator). Slik vi vurderer, har lønnsveksten og prisvekst gjennom 2024 vært høyere enn det vi har fått i ekstra rammeoverføringer fra staten i forhold til forrige år. Vi mener også at det legges opp til tilsvarende reduserte rammeoverføringer for 2025. Vi registrerer at mange, nesten halvparten, av landets kommuner sliter voldsomt med et truende underskudd og meget tøffe budsjetter.

Mange kommuner setter nå sin lit til at det kommer noe mer til kommunene når statsbudsjettet skal sluttbehandles.

Ikke alle salderingsvedtak som ble vedtatt for 2024 har blitt realisert gjennom året. Vi ser på nåværende tidspunkt ut til å ende opp med et negativt resultat på mellom 5 til 10 mill. Dette i seg selv gir ikke et godt utgangspunkt for neste års budsjettbehandling. Driftsnivået vårt er for høyt, noe vi ser tydelig i den virksomhetsgjennomgangen vi hadde sammen med KS-konsulenter.

Vi har gjennom årets administrative budsjettprosess videreutviklet budsjettverktøyet, Framsikt, som vi tok i bruk første gang høsten 2022. Dette vil fremover forbedre våre muligheter til at vi fremover kan starte opp tidligere med budsjettarbeid, samt å ha mer interaktive dialoger med politikere og innbyggere. Politikere har fått opplæring i bruk av Framsikt og vi håper på god interaktivitet gjennom verktøyet.

Det er administrasjonens vurdering at dersom vi foretar de grunnlagsendringer som er vedtatt gjennom året og kjører videre med nåværende drift vil vi ved årets slutt ende opp med et minusresultat (netto driftsresultat) på rundt 20,9 mill. kroner. Dersom vi skal nå målet som Statsforvalteren anbefaler med et netto driftsresultat på 1,75% (tilsvarer 14 mill. kroner) må vi derfor finne økte inntekter, eller kutte kostnader, på rundt 35 mill. kroner.

Deler av denne utfordringen er fordelt til sektorene, hovedsakelig etter størrelse, men utfordringene er også hensyntatt kostanalyser der vi sammenligner oss opp mot andre kommuner.

Helse og Mestring har den største delen av kommunens driftsbudsjett (50 %) og det er derfor forståelig at denne sektoren bidrar med de største salderingstiltak. Til sammen har kommunedirektøren innstilt på at det legges inn salderingstiltak for over 11,5 mill. kroner i HEME-sektoren. Mye går på reduksjoner av stillinger eller redusert behov etter brukerbortfall.

Sektoren for oppvekst har ca. 30 % av kommunens driftsbudsjett. Sektoren har funnet salderingstiltak for rundt 3,1 mill. kroner. Med det fremlagte forslag nærmer vi oss nedre normtall for voksentetthet i skoler og barnehager, samtidig som vi må se ytterligere på struktur. Fjorårets vedtak med innsparing etter en utredning av nedlegging av Vestre Trysil oppvekstsenter ble allerede tatt med i tallgrunnlaget, men må eventuelt endres om kommunestyret skulle vedta noe annet enn nedleggelse.

Innenfor sektor for Samfunnsutvikling er de foreslåtte salderingstiltak på kr 2,4 mill. vurdert som akseptable tiltak. Kommunedirektøren har den oppfatning at nedtak på driftsbudsjettet er forsvarlig dersom investeringsnivået opprettholdes i noen grad for infrastruktur. Dersom det skal tas større nedtrekk innenfor sektor for samfunnsutvikling vil det måtte bli nedtak av stillinger, eventuelt det ikke-valgte forslag er på å «privatisere» kommunale veier.

I budsjettvedtaket for 2024 er det vedtatt at Trysil kommune skal melde seg ut av Finnskogen natur- og kulturpark med virkning fra 2026. Administrasjonen ønsker politikernes vurdering av om dette vedtaket skal stå ved lag. Årsaken til at administrasjonen ønsker en ny vurdering av et innsparingstiltak vi selv har foreslått, er at det oppleves en ny giv i satsningen. Det skal blant annet utvikles en ny parkplan som skal være ferdig til våren. Jamfør vår stolte skogfinske historie og vår satsning på å holde denne kjent kan det virke feil å forlate dette samarbeidet. En utmeldelse vil også kunne få negative konsekvenser for lokale lag og foreninger og næringsaktører so har en tilknytning til arbeidet som gjøres i Finnskogen natur- og kulturpark. Per i dag gjelder nok dette mest lag og foreninger, men det planlegges en ny satsning på lokalmat som vil kunne favne flere av våre lokale aktører.

Administrasjonen legger ikke inn noe innsparingsforslag knyttet til privatisering av veger i 2025. Men vi foreslår at det i 2025 rigges et enkelt prosjekt som ser på dette. Administrasjonen mener at flere av dagens kommunale veger burde vært private. Vi ønsker å invitere politikerne med i et mer grundig arbeid med å vurdere hva som skal til for at en veg skal være privat eller kommunal, utarbeide kriterier og sammen velge ut de vegen som det på sikt bør jobbes for å overføre til et privat ansvar. Forslag til vedtak: Trysil kommune bruker 2025 på å utarbeide kriterier for om veger skal være kommunale eller private. Arbeidet skjer i tett samarbeid mellom administrasjonen og politikerne. Resultatet legges fram før budsjettbehandlingen for 2026.

Innenfor kulturområdet er det også foreslått noen kutt, samt noen nye tiltak.

Innenfor sentraladministrasjonen ble det funnet tiltak for i alt 8,3 mill., men 5,5 mill. av dette er det nevnte «ostehøvel-tiltak». Om dette tiltaket står etter behandlingen i formannskapet, vil administrasjonen fordele dette utover alle enheter før behandling i kommunestyret i desember.

Kommunedirektøren foreslår å legge inn noen nye, etter hans syn, viktige tiltak i størrelsesorden kr. 3 879 000,-. Disse skal være greit kommentert i budsjettokumentet..

Å måtte øke eiendomsskatten i en tid hvor alle kostnader stiger er en uheldig effekt av de kostnadsøkninger kommunen selv også merker godt. Likevel mener kommunedirektøren at de fleste tåler en beskjeden oppgang som er med til å bidra til å kunne opprettholde et passende tjenestenivå i kommunen. Det foreslås å øke eiendomsskatten med 0,5 promille.

Investeringers påvirkning på driftsbudsjettet.

Administrasjonen legger opp til mange investeringer og et stort investeringsbudsjett de kommende årene. Kommunestyret bes om å vurdere investeringen nøye. Innvilger vi alt vi ønsker oss i 2025, vil vi sitte med en kraftig økning i låneopptak, med rentekostnader og avdrag. De senere årene har vi kapasitetsmessig slitt med å gjennomføre alle investeringstiltak. Ambisjonene er lagt litt lavere nå, men de er fremdeles store.

Selv om en god del investeringer blir på selvkostområdet, og en del er å se på som investeringer som etter hvert betaler seg selv (f.eks. Bygderberget) og startlån, vil låneopptaka i 2025 til 2028 påvirke rente og avdragsbelastning fra 2026 og for de kommende år. Med det forholdsvis stramme driftsbudsjettet som det er lagt opp til – klarer vi pr nå å håndtere renter og avdrag i 2025 og videre fremover, men det er lite rom for fleksibilitet.

Dersom kommunestyret velger å vedta et driftsbudsjett, som ikke er fullt så stramt som kommunedirektørens forslag, må kommunestyret se på investeringsbudsjettet og om noen investeringer forskyves fremover i tid slik at renter og avdrag som må tas over drifte blir mindre.

Kommunedirektøren sitt forslag til budsjett legges frem til AMU og arbeidstakerorganisasjonene til behandling.

Drøftingsnotatet vil bli lagt fram for formannskap og kommunestyre.

Økonomiske konsekvenser

Våre finansielle nøkkeltall blir opprettholdt og bidrar til å skape økonomisk bærekraft over tid.

Administrative konsekvenser

Oppfølging av vedtatte innsparinger følges opp løpende innenfor administrasjonen.

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er det viktigste dokumentet vi har for å sette premisser i årsbudsjettet og økonomiplanen fremover. Vi har selvfølgelig tatt høyde for de hovedmålene og innsatsområdene i samfunnsdelen.

Konsekvenser for folkehelsen

Folkehelsen blir ivaretatt på et godt og forsvarlig nivå.

Konsekvenser for bostedsattraktivitet

Et godt tjenestetilbud og sunn økonomi bidrar til høyere bostedsattraktivitet.

Konklusjon

De foreslåtte tiltak innebærer både forventinger til effektivisering, en reduksjon av nivå på noen tjenester og bortfall av eksisterende tjenester. Kommunedirektøren mener årets budsjettforslag klart inneholder store og smertefulle kutt, men det legger opp til et budsjett som har overskudd på bunnlinjen i 2025 og et netto driftsresultat i pluss for 2025. Om vi lykkes er helt avhengig av tett oppfølging i administrasjonen i samarbeid med politikerne.

Kommunedirektøren vet at kommunestyret vil legge mye jobb i å utarbeide et best mulig budsjett for neste år. Det er, som kommunestyret vet, mulig å skyve noen av utfordringene foran oss ved å ikke avsette alt overskudd til kommunens disposisjonsfond, men dette vil føre til at vi får enda større utfordringer med budsjettarbeidet de kommende årene.

Ansatte som blir berørt av tiltak i budsjett 2025 vil bli tatt vare på i henhold til Trysil kommunes gjeldende reglementer. Vi har et meget godt tjenestetilbud i Trysil i dag og kommunedirektøren mener at budsjettet for 2025 fremdeles bidrar til at innbyggere, brukere og besøkende skal kunne

føle at det er godt og trygt her, og at alle får ivare tatt sine behov på en kvalitativ god måte. Kommunen ivaretar de krav som øvrige myndigheter setter til vår tjenesteyting.

Kommunedirektørens forslag til budsjett legges fram med overskudd, med forslag om avsetning av fondsmidler av saldoen som ligger på bunnlinjen. Fremlagte budsjett for 2025 tilfredsstillers dessverre ikke målet om 1,75 % positivt netto driftsresultat. Fylkesmannens oppfordring om tilstrekkelig driftsbalanse og en sunn økonomisk utvikling er ikke tilfredsstillende etter administrasjonens syn for 2025.

Formannskapetets behandling i møte 26.11.2024:

Endringsforslag til tallbudsjettet fra Ap, H, Frp ved Bjarte Wigdel:

Nr.	Side	Tiltak	2025	2026	2027	2028
A		Netto driftsresultat KDIR forslag	-16 548	-16 333	-12 558	-12 176
B		Netto bruk av fondsmidler (bundet og ubundet)	16 548	16 333	12 558	12 176
C		Fremført inndekning senere år	0	0	0	0
D		Netto driftsresultat i % av driftsinntekter (minimum 1 % over tid)	1,81 %	1,78 %	1,37 %	1,33 %
		Beskrivelse av tiltak	2025	2026	2027	2028
		Driftstiltak				
	31K-25-01	Effektiviseringstiltak (må fordeles etter innstilling)	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750
	41O-25-04	Møbler personalrom	350	0	0	0
	41H-25-08	Raizer hjelpemiddel løfting	70	0	0	0
	Nytt	Konsulentbistand eierform avløpsnett	750	0	0	0
	Nytt	Konsulentbistand VA prosjekter fordrøyningsmagasin	0	400	0	0
	31F-25-01	Eiendomsskatt økes ikke	5 000	5 000	5 000	5 000
		Endring fonds				
			-3 420	-2 650	-2 250	-2 250
	E	Formannskapetets endringer i drift	3 420	2 650	2 250	2 250
	F	Formannskapetets endringer i fondsmidler	-3 420	-2 650	-2 250	-2 250
	G	Netto driftsresultat etter FS innstilling	-13 128	-13 683	-10 308	-9 926
	H	Netto avsetning fonds etter FS innstilling	13 128	13 683	10 308	9 926
	I	Nett drift i % av driftsinntekter etter FS innstilling	1,44 %	1,49 %	1,12 %	1,08 %
		Fremført til inndekning senere år etter FS innstilling	0	0	0	0

Endringsforslag fra Sp, SV og R ved Ole André Storsnes:

Nr.	Side	Tiltak	2025	2026	2027	2028
A		Netto driftsresultat KDIR forslag	-16 548	-16 333	-12 558	-12 176
B		Netto bruk av fondsmidler (bundet og ubundet)	16 548	16 333	12 558	12 176
C		Fremført tinndekning senere år	0	0	0	0
D		Netto driftsres. i % av driftsinntekter (minimum 1 % over tid)	1,81 %	1,78 %	1,37 %	1,33 %
		Beskrivelse av tiltak	2025	2026	2027	2028
	Driftstiltak					
	Nytt	Kutt overtid, vikarer	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
	41O-25-03	Gardiner	0	220	220	220
	41O-25-04	Møbler personalrom	350	0	0	0
	Nytt	Tidliginnsats pott	250	250	250	250
	31H-25-01	Stenge 7 plasser ved Borgtun	3 372	0	0	0
	41H-25-08	Raizen hjelpemiddel	70	0	0	0
	41H-25-07	Hev- og senk arbeidsbenk BOAK	60	0	0	0
	41H-25-13	Bleiesensor 25 stk.	360	360	360	360
	Nytt	Økt aktivitet dagsentrene	500	500	500	500
	41H-25-04	8 stk. bleiesensor	144	144	144	144
	41H-25-05	Blæreskanner hverdagsmestring	50	0	0	0
	Nytt	Økte ressurser brannstasjon	0	1 140	1 140	1 140
	Nytt	Økt kompetanse, kjøretøy, utstyr	0	1 105	0	0
	Nytt	Ekstraordinære utgifter legesenteret	0	1 000	2 000	3 000
	41H-25-01	Exorlive digitalt treningsprogram	109	84	84	84
	Nytt	BUA tilskudd utstyr	50	50	50	50
	Nytt	Femundløpet økt tilskudd	25	25	25	25
	Nytt	Kulturstipend nye unge kunstnere	50	50	50	50
	Nytt	Landbrukstilskudd	420	1 000	1 000	1 000
	Nytt	teaterleir	50	50	50	50
	41S-25-03	Økning utgifter tolk	100	100	100	100
	41S-25-08	Boligtilskudd Husbanken	200	200	200	200
	41S-25-14	Bidrag til regional bygningsvernrådsgiver	53	53	53	53
	Nytt	Jfr. PS 2024/88 vedtak	250	0	0	0
	41S-25-05	2 x 100% fagarbeider - sjåfør	516	669	669	669
	41S-25-12	Budsjett "Sommerhjelp, sesonghjelp)	80	80	80	80
	nytt	Besøksbidrag	-4 000	-12 000	-12 000	-12 000
	Endring fonds					
	Avsetning fond		-1 059	6 920	7 025	6 025
	E	Formannskapetets endringer i drift	1 059	-6 920	-7 025	-6 025
	F	Formannskapetets endringer i fondsmidler	-1 059	6 920	7 025	6 025
	G	Netto driftsresultat etter FS innstilling	-15 489	-23 253	-19 583	-18 201
	H	Netto avsetning fonds etter FS innstilling	15 489	23 253	19 583	18 201
	I	Nett drift i % av driftsinntekter etter FS innstilling	1,70 %	2,54 %	2,13 %	1,98 %
		Fremført til inndeckning senere år etter FS innstilling	0	0	0	0

Verbalforslag fra Sp, SV og R ved Ole Andre Storsnes:

Besøksbidrag

I Trysil har vi i flere omganger forsøkt å få dekket noen av merkostnadene som et turistmål medfører. Blant annet har vi forsøkt å endre inntektssystemet til kommunene og spilt inn en svensk modell der hjemstedskommunen belastes for helsekostnader.

I møte med økende turisme vil regjeringen gi kommunene mulighet til å innføre besøksbidrag. Besøksbidraget skal bidra til å finansiere fellesgoder i kommuner med mange turister, som kommer både turister og befolkningen til gode. Trysil kommune forbereder sammen med reisemålsledelsen

innføring av turistskatt med tanke på at den skal være innført med virkning fra senest 1. september 2025.

Midlene prioriteres til fellesgoder og tjenester som ikke dekkes inn med andre finansieringskilder slik som: helse og legesenter, beredskap, brann og redning, særlig infrastruktur.

Demensomsorg i Trysil kommune

Trysil kommunestyre ber kommunedirektøren legge fram en overordnet plan for hvordan demensomsorgen skal organiseres i framtida. Vi ønsker belyst hvor mange institusjonsplasser med skjerming vi trenger, hvorvidt vi trenger langtidsplasser for personer med demensdiagnoser som ikke trenger skjerming, hvilket avlastningstilbud vi skal tilby og hvordan det skal organiseres samt hvilke boligtyper/trinn i omsorgstrappa vi trenger.

Vi ber om at saken legges fram innen 1. tertialrapport 2025 slik at en eventuelt kan gjennomføre budsjettjusteringer. Vi har ikke lagt inn fullt nedtak på Borgtun blant annet sett i lys av problemstillingene over.

Votering:

- Kommunedirektørens innstilling med Ap, H og Frps endringsforslag vedtatt med 5 (Ap, H og Frp) mot 4 stemmer (Sp og SV) som ble avgitt for kommunedirektørens innstilling med Sp, SV og Rs endringsforslag.
- Kommunedirektørens innstilling for øvrig enstemmig vedtatt.
- Sp, SV og Rs verbalforslag om besøksbidrag falt med 5 (Ap, H og Frp) mot 4 stemmer (Sp og SV).
- Sp, SV og Rs verbalforslag om demensomsorg falt med 5 (Ap, H og Frp) mot 4 stemmer (Sp og SV).

Formannskapetets innstilling i møte 26.11.2024:

- Trysil kommunes budsjett for 2025 og revidert økonomiplan 2025-2028 vedtas i samsvar med fremlagte budsjettokument (datert 25.10.24) med følgende endringer:

Nr.	Side	Tiltak	2025	2026	2027	2028
A		Netto driftsresultat KDIR forslag	-16 548	-16 333	-12 558	-12 176
B		Netto bruk av fondsmidler (bundet og ubundet)	16 548	16 333	12 558	12 176
C		Fremført til inndekning senere år	0	0	0	0
D		Netto driftsresultat i % av driftsinntekter (minimum 1 % over tid)	1,81 %	1,78 %	1,37 %	1,33 %
		Beskrivelse av tiltak	2025	2026	2027	2028
		Driftstiltak				
		31K-25-01 Effektiviseringstiltak (må fordeles etter innstilling)	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750
		41O-25-04 Møbler personalrom	350	0	0	0
		41H-25-08 Raizer hjelpemiddel løfting	70	0	0	0
		Nytt Konsulentbistand eierform avløpsnett	750	0	0	0
		Nytt Konsulentbistand VA prosjekter fordrøyningsmagasin	0	400	0	0
		31F-25-01 Eiendomsskatt økes ikke	5 000	5 000	5 000	5 000
		Endring fonds				
			-3 420	-2 650	-2 250	-2 250
E		Formannskapetets endringer i drift	3 420	2 650	2 250	2 250
F		Formannskapetets endringer i fondsmidler	-3 420	-2 650	-2 250	-2 250
G		Netto driftsresultat etter FS innstilling	-13 128	-13 683	-10 308	-9 926
H		Netto avsetning fonds etter FS innstilling	13 128	13 683	10 308	9 926
I		Nett drift i % av driftsinntekter etter FS innstilling	1,44 %	1,49 %	1,12 %	1,08 %
		Fremført til inndekning senere år etter FS innstilling	0	0	0	0

- Driftsbudsjettet for 2025 fordeles som netto rammebevilgninger til sektorområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte virksomheters budsjettposter, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.
- Investeringer i budsjettet for 2025 er på 185 239 000 kr og finansieres med 155 127 475 kr i lån, 22 374 525 kr i kompensasjon for betalt merverdiavgift, 2 300 000 kr i ubundet investeringsfond og 5 437 000 kr i refusjon fra andre kommuner (SÅTE-IKT) og andre aktører (for eksempel tilskudd fra Staten). I investeringsoversikten ligger i tillegg opptak av startlån til videreformidling på 25 000 000 kr. Behovet meldes inn til Husbanken.

- Godkjent lånerammen er på 155 127 475 kr til finansiering av kommunens investeringer i 2025 og godkjennes i samsvar med gjeldende budsjett- og regnskapsforskrifter. Eventuelle ubrukte lån på balansen etter 31.12.2024 skal brukes til å redusere lånebehovet for nye lån i 2025.
- I henhold til kommunens finansreglement har kommunedirektøren myndighet å oppta lån innenfor den vedtatte låneramme, og kan godkjenne lånebetingelsene, låneform og låneinstitusjon.
- Kommunedirektøren gis myndighet til å inngå leasingavtaler for anskaffelse av maskiner, utstyr og transportmidler når dette dekkes innenfor vedtatte driftsbudsjetttrammer.
- Endringer av stillinger gjennomføres i samsvar med det som framgår av budsjettdokumentet.
- Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner betinger at kommunen gis full innsynsrett i bruken av midlene, og gir kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes.
- Kommunedirektøren gis myndighet til å disponere kompetansefond (25699102) for å sikre kommunens kompetansebehov.

Vedtatte skjemaer Formannskapetets innstilling

§ 5-4, første ledd

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Rammetilskudd	-271 088 337	-285 841 000	-292 046 000	-292 020 000	-292 020 000	-292 020 000
Inntekts- og formuesskatt	-213 657 411	-220 544 000	-244 546 000	-244 546 000	-244 546 000	-244 546 000
Eiendomsskatt	-47 541 305	-48 050 000	-49 050 000	-50 050 000	-50 050 000	-50 050 000
Andre generelle driftsinntekter	-30 696 037	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000	-38 493 000
Sum generelle driftsinntekter	-562 983 090	-592 928 000	-624 135 000	-625 109 000	-625 109 000	-625 109 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	523 416 197	551 761 604	566 556 000	555 664 000	548 267 000	542 517 000
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000
Sum netto driftsutgifter	567 578 093	586 971 604	606 066 000	595 174 000	587 777 000	582 027 000
Brutto driftsresultat	4 595 004	-5 956 396	-18 069 000	-29 935 000	-37 332 000	-43 082 000
Renteinntekter	-15 988 970	-9 160 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000
Utbytter	-14 125 213	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000
Gevinster og tap på finansielle omlopsmidler	-2 215 884	0	0	0	0	0
Renteutgifter	35 034 640	25 052 396	29 886 000	35 642 000	39 904 000	45 036 000
Avdrag på lån	39 529 890	32 080 000	38 825 000	44 380 000	50 890 000	51 890 000
Netto finansutgifter	42 234 464	35 472 396	44 451 000	55 762 000	66 534 000	72 666 000
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto driftsresultat	2 667 570	-5 694 000	-13 128 000	-13 683 000	-10 308 000	-9 926 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 051 413	3 875 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000
Bruk av bundne driftsfond	-10 582 010	-7 890 000	-6 871 000	-3 750 000	-3 486 000	-3 486 000
Avsetninger til disposisjonsfond	1 773 027	9 829 000	17 987 000	15 421 000	11 782 000	11 400 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 910 000	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 667 570	5 694 000	13 128 000	13 683 000	10 308 000	9 926 000
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

§ 5-4, andre ledd

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Sentraladministrasjon	50 300 709	50 220 075	52 384 000	51 616 000	52 079 000	51 267 000
Skoleadministrasjon	4 173 222	3 472 000	4 081 000	4 045 000	4 009 000	3 973 000
Grunnskolene	101 961 336	100 895 298	96 863 000	91 917 000	91 086 000	90 255 000
Voksenopplæring	0	0	8 827 000	8 750 000	8 672 000	8 594 000
Barne og ungdomshelse	25 663 694	28 238 998	28 804 000	27 948 000	27 850 000	27 753 000
Barnehagene	55 677 968	55 243 000	58 882 000	57 709 000	57 189 000	56 671 000
Tjenestetorg	48 021 524	45 390 486	44 801 000	44 234 000	43 840 000	43 445 000
Trysil bo- og aktivitetssenter	88 888 452	81 451 323	81 902 000	80 047 000	78 139 000	77 391 000
Funksjonshemmede	0	-87 000	0	0	0	0
Hverdagsmestring	102 428 630	93 220 658	88 546 000	88 120 000	87 103 000	86 076 000
Psykisk helse	21 569 143	20 295 871	21 894 000	22 032 000	21 839 000	21 646 000
Legesenter og beredskap	19 154 015	18 126 720	19 664 000	19 191 000	19 018 000	18 845 000
Rehabilitering	7 733 854	7 518 176	9 196 000	9 114 000	9 034 000	8 953 000
Forvaltning	12 217 701	18 267 000	20 738 000	22 117 000	21 935 000	21 751 000
Samfunn	35 103 929	35 113 000	41 670 000	40 329 000	39 937 000	39 569 000
Teknisk avdeling	23 168 072	17 474 999	21 778 000	18 502 000	15 544 000	15 335 000
Finans 1A	-4 203 586	-104 000	0	0	0	1
Øvrig finans	-63 414 169	-11 817 000	-28 862 000	-24 712 000	-24 712 000	-24 712 000
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Øv KF	-13 958 000	-12 358 000	-14 358 000	-13 358 000	-12 358 000	-12 358 000
Sum bevilgninger drift, netto	514 486 494	550 561 604	556 810 000	547 601 000	540 204 000	534 454 000
Herav:						
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000	35 210 000
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto renteutgifter og -inntekter	-152 884	1 000	-99 000	-99 000	-99 000	-99 000
Avsetninger til bundne driftsfond	3 957 731	1 443 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Bruk av bundne driftsfond	-10 582 010	-5 274 000	-4 927 000	-3 244 000	-3 244 000	-3 244 000
Avsetninger til disposisjonsfond	483 646	2 750 000	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 636 185	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	523 416 197	551 761 604	566 556 000	555 664 000	548 267 000	542 517 000

§ 5-5, første ledd

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	73 832 617	175 521 000	178 659 000	170 027 000	206 237 000	60 887 000
Tilskudd til andres investeringer	902 881	0	4 280 000	6 300 000	2 600 000	2 130 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 881 188	2 200 000	2 300 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	3 560 441	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	80 177 127	177 721 000	185 239 000	178 427 000	210 937 000	65 117 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 442 721	-18 844 125	-22 374 525	-16 668 400	-25 076 400	-10 972 400
Tilskudd fra andre	-8 912 823	-9 084 000	-5 437 000	-22 800 000	-14 720 000	0
Salg av varige driftsmidler	-644 701	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-55 367 432	-144 692 875	-155 127 475	-136 858 600	-169 040 600	-52 044 600
Sum investeringsinntekter	-72 367 676	-172 621 000	-182 939 000	-176 327 000	-208 837 000	-63 017 000
Videreutlån	20 528 081	40 000 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 528 081	-40 000 000	-25 000 000	-25 000 000	-25 000 000	-25 000 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 048 736	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	-3 048 736	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	652 881	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-1 148 273	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-4 265 324	-5 100 000	-2 300 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-4 760 715	-5 100 000	-2 300 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5, andre ledd

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Sentraladministrasjon						
Overføring til kirkelig fellestid - investeringer	0	3 495 000	0	0	0	0
Beredskapsmaterieill	0	230 000	0	0	0	0
SÅTE - Investering IKT	0	11 691 000	8 600 000	7 212 000	2 412 000	2 412 000
SÅTE 2.0	5 456 415	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Stor-Eivdal	93 830	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Åmot	93 830	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Trysil	94 604	0	0	0	0	0
SÅTE 2.0 - Engerdal	93 830	0	0	0	0	0
2-faktor autentisering ansatte	0	800 000	0	0	0	0
Sum Sentraladministrasjon	5 832 508	16 216 000	8 600 000	7 212 000	2 412 000	2 412 000
Oppvekst						
Oppgradering møbler, fremtidens undervisning	0	1 100 000	0	0	0	0
Forprosjekt utearealer skoler og barnehager	340 001	0	0	0	0	0
Utbedring uteområdene sentrumsskolene	59 338	0	0	0	0	0
Utbedring av lekeplasser ved barnehagene	0	800 000	0	0	0	0
Utbedring av uteområder ved Jordet skole og Vestre Trysil skole	0	800 000	0	0	0	0
Lydisolering - kontorer syd 1.etg legesenter	52 367	0	0	0	0	0
Sum Oppvekst	451 706	2 700 000	0	0	0	0
Helse og Mestring						
HMS-tiltak forflytningshjelpemidler	114 342	0	0	0	0	0
Oppgradering sykehjemssenger	0	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Avdelingsvis utskifting av møbler - Trysil bo- og aktivitetssenter	0	500 000	0	0	0	0
Kokegryter storkjøkken og installasjon	0	400 000	0	0	0	0
Defibrillator legesenteret	0	125 000	0	0	0	0
Oppgradering av 4 kjøkken - avd. 5 (Borgtun) ved Trysil bo- og aktivitetssenter	1 262 573	0	0	0	0	0
Utskifting av 45 skap ved avdeling 5 (Borgtun) ved Trysil bo- og aktivitetssenter	220 927	0	0	0	0	0
Celletelemaskin	123 750	0	0	0	0	0
Boliger Østhaugenområdet	351 183	3 000 000	4 750 000	58 000 000	60 000 000	0
Sum Helse og Mestring	2 072 775	4 625 000	5 350 000	58 600 000	60 600 000	600 000
Samfunnsutvikling						
Dagsturhytta	22 278	0	0	0	0	0
Ny kinomaskin	1 329 860	0	0	0	0	0
Oppgradering ventilasjonssystemet sykehjem	699 117	0	0	0	0	0
Adgangskontroll BOAK	0	560 000	0	0	0	0
Takheis BOAK	0	700 000	0	0	0	0
Base til barn med nedsatt funksjonsevne	0	100 000	0	0	0	0
Oppgradering av 4 kjøkken - avd. 5 (Borgtun) ved Trysil bo- og aktivitetssenter	1 163	0	0	0	0	0
Bioplitak Trysileva	0	700 000	1 000 000	0	0	0
Løkjavegen - veganlegg (veibelysning, fortau, torg)	0	0	6 250 000	0	0	0
Kjøp av sentrumseiendommer	7 992 806	10 000 000	5 000 000	2 500 000	0	0
Sentrumstutking	4 620 476	8 400 000	0	0	0	0
Kunstprosjekt i Kongeparken, "Kongen på flukt"	3 202 270	0	0	0	0	0
Bokbil/bokbuss til biblioteket	538 643	0	0	0	0	0
Vedl.hold av gml. Nybergssund bru	0	6 000 000	664 000	0	0	0
Asfaltering (dekkefornyelse) av veier	1 803 762	1 700 000	1 700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 – Trysil kommune (Formannskapetets innstilling)

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Vegrekkverk	505 475	600 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Utleieboliger - standardheving og restaurering	2 252 225	2 125 000	2 125 000	2 125 000	2 125 000	2 125 000
Kjøp av tjenestebiler	6 662 945	5 700 000	5 700 000	5 700 000	5 700 000	5 700 000
Boliger Østhagenområdet	1 034 700	0	0	0	0	0
Mannskapsbil VA	0	500 000	0	0	0	0
Oppgraderinger bibliotek	0	3 850 000	0	0	0	0
Ny dør legesenter	0	200 000	0	0	0	0
Overgang LED kommunale bygg	0	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Oppgradering Grotøybrua	0	1 200 000	0	0	0	0
Ladestasjoner EL-biler internt bruk	0	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Fortau forbi Innbygda skole	0	1 250 000	0	0	0	0
Utskifting lyktestolper	0	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Gatebelysning Åkerlykja	0	400 000	0	0	0	0
Fartshindre Vestsidvegen	0	300 000	300 000	0	0	0
Skilting - vegnavn	53 558	200 000	0	0	0	0
Sonevannmålere	151 588	400 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Universelt utformet turveg Grimsåsen	43 362	250 000	0	0	0	0
Bygdetunet	657 365	3 300 000	0	0	0	0
Slambehandlingsanlegg Trysil	9 583 685	10 000 000	14 300 000	10 000 000	0	0
Ny sentrumsbarnehage Innbygda (hovedprosjekt)	4 269 970	41 570 000	39 000 000	0	0	0
Utbygging av Bygderberget (tomter)	364 511	12 000 000	2 500 000	10 000 000	0	0
Gangveg ned Antonsbakken og P-plasser legesenteret	0	0	0	0	0	0
Oppgradering kommunalt vegnett	2 531 511	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Ladestasjon EL-biler	47 704	1 800 000	350 000	350 000	350 000	0
Innbygda rensesanlegg - prosjektering	563 275	0	0	0	0	0
Vegbelysning - overgang til LED	1 108 756	1 000 000	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sanering eternitt ledning i Liavegen/Korsbergsvegen	2 989 688	0	0	0	0	0
Nytt rensesanlegg Innbygda hovedprosjekt	183 750	0	25 000 000	50 000 000	25 000 000	0
Rekutteringsboliger	2 750 000	3 000 000	3 000 000	0	0	0
Forprosjekt - utvikling av kulturhuset	117 325	500 000	1 000 000	0	50 000 000	40 000 000
Akustikk klasserom TUS	302 388	0	0	0	0	0
Utbedring uteområdene sentrumsskolene	2 766 255	0	0	0	0	0
Øke dimensjon på vannledning HB203	393 476	0	0	0	0	0
Nytt ledningsnett - Løkjavegen	552 686	0	0	0	0	0
Rehabilitering ledningsnett Vikabakken	0	4 100 000	0	0	0	0
Utbedring Skjæret bru	751 592	0	0	0	0	0
Rehabilitering ledningsnett PA306	72 816	0	100 000	0	0	0
Hjullaster, servicemaskin	0	0	0	0	0	0
Flomsikring - overløp ved Littfossen i Ljøra	0	2 000 000	4 000 000	0	0	0
Jordet, nye boligtomter	462 924	0	0	0	0	0
Lydisolering - kontorer syd 1.etg legesenter	119 027	0	0	0	0	0
HB218 - ekstra kammer	9 633	5 000 000	4 400 000	0	0	0
Smestadjordet - utskifting av VA-ledninger	17 529	1 900 000	400 000	0	0	0
Ny grunnvannsbrønn - Djubo	135 963	0	300 000	0	0	0
Varmepumper	135 600	0	0	0	0	0
Rehabilitering av ledningsnett i Kjellåsvegen	0	12 000 000	20 620 000	0	0	0
Overbygg over luker på HB203, HB 204 og HB232 og HB 242	0	0	1 000 000	0	0	0
Vestadjordet - utskifting av VA-ledninger	0	0	0	4 480 000	0	0
Vannledning mellom Flendalsvegen og Liavegen (nord) - ringledning	0	0	0	1 110 000	0	0
Bekkevegen - utskifting av VA-ledninger	0	0	0	700 000	28 000 000	0
Vestsidvegen - utskifting av VA-ledninger	0	0	0	700 000	20 000 000	0
Ny bil til fagområdet geodata	0	0	0	700 000	0	0
Carport til Prestegarden	0	0	500 000	0	0	0
Fortau ved Sørusjordet og nordøst for parkeringsplass ved rådhuset	0	0	0	500 000	1 000 000	0
Styring av gatelys	1 050 405	0	0	0	0	0
Oppgradering av overvannssystem i Nybergsund	143 697	0	0	0	0	0
Utstyr til vegvedlikehold-/drift	956 173	200 000	0	300 000	0	0
Vegbelysning - Bekkevegen og parkering ved Hagelund	0	0	0	500 000	0	0
Veghøvel	0	0	6 900 000	0	0	0
Jordet boligfelt - prosjektering av nytt byggetrinn	0	0	750 000	0	0	0
Solceller på kommunale bygg	1 086 199	4 000 000	4 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Tinekjel til veiavdelingen	437 500	0	0	0	0	0
Mulighetsstudie flerbrukshall	0	0	0	0	1 000 000	0
Løpende bruvedlikehold	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Gatebelysning Østlia	0	0	400 000	0	0	0
Oppgradering Stenersøter bru	0	0	900 000	0	0	0
Oppgradering basseng Sønsthagen	0	0	0	0	0	0
Offentlig toalett ved Trysilknuten	0	0	1 500 000	0	0	0
Anlegg vei til ny barnehage	0	0	4 500 000	4 500 000	0	0
Prosjekt mangler	0	525 000	0	0	0	0
Sum Samfunnsutvikling	65 475 628	151 980 000	164 709 000	104 215 000	143 225 000	57 875 000
Investeringer i varige driftsmidler	73 832 617	175 521 000	178 659 000	170 027 000	206 237 000	60 887 000

§ 5-6 Hovedoversikt drift

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Rammetilskudd	-271 088 337	-285 841 000	-292 046 000	-292 020 000	-292 020 000	-292 020 000
Inntekts- og formuesskatt	-213 657 411	-220 544 000	-244 546 000	-244 546 000	-244 546 000	-244 546 000
Eiendomsskatt	-47 541 305	-48 050 000	-49 050 000	-50 050 000	-50 050 000	-50 050 000
Andre skatteinntekter	-6 413 878	-7 909 000	-7 909 000	-7 909 000	-7 909 000	-7 909 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-28 282 159	-33 477 000	-33 477 000	-33 477 000	-33 477 000	-33 477 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-149 829 672	-138 996 000	-158 095 000	-157 872 000	-156 872 000	-156 872 000
Brukerbetalinger	-24 677 952	-24 779 000	-21 409 000	-22 603 000	-21 762 000	-21 762 000
Salgs- og leieinntekter	-88 945 894	-96 380 000	-100 462 000	-103 462 000	-105 962 000	-105 962 000
Sum driftsinntekter	-830 436 608	-855 976 000	-906 994 000	-911 939 000	-912 598 000	-912 598 000
Lønnsutgifter	453 561 456	449 154 000	457 605 000	458 981 000	457 557 000	457 557 000
Sosiale utgifter	97 007 709	113 527 000	117 724 000	122 050 000	121 844 000	121 844 000
Kjøp av varer og tjenester	187 451 202	185 463 604	203 913 000	203 698 000	203 438 000	203 638 001
Overføringer og tilskudd til andre	52 849 348	66 665 000	70 173 000	57 765 000	52 917 000	46 967 000
Avskrivninger	44 161 897	35 210 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000	39 510 000
Sum driftsutgifter	835 031 612	850 019 604	888 925 000	882 004 000	875 266 000	869 516 000
Brutto driftsresultat	4 595 004	-5 956 396	-18 069 000	-29 935 000	-37 332 000	-43 082 000
Renteinntekter	-15 988 970	-9 160 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000	-11 760 000
Utbytte	-14 125 213	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000	-12 500 000
Gevinst og tap på finansielle omlopsmidler	-2 215 884	0	0	0	0	0
Renteutgifter	35 034 640	25 052 396	29 886 000	35 642 000	39 904 000	45 036 000
Avdrag på lån	39 529 890	32 080 000	38 825 000	44 380 000	50 890 000	51 890 000
Netto finansutgifter	42 234 464	35 472 396	44 451 000	55 762 000	66 534 000	72 666 000
Motpost avskrivninger	-44 161 897	-35 210 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000	-39 510 000
Netto driftsresultat	2 667 570	-5 694 000	-13 128 000	-13 683 000	-10 308 000	-9 926 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 051 413	3 875 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000	4 132 000
Bruk av bundne driftsfond	-10 582 010	-7 890 000	-6 871 000	-3 750 000	-3 486 000	-3 486 000
Avsetninger til disposisjonsfond	1 773 027	9 829 000	17 987 000	15 421 000	11 782 000	11 400 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 910 000	-120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000	-2 120 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 667 570	5 694 000	13 128 000	13 683 000	10 308 000	9 926 000
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0